

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Fordulónál.

Budapest, november 29.

(Á. K.) Mint hideg zuhany kótyagos fejre, úgy hat a berlini parlamenti küzdelem hire a mi politikai közeletünkre. Tegnap óta mintha kezdenénk kijózanodni. A gyerekes dachból megindított obstrukció híres leventéinek fejből mintha kezdene kipárologni a mámor. S mintha kezdenék észrevenni, hogy amikor ők válságosít játszanak, ugyanakkor olyan veszedelem készül ránk szakadni kívülről, amelylyel szemben minden magyar politikusnak arra kell törekednie, hogy idebenn a szénánszékben legyen. Mert szó ami szó, Nessi Pálnak félelmesen hatalmas versenytársa akadt Kardorffban. Megmagyaráztuk már e helyütt, hogy ez a név mit jelent. Jelenti annak a megdöbbentő valószínűségét, hogy négy héten belül egytől-egyig fel lesznek mondva a monarchiának a külföldi államokkal kötött összes kereskedelmi szerződésai. S jelenti azt, hogy a német birodalomnak négy héten belül nyílrán meglesz az új vámtarifája, mely a németországi piacról egyszerűen kiveri egész kivitelünket. Jól megértjük: nem a monarchiát, hanem kizárólag a miénket. A magyar sörárpat. A magyar szarvasmarhát. A magyar sertést. A magyar tojást. A magyar baromfit. A magyar vaját. S tetszik tudni, mekkora veszteség ez? Évente sok tucat millió korona. Ennyivel leszünk szegényebbek az új német tarifa révén. Csoda-e hát, ha Nessi Pál eltörpül Kardorff mellett?

A berlini események hatása alatt talán nem fogunk többé ragaszkodni ahhoz az elfogultsághoz, hogy mivel kétségtelenül önálló ország vagyunk és közszabadságunk biztosítékai a kezünkben vannak, tehát nekünk minden szabad. S tán nem ringatjuk magun-

kat tovább ama hitben, hogy mivel belügyeinkbe nincs beleszólása senkinek a világon, — tehát nem is leselkedik ránk senki s nincs reánk hegyezve állandóan a világ szeme; s hogy velünk szemben mindenkinek csak kötelességei s nekünk mindenkivel szemben csak jogaink vannak. S talán megszűnik most az a furcsa állapot, hogy nem értjük s nem is érthetjük egymást, noha mindnyájan egy nyelvet beszélünk.

Napról-napra tornyosulnak ránk a bajok évek óta, tehát folyton szaporodnak a legfontosabb teendőink. De mi, a helyett, hogy mindennap tennék valamit, aminek láttatja van, — még a legfontosabb teendők elé is folyton gátakat rakunk. Látjuk a bajokat, de a helyett, hogy sorra vennék azokat egy okos munkarendben, olyan arkánumokat keresünk, melyek minden bajt egyszerre gyógyítsanak. Ilyeneket persze nem találunk. Aminthogy nem is találhatunk. S ezen nemhogy józanul gondolkoznánk, hanem csak dühösködünk.

Ha nem józanodunk ki valahára, mi lesz ennek a vége? Csak az isten tudhatja. De sejteni mi is sejtethetjük. S balsejtelmeink azt sugják, hogy ennek rossz vége lesz. Mert kijátszottuk az utolsó kártyát, amivel a parlamenti kormányzás zavartalan működését biztosíthatni véltük. Törvényhozási uton, intézmények alakjában oszlattunk el minden kételyt aziránt, hogy a parlamenti választásokon a nemzeti akarat érvényesül, s hogy tehát a többség van hivatala a parlamentet vezetni s a kormányzást zavartalanra tenni. S mit ér? A többség megvan, a kormány bírja bizalmát; de sem az egyik sem a másik nem dolgozhatik. Heteken, hónapokon át stagnál minden. Ami a parlamentben uralkodik, az nem a többség, nem a kormány, hanem az, amit a szélsőbal vitarendezői

megható eufémiával *terjedelmes vitának* neveznek. S minduntalan a személyes kérdéseket rántják elő, hogy azokkal mindent megállíthassanak.

Hova vezetett a kormány méltányossága? Hova a többség lojalitása? — Odavezetett, hogy a kisebbségnek minden ürügy elég arra, hogy abból országgraszoló gravémen csináljon. Különösen azóta, mióta az a szerencsétlen nízus jött divatba, hogy Ausztriát kezdjük majmolni minden téren. S ha Ausztria megbolondul, azt hisszük, hogy a paritás és a viszonyosság következtében nekünk is jogunk van megbolondulni. S miután a jog az első, tehát még a boldogságokban is versenyzünk Ausztriával.

S hova szállt le ezáltal a parlament névja? Hova sülyedt le a szereplések kvalitása? — Hol vannak a régi érvelések, a komoly és tanulságos okfejtések? Hol vannak azok a viták, melyekből az ország mindenkor csak tanulhatott? Hol vannak azok a diszkrecionális erények, melyek mélyen érezték azt az erkölcsi felelősséget, hogy a feleslegestől és az időrablástól tartózkodjanak? — S ha mindez addig volt így, mig nem minden alap nélkül panaszhalták fel a kisebbségek, hogy a kormány erőszaka elnyomja őket, mig nem minden ok nélkül vádolhatták a többséget azzal, hogy bizalma megvásárolt s fegyelme szolgáltság: — ez még megmagyarázható. De hogy most is éppen ott legyünk, ahol voltunk, hogy most is ugyanazokat halljuk és látjuk: ez abszurdum! — S ez a legnagyobb veszedelem. Mert ha valamely országban nem az történik, amit a többség óhajt, hanem a többség téllenségre van kárhóztatva, akkor mit jelent a parlamentarizmus? S mi értéke van akkor a nemzetre nézve az egész alkotmányosságnak?

TÁRCA

Minden szerdán este.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Ma délbén összetalálkoztam a villamoson egy őszbecsavarodott ural. Néztük egymást egy darabig, aztán ő is meg én is tündetőleg mástelé fordult. Azt a játékot játsztuk, amit két olyan ember osekuszik meg, aki nem mer rászólani a másikra, mert hátha téved. Végre összemosolyogtunk s ő még mindig kissé bátoratlanul köszönt: — Szervusz.

— Szervusz.

— Megvénültem?

— Egy kicsit — voltaképpen azonban azt akarom mondani: nagyon. Feltűnően lepokott az én emberem képe. A füle felett két oldalt megszükkült a haja, mély vonások mintha beették volna magukat az arcába s a szemében zavaros komorság ült. Olyan kedvetlenformán viselte magát — s mintha megbánta volna, hogy megismert, le akart surranni a villamosról. De nem bocsátottam. Moglepelt benne a nagy változás. Ez a fiu egyike volt a legjobb pajtasoknak, kedves, nyíltszívű, jókedvű legény. Nem valami nagy ész, de megállotta a helyét a hivatalban. Komolyan szerette mindenki. Nem elnézéssel, hanem mert csakugyan szeretni kellett. Csillogó szemeiből jólelkűség sugárzott ki mindenki számára. Valami négy esztendővel ezelőtt nőtült s egy éppen nekivaló kis leányt vett feleségül. Igénytelen, mosolygós szemű, egy kicsit pufoz gyermeket. A hogy egy máshoz tapadva végimentek az utcán, derűsen néztek utánuk az emberek.

Utána ugrottam s megfogtam a karját.
— Hát te mit csinálsz? Beteg voltál?
— Nem.
— Hát aztán mi lett?
— Semmi, szervusz.
— Veled megyek.
Mentünk. Egyszer hirtelen megszólalt:
— Hát csakugyan olyan nagyon más vagyok?

— Nem éppen, de feltűnő, hogy...
— ... hogy egy kicsit megkomolyodtam. Így szoktak mondani. Voltaképpen pedig úgy áll a dolog, hogy összetörtem. Mintha keresztülgázolt volna rajtam valami. Nem igen férfias dolog az, hogy így odaengedtem magam az ugynevezett körülményeknek, hanem hát így van. Terhemre esik kibuzni magamat, amikor az a természetes nekem, ha őszegémbereдем.

— S mit szól ehhez a feleséged?
— Nincs feleségem.
— Megh... csak nem vesztetted el?
— Elvesztettem, de nem halt meg. Barátom, ez az én dolgom szörnyen ostoba. Egyszer ird meg valami regénynek vagy effélének. Valami epizód mindenestre kitelik belőle. Hát hogy is kezdjem? Erdekel?

— Hogyne, az Istenért, csak mondd.
— Hát nagyon boldog ember voltam. Addig se boldogtalan, a mig csak veletek, a barátaimmal éltam, de igazán boldog csak azután, amikor a feleségem lett — a feleségem. A fiatal házások életében végtelen sok a báj. Kis lakás, csendes, meleg, puha... Minden a helyén, minden szép, új, finom s egész csomó olyan holmi, amit az asszony nem vásárolt pénzért, hanem a maga tiz finom újjának munkájával babrált össze. Párnák, terítők, lámpaellenzők, effélék, a mire mosolyogva, örömmel néz az ember. S csak ketten vagyunk. Mindig egy szobában, egymást zaklatva. Olvasni, írni,

nem lehet nyugodtan. Az asszony az ember ölébe kívánczik folyton s egymáshoz simulnak az arccok, a kibomlott haj ráborul az én homlokomra is... Huzódózva, kelletlenül megy ki az otthonából az ember s rohanást szalad haza. Hónapokig tart az ismerkedés. Gyönyörűség minden pillanata, hanem egyszer aztán mégis elkövetkezik az, hogy ismerjük egymást. Az asszony most már ismétli magát, a férj is. Olyasmiket mondanak egymásnak uira meg ujra, amikre a másik többé már nem kíváncsi. Az unalmat le lehet olvasni az arcáról. Végre is mi nem vagyunk diplomaták, hogy érdeklődni tudjunk akkor is, amikor halálal unalom lopózkodik bele a szívünkbe. Hogy segítsünk magunkon, olyasmiket akarunk kikényszeríteni a másiktól, amit az nem szívesen mond el. Vagy nem is mond el, hanem elferdít, lehadzsol. Van az embernek takarogni valója. Nekem nem sok, de azért akad. S az asszonynak is. Valami, amit takarogni szeretne, egy egyszerű lányélet apró rejtelméi. Mese valami fiúról, akin megakadt a szeme s akibe szerelmes is volt. Gondolt rá. Elég ennyi is ahhoz, hogy aztán már éppen csak erre legyen kíváncsi a férj. Arra a valakire, arra a szerelemre, ami mindössze annyi volt, hogy: gondolt rá. Az asszony is a mult után érdeklődik. Azok után a dolgok után, amiről nem hallott még eleget s mig az egyik beszél, a másiknak azt mondja a szeme: hazudsz. Megteltünk gyanuval s egy kicsit elhuzódva, a lelkünkbe beleoltott kétkedéssel hallgatjuk a legegyszerűbb dolgokat is. Ordít bennünk a gunyos, utálatos, rosszhiszemű, durva gyanúsítás: hazudsz, hazudsz... — Merre mégy?

— Veled. Csak mondd.
— Beszélgettünk erről. En meg a feleségem. Megszoktuk tudniillik az első perctől kezdve azt, hogy számot adunk egymásnak a gondolatainkról. — Nini, mondtam neki — te most nem hiszel nekem egy szót se. — Nem — felelte. —

Ezeket a komoly, sőt komor kérdéseket nem mi vetjük föl, hanem fölvetik az események. Mert ijesztő az, hogy midőn az ország életének legfontosabb kérdéseit kopogtatnak ajtókon és gyors intézkedések szükségére mutatkozik, — akkor az alkotmányos kormányzásnak legegyszerűbb eszközei sem adhatnak meg. Hajdan, mikor a mainál sokkal élesebb és sokkal mérgesebb ellentétek voltak a többség és a kisebbség közt, mint ma vannak, — soha sem jutott észébe a kisebbségnek, hogy az indemnity elintézését feltartja. Mert tisztában volt azzal, hogy a felhatalmazásra nem csupán a kormányának van szüksége, hanem sokkal nagyobb szüksége van arra az alkotmányos kormányzat principiumának. Soha a multban nem szerepelt az ellenzék eljárásában az a *sámsoni vadsg*, hogy midőn a kormány akar nehézségeket csinálni, akkor az alkotmányosság oszlopait rázza és törje össze. Ma pedig ez sportszerűen folyik vagy frivol kedélyességgel vagy a felkorbácsolt szenvedélyek viharai közt.

Hát lássuk, tetszik-e az ellenzéknek továbbhaladni ama végzetes uton, amelyre lépett. Lesz-e benne bátorság folytatni az idősebb erőfeszítést, mikor a világtörténelem félre nem érthető jelbeszéde a közélet szilárdítására s a belső béke gyors helyreállítására intik a nemzetet? Tartós lesz-e a némely tünetben jelentkező kijárat, avagy visszacsúszva a mámorba, folytatni fogja-e a kisebbség az okvetetlenkedéseket? Tovább csinálja-e a szérszálhasogatást, mikor egyfelől Ausztria a kiegyezésben s másfelől Németország az új vámszerződésben szintén hasogatni készül valamit — *t. i. szíjat a mi hátunkból?* Erre várunk feleletet.

Az indemnitás.

Budapest, november 29.

A folyosó válsághírekről suttogott s egyáltalán nem akarta elhinni, hogy válság nincsen. Itt körülbelül hiábavaló is a meggyőzés kísérlete: 66 csak akkor fognak hinni, ha látják, hogy az idők mulik és se részleges, se általános kormányválság nem lesz.

A suttogásokra különben bő alkalom volt, mert az egyheti szünet után folytatott indemnity-vita senkit sem érdekelt. Talán még azokat sem, akik a vitarendező-bizottság utasítása szerint beszéltek. Molnár Józsiás volt az első szónok s a

Arra utána gondoltam egy kicsit annak, amit mondtam s csakugyan megtaláltam az okát is annak, hogy miért nem hiszi. Nem volt egészen igaz. Vagy hozzáadtam az igazhoz valamit, vagy elvettem belőle, úgy ahogy az passzol nekem. Akkor aztán megdöntöttem, hogy valószínűleg így beszél ő is velem. Hazudozunk. Nem is azért, hogy csakugyan egymást, tisztán csak kényelem-szeretettől. Így jobb. S igen is komolyan elgondolkoztam azon, hogy: ime, mi most már egyek vagyunk. Nemsokára gyermekeink lesznek, a kettőnk gyermekei s gyorsan mulnak az évek s megvénülünk s végre meghalunk és — ez a közösség. Nem ismertük egymást. — Rajtakaftam a feleségemet is a töprengésben. Ugyan mi baja lehet, — kérdeztem magamtól. Anyagi gond nem bántja, én meg nem adok okot arra, hogy elégedetlen legyen az életével. Jó ember vagyok s szeretem, végtelenül szeretem... Hát mi baja? — Az volt a baja, hogy ő is gondolkodott s egy levegőben, egy lámpa fénykarakjában éppen azt gondolta ki, amit én. Hogy: hazudunk. És itt jön az ostobaság.

— Mi történt?

— Az történt, barátom... — A karomba öltötte a karját s magához szorított. Elképzészedtettem mosolygással beszélt, közben nevetett is s a szabadon maradt másik kezével felszegen, de nagy hévvel gesztikulált. — Az történt, hogy egyszer elhatároztam, hogy úgy illik, hogy nekünk egymás előtt semmi titkunk ne legyen. Hát meg kell találni a módját annak, hogy néha-néha legálább tisztá, rideg igazságokat mondjunk egymásnak. Mindenféle tekintet nélkül, egyszerűen gondolja meg jól mindenünk, hogy mit beszél s abban aztán ne legyen semmiféle ferdtés. Persze hát az nem megy, hogy az ember így éljen, egészen így. Ebben megegyoztunk, hanem — ez az ő ideája volt — bentünk egy óra az őszinteség. Szerdán este kilenctől-tízig. Aztán megynék aludni. Barátom, magad is feleséges ember vagy, nem mondom neked semmi újat azzal, ha elmon-

székelyek baját panasolta. Az indemnitás is a székek miatt tagadta meg. A második (és egyben mára utolsó) szónok Tóth János volt, aki valamivel több érdeklődést tudott kelteni, mert Rakovszkyval szemben azt mutatta ki, hogy a függetlenségi párt a paktum megkötése körül nem követett el mulasztást.

Az ülés végén két interpelláció volt. Rákay László a biztosi elnöki okiratok bélyegmentességét sürgette, de hogy thémája iránt érdeklődést kelten, beszélt az állítólagos kormányválságról is. Fontosabb volt a Szederkényi Nándor interpellációja, mely a gazdasági eselődépntár nagy sikerére utalva, azt a kérdést vetette föl, hogy nem lehetne-e az áldásos intézményt más körökre, például az ipari és kereskedelmi alkalmazottakra is kiterjeszteni? Darányi Ignác földmivélségi miniszter nyomban válaszolt és kijelentette, hogy a kormány foglalkozik a pénztár kereteinek kibővítésével s e tárgyban nemsokára rendelet is fog megjelenni.

A választ az egész Ház megnyugvással vette tudomásul.

A képviselőház ülése november 29-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallán Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Szöllősi Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác.

(Az indemnity.)

Molnár Józsiás: Hosszasan foglalkozik a székek bajával. Az oroszszabadság után bizonyos elemek jöttek be a székek közé.

Buzáth Ferenc: Kik azok?

Molnár Józsiás: Nem számíták, mert ilyen nincsenek a székek között. Úszorások éppen úgy vannak a székek, mint az örmények, szászok és a többiek között. Az ugynevezett virilis-osztály járult hozzá leginkább a székek nép tönkretételéhez. Pedig a székeket nem szabad elpusztulni engedni. Mert, ha elpusztul a székek, akkor Erdély elvesz a magyarságra nézve. Es ha nem rabolják el a székek vagyonát, akkor nem kell neki nagy segítség. Meg tud élni a székek a magáéból. Az indemnityt nem fogadja el. (Zajos helyes és szélsőbalon.)

Tóth János: Rakovszky beszédének azon része, amelyben a függetlenségi pártal foglalkozott félreértésre adhat alkalmat. A függetlenségi pártot nem érheti az a vád, hogy a pártközi egyezmény megkötése alkalmából nem teljesítette kötelességét. A dolog nem úgy áll, amit azt Rakovszky előadta. A Bánffy-kormány bünei, az „isohli klanzulá” voltak indokai a 45-as párt obstrukciójának. S midőn a paktum létrejött, nem mondott le a függetlenségi párt azon jogáról, amely az önálló vámtérrélethez vonatkozik. Csak a rendkívüli parlamentű fegyverek használatáról mondott le. Sőt azt is követelte már régebben a függetlenségi párt, hogy a nemzetközi szerződéseket külön-külön kösse a monarchia két állama. Ra-

dom, hogy ahogy mi feküdtünk a két ágyban, úgy aludtunk el rendszeren, hogy egyikünk átnyújtotta a másiknak a kezét. A másik megszorította s aztán kéz a kézben — s egyik és másik is álomba szenderedett. Ha valamelyik hamarabb elalmosodott, mint a másik, hát a másik addig csapkodta a kezefejét a másik ágy párnájához, míg fölészel. Azaz hogy nem is egészen. Eppen csak érezte, hogy itt a kéz, amit meg kell szorítani s aztán egy nagy kemény marokba meghúzódott az én kicsi feleségem keze — és szonani kezdett felettünk az éjszaka és aludtunk.

— Hát barátom, amióta a szerda esték divatját megcsináltuk, erről még soha szó se volt. Hátat fordítottunk egymásnak s ébren, szó nélkül, belsőnkben lappangó kínos, kegyetlen, mindig erősebb és erősbő gyűlölettel aludtunk el. Ezek a szerdák keservek voltak. Mintha mindenünk egy hét alatt egyebet se csinált volna, mint hogy összegyűjtötte a kérdéseit erre az estére s bután beületesek voltunk mind a ketten ahhoz, hogy hazudjunk ez alatt az egy óra alatt. Kisziltek az én apró kis szerelmeim, amikre már alig emlékeztem vissza, az övé... Ahhoz az egyhez még több legény is, akire gondolt — és egyebek. A lánság olyan gyermekbűnei, amikről mi nem igen tudunk s szegyenkezzve, egymás tekintetét kerülve pusztogtunk egymásnak jóéjszakát, amikor betelt az óra és újra, meg újra szörnyen megkínlódtunk az igazságról. S a szerda este lassan-lassan tönkretették az egész hetet. Másnapra, harmadnapra nem tudtunk szabadulni a romboló hatásuk alól. Megfertőztette az életünket az igazmondás, hogy az isten verje meg azt is, aki kitalálta és — ez előtt egy félszázéves barátságosan, de rideg kézszorítással elváltunk egymástól. A feleségem hazament a szülőihöz, én meg élek, úgy ahogy.

— De hiszen ez ostobaság...

— Mondtam, hogy az.

kovszkyknak nagyon jól kell tudnia, hogy az önálló vámtérrélethez expressis verbis a törvénybe bevenni lehetett volna. Az nem érv, hogy a kormány akkor az ellenzék kezében volt. Mert ilyenformán Rakovszky is hűtlen volt programjához. (Zaj a népártón.)

Zboray Miklós: De azért mégsem követeltétek! (Zaj a szélsőbalon.)

Tóth János: Igenis, követeltük, de a függetlenségi párt kénszerbelyzet előtt állott. Szélső baljontette, hogy az ilyen követeléseket végrehajtani nem tudja s lemond a kabinetaiktásról. S így válszástani kellett a régi rendszer fenmaradására, vagy az 1899: XXX-ik törvényok között. Mindamelletl kijelenti, hogy nem osztja Szélső fellogását a törvénymagyarázatot illetőleg. Hosszasan fejtegeti e nézetet.

Nem volna opportunus dolog, ha Ausztria felbomlása rendezett viszonyok között talána bennünk és nem provizoriumok között? Ma odajutottuk, hogy a 67-es béke is papirrongyokká lett tépve s a függetlenségi pártnak kell megvédeni Deák művét a többséggel szemben. A honvédelmi miniszter tegnapelőtt nyilatkozta az alarát s kijelentette, hogy a parlament határozatait nem tiszteeli. Ennél nagyobb sérelem a magyar alkotmányon még nem esett. A régi rendszernek a boszja ez. De szónok bizik a királyban, hogy eszébe juttatja mindenkiel szemben meg fogja védeni az alkotmányt. Bizik a többségben (Ellentmondás a szélsőbalon.) de bizik főleg a nemzetben, hogy nem fogja megtorlás nélkül hagyni a sérelmeket. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.) De a magyar kormány is ellentétbe helyezkedett a nemzettel. A mostani kormány alatt lett a hóhérművés néphimnusz. Szélső tagadta meg Kossuthot. Hamis inkompatibilitási tanával két-felé vágta Kossuth szellemét. De ez a szellem most kétszeres mértékben fogja terjeszteni a Kossuth-kultust. Az indemnityt nem fogadja el. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: A vitát hétfőre halasztom s most át-
térünk az interpellációkra. Az ülést öt percere fel-
függesztem.

Szünet után:

(Interpellációk.)

Rákay László interpellációt terjeszt be a pénzügyminiszterhez s kéri, hogy van-e tudomása arról, hogy az ő nevében 53,482/1902. szám alatt egy rendelet lett kibocsátva a pénzügyigazgatóságokhoz, mely rendelet az ugynevezett biztosi elnöki okiratok bélyegzésére vonatkozik és ellenzék a bélyegszabályzat rendelkezéseivel és az évtizedes gyakorlattal? Van-e tudomása arról is, hogy a pénzügyminiszter, a belső ügykezelési iratok tekintetében, újabban jogtalan letelezéseknek vannak kitéve? Szándékozik-e a miniszter úr 53,482/1902. számú rendeletét visszavonni és a biztosi elnöki okiratok bélyegzése tárgyában felmerült ellentétes intézkedéseket tisztázni, esetleg a kérdést törvényhozási uton rendezni? Szándékozik-e a pénzügyminiszter belső ügykezeléséhez tartozó iratok bélyegmentessége és bélyegkötettségére tekintetben felmerült homályt rendezőleg eloszlatni és szabályozni?

Az interpellációt kiadta a pénzügyminiszternek.

Szederkényi Nándor a következő interpellációt terjesztette be: Az 1902. évi XIV. törvényekkel kibővített Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségpénztár üdörös hatása méltán felkeltette az ország többi foglalkozási és művelési ágának érdeklődését és figyelmét s már is nyilvánvaló az óhaj, hogy ezek is hasonló gondozás és elbánásban részesüljenek. Egyes foglalkozási ágaknál, mint pl. a kereskedelmi alkalmazottak körében, már régebben megindult a mozgalom a rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítás érdekében és ez irányban a kereskedelmi miniszteriumhoz már be is nyújtott az előterjesztés. Kérem a t. földmivélségi és kereskedelmi miniszter urat, hajlandó-e fontolóra venni a köz-óhaj ezen megnyilvánulását s együttes megállapodással meg fogják-e keresni a módját annak, hogy azon állami kezdemény, mely a gazdasági ággal foglalkozók javára a hitvatkozott törvényben megalkotottat, a többi foglalkozási és művelési ágakra is, mint az ipari, a kereskedelmi stb. kiterjesztessék.

Darányi Ignác földmivélségi miniszter: T. ház! A t. ház engedelmével azonnal válaszolni kívánok (Halljuk! Halljuk!) és pedig nemcsak a saját tárcám részéről, hanem a kereskedelmi miniszter úr nevében is. A képviselő úr igen helyesen mutatott rá arra, hogy a törvény értelmében minden gazdasággal foglalkozó egyén tagja lehet a pénztárnak. Minthogy pedig az országnak nagy részében, alig van iparos, aki gazdasággal, ha mindjárt mellékésen is, ne foglalkoznék, nyilvánvaló, hogy különösen a vidéken kevés iparos lesz, aki a segélypénztár jótéteményeit ne élvezhetné. (Helyeslés a jobboldalon.) En pedig azt az álláspontot foglalom el, hogy olyan ügyekben, amelyek a humanizmust érdeklik, a törvényeket nem megszorítani, hanem kiterjeszkedőleg kell magyarázni. (Általános helyeslés.) Az 1902. XIV. t. c. az a megkülönböztetés nem is hagyta jenni, hogy csak azok lehetnek a csoportokban a munkáspénztár tagjai, akik gazdálkodással foglalkoznak. E kiegészítő törvénynek a temetkezésre és tökéltözésre vonatkozó rendelkezésének az az értelme, hogy ezen harmadik és negyedik csoporthoz tartozó biztosításokban mindenki, különbség nélkül részt vehet. (Helyeslés.) Es mitűn a t. képviselő úr arra utalt, hogy e részben a foglalkozás nincsenek eléggé tisztázva és hogy e tekintetben itt-ott kételey merűnek lét, ennélőgva igenis, hajlandó vagyok egy külön rendelet kiadni. (Általános helyeslés.) és azt a legzölésőbb körben terjesztetni, amely ezt így meg is magyarázza. (Általános helyeslés.)

Azon körülmény, hogy minden oldalról sürgettek a munkáspénztár működésének kiterjesztése, azt hiszem, legjobban bizonyít a munkáspénztár (intézménynek helyessége mellett. (Ugy van! a jobboldalon!) De van egy más erős bizonyíték is ez az az, hogy a tulhajtott szociális igazítás, leginkább a munkáspénz-

tár ellen és azok ellen fordul, akik a munkáspénztár ügyét intézik és ezen ügyet előbbre vinni akarják. Azt hiszem azonban, ezzel nem fogunk törődni. (Helyeslés jobboldal.) Mert ha jó dolgok eselkedhetnek és ha a közérdekét szolgálhatjuk, akkor ilyenünk és nem fogunk gátolhatni bennünket. (Általános támadások) Általában meg kell jegyezmem, hogy a közgazdasági hatóságok, valamint a társadalmi körök igen melegen támogatnak bennünket ez ügyben. Az egyházak fejei és velük együtt a legszegényebb községek lelkészei és tanítói, a fő- és alispánok és másiektől a legutolsó község bírái és jegyzői, a legnagyobb hírtökösök és a kiabírtókösök egyformán vetélkednek abban, hogy népünkkel ezen intézményt megismertesse és annak előnyeit népünk előtt kidomborítsák. (Általános tetszés.) Közönnel kell megemlékezmem (Általános tetszés.) Kérem a t. Házat, hogy válaszukat tudomásul venni méltóztassék. (Általános helyeslés és tetszés.)

A ház az interpellálót együtt tudomásul vette a választ.

Elnök: Az ülést bezárja.

BELFÖLD

Ankét az igazságügyminisztériumban. A kereskedelmi ügyletek átruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyában **Flósz Sándor** igazságügyminiszter elnökele alatt ma újra ankétet tartottak az igazságügyminisztériumban. A tanácskozáson kereskedők, többnyire nagykereskedők vettek részt, akiknek mindegyike nyilatkozott az ankét tárgyáról. A közel három órán át tartott tanácskozás befejeztével **Flósz Sándor** miniszter közönete nyilvánítása mellett biztosította a résztvevőket, hogy a ma hallott véleményeket a végleges megállapításnál kellő figyelembe fogja venni.

Küldöttség a baja-bátaszéki hid dolgában. A baja-bátaszéki hid ügyében, melynek létesítéséről már vagy három évtizede küzd az érdekelt vidék s amelyet végre **Láng Lajos** — amint a pénzügyi bizottságban kijelentette — beillesztett a beruházások programjába — ma egy monstre-küldöttség tisztelettel a képviselőházban **Kardos Kálmán** volt baranyai főispán és volt képviselő vezetésével **Szell Kálmán** miniszterelnöknek, **Lukács László** pénzügyminiszternek és **Láng Lajos** kereskedelmiügyi miniszternek. A küldöttséghez csatlakoztak az érdekelt vidék képviselői is: **Vörös László**, **Barabás Béla**, **Ráthay László**, **Percei Dező**, **Boda Vilmos**, **Reich Aladár**, **Nessi Pál**, **Pichler Győző**, **Tormay Károly**, **Latnivics Géza**, **Vesztler Imre**, **Darányi Ferenc**, **Stajevics János** és **Erreth János**. Legelőször a miniszterelnöknek tisztelettel a küldöttség, akitől **Kardos Kálmán** ennek az évtizedek óta vajdó kérdésnek megoldását kérte. A Dunántul rengeteg erdőiben a nagy faanyag, a bányákban termelt szén, a kereskedelem fellendítése érdekében szükséges ez a hid — mondta a szónok — de hadügyi fontossággal is bír. Egyuttal egy emlékiratot nyújtott át a miniszterelnöknek. **Szell Kálmán** miniszterelnök köszönetet mondott a bizalomért, hogy hozzá fordultak. Mindig nagyfontosságú gazdasági politikai kérdések tekintette a hid megépítését, a kereskedelem fellendítése szempontjából sürgősnek mondotta s kijelentette, hogy a kormány elhatározott szándéka, hogy a hid minél előbb létesüljön. **Kardos** megköszönte a miniszterelnök szavait, mire **Lukács László** pénzügyminiszter fogadta a küldöttséget. Itt is **Kardos** tolmácsolta a küldöttség óhaját. **Lukács** válaszában szintén nagyfontosságúnak mondotta a kérdést s megígérte hogy a hidat rövidesen megépítik, hisz a kormány már felvette munkaprogramjába. Végül **Láng Lajos** kereskedelmi miniszternek tisztelegtek. Az ipar és kereskedelem érdeke — mondotta **Kardos** — a hid megépítése. Nincs magyar, aki ezt ne óhajtáná, mert hisz nemcsak a közelebbi vidék, hanem az egész

ország érdeke ez. **Láng Lajos** válaszában hangsúlyozta, hogy fővárosi ember léteire belátja, hogy a hid nemcsak a főváros, hanem az egész ország érdeke. Nemcsak tövé függött a hid megépítése, hanem a pénzügyminiszterrel, ezért huzódott oly sokáig az ügy. De ezenkívül igen sok átalakítást kell végezni a vasúti vonalakon, elsörangvagy kell ezeket kiépíteni, ami szintén tetemes költséget és időt vesz igénybe. Nemcsak vasúti hidat, hanem közúti hidat is akar létesíteni, a vidékbeli lakosság érdeke kívánja ezt. Nehéz munka lesz, de a hid létre fog jönni. A miniszterek kijelentése a küldöttség örömmel vette tudomásul.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága december 5-ikén délután 4 órakor az Országgyűlésben, a III. osztályú teremben ülést tart, amelyen **Bakó József**, **Hock János**, **Szell Géza**, **Salamon Géza**, gróf **Tissa István**, **Rakovszky István**, **Drakutics Pál**, **Jankovics Béla**, **Molnár Jenő**, **Vézi József**, **Veszelszky Ferenc**, **Ivánka Oszkár**, **Csávoszky Lajos**, **Vojnits Sándor**, **Lovász Márton**, **Papp Zoltán**, **Győrffy Gyula**, **Hámory László** és **Eötvös Bálint** mentelmi ügyei kerülnek tárgyalásra. A jelenlévő mentelmi bizottsága ma déli 1/2 órakor **Karap Ferenc** elnökletével ülést tart, amelyen a jegyzői tisztelet **Latnivics János** töltötte be. A bizottság tárgyalta a pozsonyi főügyész megkeresését, amelyben a rágalmazással és becsületérettel vádolt gróf **Esterházy János** mentelmi jogának felülvizsgálását kéri. Mivel a megkeresés keltezően nem volt fölszerelve, a bizottság elhatározta, hogy a mentelmi jog felülvizsgálásának megtagadását fogja indítványozni. A bizottság konstatálta aztán, hogy a **Brankovics György** patriárka ellen beadott rágalmazási ítéletet és a följelentő visszavonta, a mentelmi jog felülvizsgálása tárgyalanná vált s indítványozni fogja a főrendiháznak, hogy a kérdést napirendjéről vegye le.

A református konvent. Otnapi tanácskozás után ma véget ért a református konventje. A konvent ellogadta a zsinati előkészítő bizottságnak a lelkészválasztás módosítványát és elhatározta hogy a missziói lelkészek alkalmazásáról külön zsinati törvény szerkesztessék. A népnevelésről és népoktatásról szóló javaslatot igen alaposan megvitaták és végül elhatározták, hogy döntés előtt meghallgatják a kerületek véleményét. A konventet, miután köszönetet mondik báró **Bánffy Dező** elnöknek a tanácskozás vezetéseért, **Kun Bertalan** püspök imádsága rekesztette be.

Az utlevélggy. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután ülést tart, melyben a kormányt **Szell Kálmán** miniszterelnök, **Mohay Sándor** államtitkár és **Selley** miniszteri tanácsos képviselték. A bizottság az utlevélggyről szóló törvényjavaslatot tárgyalta, melyet **Issekut Győző** ajánlott ellogadrasra, a közgazdasági bizottság részéről pedig **Lador Sándor** előadó ismertette az e bizottságban ellogadott módosításokat. A bizottság **Szell Kálmán** miniszterelnök beható felvilágosításai után részleteiben is ellogadta a javaslatot.

Összeérhetetlenségi ügyek. Az összeérhetetlenségi állandó bizottság december 10-ikén és 11-ikén délután 5 órakor az országgyűlés II. osztályú termében ülést tart. 10-ikén a dr. **Lurtz Károly**, **László Menyhért** és **Szentiványi Árpád**, 11-ikén pedig a **Győrffy Gyula** képviselő ellen bejelentett összeérhetetlenségi esetet veszik tárgyalás alá.

A temesmegyei gazdasági-egyesület nyilatkozata. A Temesvármegyei Gazdasági-Egyesület hosszabb nyilatkozatot közölt az érdeklőkre, melynek tárgyalás részét a következőkben ismergetjük: Az egyesület legutóbbi igazgatóülésén hozott, a magánstatistikai termébeeséssel együtt visszatérőkre vonatkozó határozatot több lap hibásan közölte s ezen körülmény fölmagyarzásokra, sőt az egyesület eleni támadásokra is okot szolgáltatott, azért az egyesület elnöksége, minden további félreértés elkerülése céljából, szükségesnek tartja az igazgatóválasztmányt erre vonatkozó határozatát alábbiakban szövegesen közölni:

Kérje fel az egyesület a földmivelésügyi kormányt, hogy 1903. tavaszán készítsen ország-szerűt és községenként részletes statisztikai összeírást a bevetelt területek nagyságáról a termény-nemek szerint; egyben, tekintettel a jelentékeny kárra, amely magánstatisztikai adatok közrebeszélésére által a gazdasági közérdeket érheti, felkéri az egyesület a földmivelésügyi kormányt, hogy magánterménystatisztikai közreadását a jövőben ellenőrizze és gondoskodjék arról, hogy a gazdasági közérdekeket is megköszönés a jövőben lehetőleg megakadályozzassék; amennyiben pedig ilyen statisztikai termébeadatok közreadása fraudulens céllal történne, eme eseményt vétségnek minősítessék és hivatalból üldöztessék.

Két petíció. A Kuria által **Szatmári Mór** marittai képviselő mandátuma ellen elrendelt vizsgálatot befejezték s az I. választási tanács petíció folytatólagos tárgyalását december 16-ára tűzte ki. Ugyanezen a napon a Kuria II. választási tanácsa a **Harangkányi János** ficseli mandátuma ellen beadott kérvényt tárgyalja.

Szell Kálmán Bécsben.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 29.

Szell Kálmán miniszterelnök ma éjjel Bécsbe utazott. Hogy utazásának mi az oka és célja, arra már a mai lapok megadják az egyszerű és világos feleletet. A német birodalomgyűlés ugyanis a vámtarifa sorsa olyan fordulatot vett, amely valószínűvé teszi, hogy Németország hamarosan, esetleg már napok múlva készen lesz a maga vámtarifa-törvényével. Ezzel szemben már nálunk is előáll annak a szükségessége, hogy a közös vámterület autonóm vámtarifája a monarchia mindakét államában törvényne legyen s ennek alapján a Németországgal való kereskedelmi szerződés megújítására irányuló tárgyalásokat meg lehessen indítani. Ebből pedig az következik, hogy **Szell Kálmán** megtegye a koronának az előterjesztést azokra az intézkedésekre nézve, amelyeket a mostani helyzetben szükségessé válnak.

Amint tudva van, az autonóm vámtarifára nézve a megegyezés a két állam kormányai között teljesen kész, s az erre vonatkozó javaslatok a parlamentekben nyomban benyújthatók volnának. A magyar kormány azonban az autonóm vámtarifa javaslatát nem tárgyalhatatja az országgyűléssel addig, míg a kiegyezésre nézve és annak az osztrák birodalmi tanácsban való alkotmányos keresztülvitelére nézve az osztrák kormánnyal teljesen tisztába nem jött, nehogy kiadja a kezéből a fegyvert, amelyet a vámtarifában biztosított magának. Ehhez az eszmei junktimhoz **Szell Kálmán** váltig ragaszkodik, amiből természetesen előállott annak a szükségessége, hogy szemben a német birodalom parlamentjében előállított helyzettel, melyet a Kardorff-féle javaslat valószínű elfogadása teremtett, a vámtarifa és ezzel az egész közgazdasági kiegyezés sorsa előre jusson.

Ez az oka és célja a miniszterelnök bécsi utjának és semmi más. Elutazása már tegnap elvölt határozva, nem csinált belőle titkot és tegnap este a szabadalvú pártkörben, ma pedig már a Házban is mindenki tudott róla. Eppen ezért legfeljebb derős mosolyt fakaszthat egy mai estilapnak az a rejtelmesnek és sejtelmesnek látszóan akaró jósata, hogy ha ma nincs is válság, de okvetlenül válság lesz, ha **Szell Kálmán** holnap Bécsben lesz. Ez a jóslat olyan rejtelmes és olyan kétértelmű akar lenni, mint a donnai orákulum böles mondásai; pedig nem is rejtelmes, nem is kétértelmű, csak értelmetlen. **Válság tegnap sem volt, ma sincs és holnap sem lesz**, bármilyen erősen hirdetik is bizonyos oldalról, hogy van. Hogy **Szell Kálmán** ezekre a válsághírekre nem reagál, annak egyszerűen az az oka, hogy nincs reá semmi szükség. Mert ha kedve volna követni azt a szokást, amelyet annak idején elődje követett, aki hasonló esetekben a legnagyobb fesztelenséggel dicsekedett el a korona rendületlen bizalmával, akkor a bizalomnak akkora mértékével volna módjában eldicsekedni, aminél eddig még ő maga sem dicsekedhetett. A korona változtatlan, sőt fokozódó bizalmának és a parlamenti többség egységes támogatásának birtokában semmi oka sincs arra, hogy a politikai helyzetről szóló zagyva és kalandos híresztelésekre ügyet vessen. Ezekből a híresztelésekből, ismételjük, csak annyi igaz, hogy **Szell Kálmán** ma Bécsben lesz és holnap ismét itthon lesz.

A miniszterelnök bécsi utazásáról a *Magyar Távirati Iroda* a következőket jelenti:

Szell Kálmán miniszterelnök ma este Bécsbe utazott. A miniszterelnök, akit holnap délelőtt 6 órelőre kihallgatásón fogad, a délutáni vonatral ismét visszatér Budapestre. A kormányelnök

MOLL SEIDLITZPOR
 felülmuhatlan háziismer mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kéremű eredeti dobozokban 2 koroná.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SO
 Legjobb fűzdamocsiállító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A rakárakban díommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillőrt, kapható. **MOLL** készítmény kéremű.

e bécsi utja merőben esetlegesen esik egybe báró Fejérváry honvédelmi miniszter bécsi tartózkodásával. Szell Kálmán miniszterelnök, aki a parlamentben és annak bizottságaiban való nagymértvű el foglaltsága folytán már hosszabb idő óta nem jelent meg a felség előtt, a holnapi napot arra óhajtja felhasználni, hogy a koronának folyó kormányzati ügyekről jelentést tegyen. A különböző kombinációkkal szemben, mintha a miniszterelnök utazása Fejérváry honvédelmi miniszter legutóbbi beszédével volna összefüggésben, határozottan ki kell jelentenünk, hogy ez nem telet meg a valóságnak, amint hogy illetékes oldalról kifejezetten utalnak arra, hogy ugynevezett Fejérváry-affér nem igazságtalán és az erre vonatkozólag terjesztett összes hírek a fantázia birodalmába tartoznak.

Bécs, november 29.

A *Neues Wiener Tagblatt* holnapi száma a következőket jelenti:

Szell Kálmán miniszterelnök holnap Bécsbe érkezik, hogy a felségének jelentést tegyen. Feltehető, hogy a magyar miniszterelnök fel fogja használni az alkalmat a Koerberrel való tanácskozással és ezután ismét szóba fog kerülni a kiegyezés kérdése. Ha több, mint egy esztendő leforgása alatt, amióta a kiegyezési tárgyalások folyamatban vannak, volt olyan időpont, amely valószínűleg kényszerítő erővel követelte a még fennálló ellentétet kiegyenlítését és a megegyezés végleges létrehozását, ugy minden bizonyosan a jelenlegi időpont az. Németországban az a helyzet, hogy már holnapra virradó éjszaka létrejön az a vámtarif. A német kormány egyelőre azon az állásponton áll, hogy még ebben az esetben sem mondja fel az osztrák-magyar monarchiával fennálló kereskedelmi szerződést, azonban az agráriusok sürgetésére követelik a fölmondást és így nem lehetetlen, hogy a kormány szándéka az agráriusok presszióján hajótörést szenved. Számolni kell tehát azzal a lehetőséggel, hogy a német kormány részéről megtörténik a szerződés felmondása és akkor mi készültenül, vértelenül indulnánk a szerződéses államokkal való tárgyalásokba, hacsak addigra létre nem jönne a vámszövetség és a vámtarif. Feltehető ilyen viszonyok között, hogy ezek az eshetőségek a két miniszterelnök holnapi tanácskozását lényegesen fogják befolyásolni.

Bécsből jelentik: A király ma délelőtt kihallgatásán fogadta Koerber miniszterelnököt. Délután miniszteri tanácskozás volt.

A költségvetés a bizottságban.

Budapest, november 29.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órákor folytatta és be is fejezte Falk Miksa elnöksége alatt a kereskedelmi tárca költségvetésének részletes tárgyalását. A kormányt Láng miniszter, gróf Wickenhay államtitkár, Vargha és Neugebauer miniszteri tanácsosok, Papp Elek osztálytanácsos és Kerékgyártó ezüstművész képviselték.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter összehozta a múlt ülésen elhangzottakat, behatóan válaszolt a fölvetett kérdésekre. Szederkényi felszólalására megjegyezte, hogy intézkedni fog, hogy az államok, a jogaim zavarok elkerülése végett, a kellő számban kocsik kézenlétben tartására még az eddiginél is nagyobb gondot fordítsanak. A villamos üzem életbevitelének kérdésével a kormány már eddig is foglalkozott. Hivatali előde egy kiváló szakembert küldött ki az olasz villamos vasutak tanulmányozására, ki igen érdekes tanulmányban számolt be. Olaszországban a villamos üzemre való átérés igen kedvező eredménnyel járt. A tervet nagy mértékben fokozta és a pénzügyi eredmény is megelégtel a várakozásoknak. Olaszországban azonban az elektromos üzemnek van egy speciális indoka, az hogy ott közönséget nem termelnek, hanem külföldről importálják magas áron. A villamos üzemmel nekik is kísérletet kell tenniük, de véleménye szerint nem tehermentesítő vonalon, amint tervezték, hanem ott, ahol nagy személyforgalmat teremthetünk.

Örömmel teljesíti Hegedűs Loránt kérését, hogy az egyéb dologi kiadások jövőre részletesebben. A pápai állomás kibővítését fionolóra veszi. Barta Odón az államvasutaknál kereskedelmi mérlegét kíván évről-évre a megtelelő léirsákkal. Ily mérlegezés az a többi vasutaknál sincs. Teljesen nem kíván az indítvány elöl elzárkózni, de ennek megvitátása inkább a zárszámadási bizottsághoz tartozik.

Komjáthyval teljesen egyetért, hogy az államvasutak szervezésében a decentralizációra kell törekedni és az alsóbb hatóságoknak nagyobb hatáskört kell biztosítaniuk. Ez irányban egy terjedelmesebb memorandumot is készítették, az ültetvényeseknek a táskákörnek kibővítését tűzve ki ösül. Ma csak ál-

talános elvekről lehet szó, a részletekbe nem mehetünk, sőt azt a határt sem lehet megállapítani, hogy a decentralizáció tekintetében meddig lehet menni. Gondja van rá, hogy ugyanazt a dolgot kétszer ne tárgyalják. Ez azonban nem zárja ki, hogy mindkét helyen legyen külön tarifa-osztály; a minisztériumban csak nagy elvek megállapítása a feladat, a részletek kidolgozása az államvasutaknál történik. Reflektál a vádra, hogy vannak magasrangú államvasuti tisztviselők, kik magyarul nem tudnak és csak rubrikálnak. Nem mondja, hogy nincsenek egyesek, akik magyarul nem beszélnek tökéletesen, de ezek jeles szakemberek, akiknek jó hasznukat vesszük. Ami a vaskartellnek a vicinális vasutakra való hatásait illeti, nem a kartellben, hanem azok kívül egy egyezmény tényleg jött létre az állami és a magánvasutak között, melynek értelmében a vicinális vasutak sűrűsödésének egy része a magánvállalatoknak engedettelt át. Hátrányok ebből tényleg három ottak a vicinálisokra, mely hátrányokat orvosolni igyekszik. A külön teremtőcsik használatát már hivatali előde korlátozta, és nem hiszi, hogy jelenleg panaszra lehetne ok.

Komjáthyknak arra a vádjára, hogy a kezelés az államvasutakon oly pontatlan, hogy tíz hivatali él a hibás díjazásítás reklamásiásából, megjegyezi, hogy tévedések tényleg történhetnek, a min nem lehet csodálkozni a díjazások rendkívül komplikált volta mellett. Ennek orvoslása csak a felelősségnek még szigorúbb tétele által történhetik; mert e tekintetben ellenőrzést csak nagy áldozat árán teremthetünk. Végül kéri Komjáthy, téggesse föl ítéletét egy esztendőig, amikor a tények fognak beszélni.

Kossuth Ferenc azon kifogására, hogy az államvasutak alacsony tarifákkal a vizitaknak versenytelmasztanak, több szempontból megadja a felvilágosításokat és hangsúlyozza, hogy ha a vizitaink torgalmak tényleg sikerül egy fejlesztésünk, amint azt óhajtjuk és tervezzük, a megváltozott helyzet e kérdésben is új álláspont el foglaltatást fogja kívánni. Hogy a hajózás kihatásai a kereskedelemügyi minisztérium ügykérőből, nem tartja helyesnek, egyeségek közlekedési politikát folytatni egy nem igen lehetne. A vasuti díkervezmenyek tekintetében tovább nem mehetünk, már most is nem egy relációban az önköltségnél is alacsonyabbra szálltunk. A brükvete fűtése, szivesen tesz kísérletet. Az államvasuti alkalmazottaknak az anyagok körül elért megtakarításokban való részesítés mális gyakorlatban van. A kocsisültség részben kedvezőtlen torgalmi viszonyaink következménye. Nemcsak torgalmunknak időszakok szerint való egyenlőtlen megoszlása okozza ezt, hanem az is, hogy például Fiuméből a kocsik óhatódresze üresen tér vissza.

Justh Gyulának ígéri, hogy a vonatkeséseken igyekezni fog segíteni és azt is elismeri, hogy az állomások kibővítésére szükség van, az aradit első sorban szándékozik kibővíteni.

Bedő Albertet megnyugtatta, hogy a székyei vasutak kitépése mellett a pénzügyminiszter ur is határozott állást foglal, saját részéről is a legnagyobb súlyt fekteti arra, hogy a törvényhozási felbatalmazás megnyerése után az építés azonnal megkezdessék. Miklós Odón indítványára a vicinális vasutak által lekötött tökére nézve megjegyezte, hogy ma nincs abban a helyzetben, hogy megmondhatná, mi módon lehetne segíteni a közúti mizérakoc, de azt hiszi, nem volna helyes az elsőbbségi részvényeket visszavátni a községekértől.

Most tolynak az idegen torgalomra vonatkozólag a tárgyalások és a magyar közegek mindent el fognak követni, hogy raak nézve a helyzet minél kedvezőbb legyen. Nagy háával vette, hogy Miklós Odón oly erőlysen állást foglal a sok jogosulatlan kivátság ellen, hogy a gyorsvonatok még több állomáson megálljanak. A vicinális vasutakon automobillokkal kísérletet szándékozik tétetni, mert csak így biztosítgatja a pontos csatlakozást.

Neményi óhajtását az utiköltségek részletozése tekintetében már teljesítette, de, hogy a tő- és a helyi érdekű vasutak bevételei és kiadásai elkülönítve mutatassanak ki, az rendkívül nagy költséggel járna, a könyveket, költségvetést egészen át kellene alakítani. Igéri, hogy a mai adatot utólagosan össze lehet állítani, azt készségesen összeállítja.

A miniszter után Hieronymi Károly fejtekte ki, hogy legközelebb nem várhatják az államvasuti bevételek növekedését és ezzel szemben aggasztó a kiadások nagyobb előirányzata; ezt nem lehet helyeselni. Rossz budgetirozásnak tartja és még nem szavazza, hogy az évenként selejtezett mozdonyok értékét nem írják le és a rossz mozdonyokat, melyek 80 évnél régebbiek, nem selejtezik mind ki; általában nem látja az amortizációt. Ezeknek a jelentésbe való felvételét kívánja.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter védi a költségvetés felállításának szoliditását a vonatlejesítmények emelkedése emeli a költségeket. Neugebauer államvasuti igazgató adott erre bővebb felvilágosításokat. Láng miniszter ismételtén bizonyítja, hogy a kiadásai többlet realisan van előirányozva és aránylag csekély emelkedéssel.

Komjáthy Bólat nem elgítette ki a miniszter válasza és több kérdésére sürgeti a teletet. Az államvasutakba fektetett tőke nem kamatozik kellőleg; a pótteők törését indítványozza. Az államvasuti igazgatás mai rendszere tarthatatlan.

Neményi Ambrus további lépéseket kíván az államvasutak költségvetésének átküthetővé tétele tekintetében a tegnapi ülésen általa kívánt adatok alapján. Hieronymi Károly visszatér arra, hogy az állam-

vasutak budgetirozásán változtatni kell; fenntartja és bizonyítja, hogy a kiadások emelkedése semmi arányban sincs a bevételek emelkedésével. Megfordított okoskodás az, hogy a torgalom növekedésével az egy-ségtételek is növekednek; midőn az államháztartás most néhez viszonyok között van, a miniszter a kiadásokat 7 millióval akarja emelni, ami elodaghatatlan. A kiadásoknak csak 4 millióval szabadna emelkedni; indítványozza, hogy 2 milliót töröljenek a felesleges kiadásokból.

Láng Lajos miniszter szerint Hieronymi nem számít a körülményekkel és okoskodást nem fogadhatja el. Az ő (miniszter) eljárása szoliditásra törek-szik és három előző zárszámadás alapján állítja össze budgetjét. A teljesítmények növekednek és ez indokolja a kiadások növekedését. O gy is takarékoskodik. Egész határozottan kéri, hogy az előirányzatot így szavazza meg a bizottság. Hieronymi a három évi állag alapján bizonyítja hogy más jön ki, mint ahogy a miniszter számít.

A bizottság ezután 9 szavazattal 3 ellenében megszavazta az előirányzatot. Ellene szavaztak: Komjáthy, Justh és Hieronymi, mellette a többi szabadelvűpárti bizottsági tagok és Szederkényi Nándor; az ellenzék többi tagja hiányzott.

Több rövid felszólalás után a kereskedelmi tárca több tétele is letárgyalattot. Kedden a két jnnczajavaslatot tárgyalják.

KÜLFÖLD

A francia kulturharc. A Combes-kormány erőlysen megy a maga utján s a kongregációkat illetőleg nem enged magát eltáforítottani kitűzött programjától. A kormány elhatározta, hogy csupán öt férfi-kongregációnak autorizálását fogja a kamarának ajánlani. Összesen hatvankét kongregáció kért autorizálást. A kormány mindazonk a kongregációknak megtagadta az autorizációt, amelyek iskolákat tartanak fenn, hittérítéssel foglalkoznak, ipart és közgazdaságot űznek. Mint-hogy a legtöbb kongregációknak föltelepei is vannak, ennél fogva az autorizáció megtagadása következtében összesen 1817 kolostor fog megszűnni.

Az új pápajelöltek. Minden változik a világon, meg a pápajelöltek kilitásai is. A pápajelöltek sorát részint a halál tizedelte meg, részint egyéb körülmények folytán változtak a kilitásai. Az utóbbi időben legtobben emlegettek Gotti és Serafino Vannutellit, akik azonban immár minden esélyüket elvesztették. Gotti, aki a bibornoki kollégium legszerényebb tagja, s szinte szerzetesi életet élt a Trajan-forum mellett lévő háromszobás kis lakásban, két-három évvel ezelőtt szinte a legbizonyosabb pápajelölt volt. Ez a körülmény azonban a bámulatosan jellemző peagegiante szóval fejez ki, s amit magyarul talán úgy lehetne visszaadni, hogy Gottinak fejébe szállván a dicőség, elkezdett pápaskodni. Kollégáival szemben fölütöndön tartózkodó lett, a többi bibornoktól visszavonult, s kultusz üzött önmagából.

Ami Serafino Vannutellit illeti, egy igen magas állásu egyházi férfiú egy nyilatkozott róla, hogy megválasztása esetén voltaképpen a testvére, Vincenzo bibornok lenne a pápa, mert Serafino nagyon gyöngye karakter s amint bécsi nunciust korában egy egyszerű papnak, Amorinok volt az eszköze, pápává választása esetén a környezete, sőt a — belső komonykja uralkodna rajta.

A Vatikánban most olyan a hangulat, hogy Szent Péter trónján nem látnának szivesen római bibornokot, mert ezek teljesen intrikus és féltékenykedő milieu közt élnek, míg a vidéki bibornokok erről mitsem tudnak.

A legideálisabb pápajelöltnék Capocelatro bibornost emlegetik, csakhogy ez nagyon öreg. Mivel azonban a bibornokok megunták IX. Piusnak és XIII. Leonak tulhosszu uralkodását, nem lehetetlen, hogy a konkláve Capocelatrot fogja megválasztani, csak azért, hogy nemsokára egy másik honklávet tarthassanak.

Capocelatro mellett utóbbi időben legtobbe emlegetik Ferrarit, Milano bibornok-érsekét. Nagy diplomaciai ügyessége, melyet nemrég tanusított jeruzsálemi zarandoklása alkalmával s az a művészet, melylyel még az olasz hatóságokat is megnyerte magának, egy csapásra nimbuszt szerzett neki s a görögök ellenfelei közül is sokat lefegyvert. Nem oly engesztelhetlen, mint azelőtt, sőt egyházmegyéjében a liberális eszméket kezdi támogatni. Azoknak a jelöltje, akik nem politikusi papát, hanem vallási és apostoli papát akarnak.

Capocelatro és Ferrari mellett a még fiatal, de nagyon intelligens Agliarát jöhetne szóba, ki bécsi nunciusi állásából távozáván, nálunk nagyvoknál nem valami kellemes emléket hagyott

Megjelent **Mikszáth Kálmán 1903. évi Almanachja**

18 képzéssel első irótkól.
Ara díszkötésben 2 korona. —
2 kor. 20 fillér beküldése esetén
postamentesen küldik a kiadóknak
— Singer és Wolfner —
VI. ker., Andrássy-ut 10. szám.

hátra. Sem oly nagyon békülékeny, mint Capelaturo, sem oly erőfeszítő, mint Ferrari, szóval, naclaton okos ember, aki sokat össze tudna egyeztetni.

Nyomoruság Szerbiában. Szerbia pénzügyi helyzete tudvalevőleg nem valami rózsás, de akkora nyomoruságot mégsem tételeztünk föl, mint amekkoráról a zagrabi *Agramer Zeitung*nak írnak, állítólag teljesen megbízható forrásból. E forrás szerint az állampénztár annyira üres, hogy a király udvartartási költségeinek esedékes részletét sem tudják kifizetni, a tiszték és a hivatalnokok már 4 és fél hónap óta nem kaptak meg fizetésüket és ismét forgalomba jöttek a pénztári utalványok, amelyeket az uzorások 30-40 százalékkal számítolnak le. A legénység nem kapja meg rendszeresen a zsoldot és a menászt, az uniformisuk pedig rongyos, úgy hogy megdöbbentő nagy a szökések száma. A legtöbb katonaszökevény Zimonyba menekül és az éhséget hozza fel a szökés okául. A múlt héten kevés hía, hogy el nem pusztultak a belgrádi lovasság lovai, mert a szállítók, akik egy esztendő óta nem kaptak pénzt, megtagadták a szénaszállítását. A pénzügyminiszter csak ügyfél-bajjal tudott egy bankban 400.000 dinárt felvenni, hogy a hadsereg pillanatnyi szükségét csillapítsa. Az ország belsőjében még nyomoruságosabb az állapot.

Görög támadás Németország ellen. A görög sajtó hallatlanul heves támadásokat intéz Németország ellen, amiért a multkorii gyilkosság alkalmával (*Büritzki* matrózt ölte meg *Kohler* matróz.) *Reuter* kapitány azt mondta, hogy ezt a tettet csak görögök követhették; el s hogy „a németek nem görögök.“ Az *Empros* maró cikket ír a német főnhéjazásról s azt kérdi, vajjon most a németek orgyilkos-nemzet-e azért, mert a pyraeusai gyilkosságot egy német követte el. Az *Akropolis* azt írja, hogy a görögök hála istennek nem németek s hogy Görögországban még a csibészek és tolvajok is tisztelik az idegent, míg Németország még mindig nem adta vissza a görög trónörökösnek Kölnben ellopott utitáskáját. Német lapok erre azt felelik, hogy jó lesz a német népnök és kormányának megjegyezni, hogy a német-gyűlöletet most egész Görögország osztja.

A német birodalmi gyűlésből.

Budapest, november 29.

A német birodalmi gyűlésnek házszabályai azt rendelik, hogy egy törvényjavaslattak a paragrafusai külön-külön tárgyaljassanak. A többség azonban azon nézet mellett kardoskodik, hogy a vámtarifának nincsenek paragrafusai, hanem *tételei*, s azért a 946 tételt *egyetlen paragrafusba lehet összefoglalni*, vagyis a vámtarifa összes tételei együttvéve az első paragrafust fogják képezni a vámtarifa-törvénynek. *Spahn*, a centrum vezére azt mondta, hogy erre már van precedens, például a Hannover bekebelezéséről szóló törvény.

E fölfogás ellen a kisebbség a szó szoros értelmében kézzel-lábbal agítált, még *Liebermann v. Sonnenberg* antisemita is, aki beszéde elején védelmezte a baloldalt, később azonban nem állhatta meg, hogy bele ne akaszodjék régi ellenfeleibe, a szociáldemokratákba s szemükre ne vessa a tegnapiétti botrányokat. „Bebel — mondá — nemrég elretentő példán állította föl az osztrák reichsrathbeli jeleneteket, most azonban kezét foghat az osztrákokkal, mert a német szociáldemokraták sem maradnak hátra.“ Ez a megjegyzés teljesen kihozta sodrúkból a német szociáldemokratákat s erőlyesen kifejezést adtak abbéli megjegyzésüknek, hogy a bécsiék még mindig utólráthetlen mesterei a gorombaságoknak.

A tegnapi ülés akkor kezdett élenkülüni, mikor *Bassermann* beszélt, aki liberális létere nemcsak hogy támogatta Kardorffékat, de a kisebbségnek az indítvány fölött való tárgyalásra csak egy órárt akart engedélyezni. A szociáldemokraták folytonos nevetéssel szakították félbe, s a kacagás szinte diadalordítással nőtt, mikor *Singer* fölött és *Bassermann* elé tette a *Nationalzeitung* aznap számát, mely egy nagyszerű cikkben tagadott meg minden közösséget a pártjával. *Bassermann* beszéde alatt gróf *Stolberg* alelnök ült az elnöki széken. Az egész tárgyalás alatt állt, hosszú karjaival szakadatlanul ráta a csöngetyűt, még a legártatlanabb közbeszólókknál is. A német birodalmi gyűlésen még sohasem hallottak annyit csöngetni s a szélső baloldal rendkívül jól mulatott rajta.

Már-már úgy látszott, hogy az ülés derült hangulatban végződik, mikor (fél 7 órakor) egy meggondolatlan szó fölkellette a szunnyadó vihart. Fölállt dr. *Bachem* s le akarta ösöndesíteni a

kisebbséget, de a közben lassanként maga gurult dűbbe. Beszéddének első részébe *Stadthagen* szociáldemokrata kiabált bele s az elnök minden intolme dacára sem akart elhallgatni. *Bachem* azt kérdezte, hogy ha már a nemzeti liberálisoknak a centrummal való összetartását kritizálják, akkor mit szóljanak a szabadelvű egyesület és a szociáldemokraták szövetségéhez. A szabadelvű egyesület bizonyára megköszöné, ha tudná, hogy e viszonyról hogyan nyilatkoztak a szociáldemokraták. *Bachem* bizonyára valami magbeszélgetésre célozott s ennek a vitába vonása, mely ellenkezik minden parlamenti szokással, *retteléssé vihart* támasztott. Az egész baloldal dűbösen ugrott föl, vad lármá kerekedett, a szociáldemokraták kényszeríteni akarták *Bachemet*, hogy mondja meg, mire céloz, ő azonban megtagadott minden fölvilágosítást. A szociáldemokraták nem engedték tovább beszélni s a rengeteg hangzavarból csak ez egyes mondatok voltak kivehetők: „Mondja meg, kit gondol!“ „Magvarázza ki magát!“ „Hallatlan alávalóság!“ „Rágalom!“ De ilyen jelzőket is kiabáltak föléje: *gazember, kutya, Büsing* alelnök (nemzeti liberális), ki ekkor elnökölt, tehetetlenül ült a helyén. Kétségbesetten kérlelte a baloldalt: „De uraim, gondolják meg, hogy ez hova vezet“ s folyton ráta a csöngetyűt. *Reiszhaus* thüringiai szocialistának, ki legjobban lármázott, azt kiáltotta: „Hagyja el a termet!“ mire *Reiszhaus* visszakiáltott: „Azt nem teszem!“

Egy folyt le a tegnapi viharos ülés, melyről ma reggeli lapunkban bőven megemlékeztünk.

A tegnapi botrányos jeleneteket a gróf *Bülow* a birodalmi gyűlés palotájában volt ugyan, de dolgozószobájában maradt s *Ballestrem* elnökkel tárgyalt. A nemzeti liberálisoknak az a kisebbség, mely *Kardorff* indítványát ellenzi, egyre növekszik. Ha arra kerülne a sor, hogy az en bloc elfogadásra vonatkozó indítvány fölött szavazzanak, akkor *Büsing* alelnök vezérlete alatt a nemzeti-liberális párt *nyolc tagja* pártolna át a kisebbséghez. Mivel *Büsing* a kisebbséghez tartozik, lehetséges, hogy a gyűlés harmadik elnöke megkísérelje a közvetítést s akkor a *Kardorff-féle* indítvány mellözésével helyre áll a parlamenti rend. A *Nationalzeitung* ma is sajnálkozását fejezi ki pártfeleinek szerepe s *Bassermann* tegnapi beszéde fölött.

Hogy mily nagy a fölháborodás a *Kardorff-féle* indítvány fölött, bizonyítja *Karstennek*, egyik legmagasabb rangu porosz bírónak a *Nationalzeitung*-hoz intézett levele, melyben a *Kardorff-féle* indítványt a legveszedelmesebb erőszakosságnak bélyegzi.

Néhány konzervatív lap azt szeretné, ha az elnök katonai intervenciót alkalmazna a renitens képviselőkkel szemben, utalva a francia és belga kamarákra, honnan katonákkal és rendőrökkel távolították el egyes képviselőket. *Ballestrem* azonban kijelentette, hogy sohasem engedni annyira jutni a dolgot, miszerint katonaság vagy rendőrség hatoljon be a gyűlésterembe az elnöki tekintély támogatására.

(A mai ülés.)

A birodalmi gyűlés mai ülése aránylag nyugodtan folyt le, csak éppen az kellett nagyobb mozgalmat, amikor *Barth* keményen kikelt *Richter* ellen, amiért kivonja magát az obstrukció alól. A szociáldemokraták gunyos megjegyzésekkel bosszantották *Richtert*, aki erre elvesztette békétürését, izgatottan felugrott és a szociáldemokratákra rivalt:

— Csak piszkolódjanak, rajta! Talán államférfihoz méltó eljárás az, hogy *Bebel* a többséget árulónak bélyegzi? Kérdezzék meg *Bebel* t, mondotta-e ezt, avagy gyáván letagadja? Ez az aljasság!

Nagy zaj támadt s mikor helyreállott a nyugalom, az alelnök rendreutasította *Bebel* t az áruló kifejezésért.

Berlin, november 29.

A birodalomgyűlés mai ülésén a napirend első pontja *Diembowski-Ponja* képviselő interpellációja volt, amelyben arról panaszkodott, hogy a német birodalomban a lengyel lakossággal rosszabbul bánnak, mint a németekkel.

Posadowski miniszter kijelentette, hogy a birodalmi kancellár hajlandó az interpellációra válaszolni, de egyelőre még vizsgálja a dolgot.

Azután gróf *Ballestrem* elnök kijelentette, hogy a ház méltósága és a tagok szólásszabadsága érdekében feleleveníti egy különösen érvényes rendelkezést, amely szerint a szónoki emelvény körül lévő helyet elfoglalni nem szabad. (A többségi pártok bravót ki-

áltanak, a baloldal gunyosan nevet. A szónoki emelvényhez vivő lépcsőkön és a ház asztala körül álló tagok helyükre térnek. *Posadowski* miniszter időközben elhagyja a termet.)

Stadthagen feláll, hogy hozzászóljon *Kardorff* indítványának megengedhetőségéhez. Minthogy a többségi pártok tagjainak legnagyobb része elhagyja a termet, csak nagyon kevesen hallgatják *Stadthagen* beszédét.

Utána *Barth* szólal fel és azt mondja, hogy a szabadelvű pártgyesület dicsőségének tekintendé, ha neki volna legnagyobb része abban, hogy a vámtarifa megbukik. Amikor beszéde további folyamán azt mondja, hogy *Richter* előbb maga ajánlotta az obstrukció *Bebel* közbeszóló:

— *Richter* elárulta a kisebbséget!

Richter izgatottan felugrik és odakiált *Bebel* nek:

— Ez gyaldatosság!

Büsing alelnök rendreutasítja *Bebel* t. *Barth* így fejezi be beszédét: A lakosságot meg kell kérdezni, hogy akarja-e a vámtarifát vagy sem. Ha akarja, törvényyé fog válni. Előbb azonban nem.

Singer a tárgyalás elnapolását indítványozza és kétségbevonja a ház határozatképességét, mialatt még sok képviselő kimegy a teremből.

Az elnök szintén osztzik ebben a nézetben és a tárgyalás folytatását hétfőre tűzi ki.

HIREK

Budapest, november 29

— BUDAPESTI NAPLO. November 30-án új

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn déli előtt jelenik meg.

— Udvari udarások *Kis-Jenő*s. *József* főhercegnek kisenőli vadászata illusztris vadászok gyűlékezőhelye lesz december hó első napjaiban. *Libits* Adolt udvari tanácsos már megérkezett a vendégek fogadására és hogy a vadászati programját elrendezze és azokra az előkészületeket megtegye. Az eddig bejelentett vendégek névsora a következő: *Fülöp* orleansi herceg, *Fülöp* kőburgi herceg, *Walliscs* Gyula miniszter, *Gromon* Dezső államtitkár, gróf *Berchtold* tábornok, *Ludwig*, a máv. igazgatósági elnöke, gróf *Cevrády*, *Unteraner* József udvari titkár, báró *Révay*, báró *Lindeloj*, báró *Vécsey*, *Klobusiczky* Béla és az orleansi herceg titkára. A házizadai tisztet *József* Ágost főherceg és neje, *Augusta* főhercegnő látják el.

— A Rákóczy-kiállítás Kassán. A kassai Kazinczy-kör kezdeményezésére Kassán a jövő évben nagyszabású Rákóczy-erekye kiállítást rendeznek. A kiállítás nagybizottságát, melyben Kassa város társadalmának színe-java van képviselve, dr. *Takács* Menyóhért jászói prelátus és hó 21-ére hívta egybe. Számos előkeiő bizottsági tag hozzájárulása után a bizottság abban állapodott meg, hogy a kiállítás három hónapig át tartson és pedig úgy, hogy a három hónapból két hét a beérkező tárgyak elhelyezésére, két hét pedig azok szétküldésére fordítassék. Szűkebb körű bizottságot küldtek ki, hogy alkalmas helyiséget béreljen ki. A felmerülő költségek fedezése tekintetében megkeresik a vallás-és közoktatásügyi minisztert, valamint a város törvényhatóságát, hogy ezt a nemcsak kulturális, de hazafias szempontból is nagy jelentőségű vállalkozást anyagi támogatásban részesítsék. Az állandóan működő végrehajtó-bizottság, tekintettel arra, hogy Budapesten e hó 20-án *Eubics* Zsigmond püspök és gróf *Zichy* Jenő elnökléte alatt érkekezetlet tartanak, a jövő hó elejére összehiott nagybizottság ülésén fog megválasztani.

— Gyásznap az egyetemen. Az egyetemi templomban ma *Mária Terézia* királynőnek, az egyetem újalapítójának halála évfordulóján gyászistentisztelet volt. A szentélyben királyi jelvényekkel kísélt katalokot állítottak föl. Az istentiszteleten ott volt dr. *Vécsey* Tamás professzor, a négy dékán, dr. *Ilosvay* Lajos műegyetemi rektor és *Reglö* Sándor dékán, sok tanár és az egyetemi polgárok testületét. A misét *Kriszán* Mihály, a szeminárium kormányzója celebrálta. Ez alkaiomból ma nem volt előadás az egyetemen.

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolóaj. Az első orvosi tekintélye által megvizsgált és kímény emelvényességét fogva szociáldemokraták is különösen ajánlják és rendeltek mindazok osszekülni, melyeknél az orvosi és egész testi szervezet, különösen a mell-és tüdő erősebb, a test anyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Houmarkt 3, és minden gyógyszerárban és drogeriában.

— **Vilmos, a szocialisták ellen.** Vilmos császár valamikor, mikor még több volt benne az igazsághoz való ragaszkodás s az emberi jogokért küzdők iránt való rokonszenv, mint az uralkodó hatalmi érdekei féltő őszint, nem gyűlölte olyan nagyon a szocialdemokratákat. Ez a császár, aki a hatalom megerősítésében szinte pártatlanul ügyes, valamikor, fiatal ember korában maga is szocialista volt. Csak 1887-ben kezdte belátni, hogy neki hivatalból is el kell térni ezt a pártot, amely anarkisztikus és vallástalan s amely államromboló tendenciái miatt első sorban a dinasztikus hadseregek továbbképzését akadályozhatná meg. A császárban még tovább értett ez a gyűlölet s néhány évvel utóbb már azt is kimondta, hogy a szocialisták tanai még az isteni parancsolattal és a keresztény erkölccsel is ellenkeznek. Ebből a mélységes filozófiai konkluzióból jutott aztán a császár arra is, hogy minden szocialistát a német birodalom és a haza ellenségének mondjon s ugyanezt tette őt a híres köznagszergi riadóra, amely így szólt:

— Föl a harcra! A vallást, az erkölcsöt s az állami rendet kell megvédeni az államfelforgatók ellen.

A híres kiszólások közt nem utolsó az sem, amelyet a fehér teremben mondott a császár:

— A cseselék népség, mely nem érdemli meg a német nevet, gunyolni meri a német népet és porba rántja a császár szentelt személyét.

Az a beszéd, melyet a császár most Krupp temetése után tartott, formailag csakugyan pártatlan, de nem az egyetlen a szónokló császár beszédei közt. 1895. október 13-án ezt mondta a császár:

— Eppen most értesülök az újságokból Schwartz műhlhausenii gyáros meggyilkolásáról. Kérem, fejezzé ki a magam és a császár nevén mély részvétünket a szerencsétlen özvegynek. Egy újabb áldozata ő a szocialisták által kezdtett forradalmi mozgalomnak. Bárcsak megemérelné magát néppink!

— **Kézmárcsy utódja.** Köztudomású dolog, hogy dr. *Kézmárcsy* Tivadar egyetemi tanár halálával megüresedett volt ez év folyamán a budapesti orvosegyetem a szülészeti és nőgyógyászati egyik tanszéke. Erre a díszes állásra keszrén pályáztak s a pályázók helyzetében e héten döntött az orvosegyetemi tanártestület. A kijelölt bizottság, amelynek *Kély, Récey, Bókay, Generich és Tauher* tanárok voltak a tagjai: *első helyen egyhangúlag dr. Bárony János* egyetemi m.-tanár, a Vörös Kereszt-kórház főorvosát jelölte. A tanártestületnek tegnap megejtett szavazása szintén ugy folyt le, hogy dr. Bárony János kapta a legtöbb szavazatot, így tehát őt terjesztik fel, mint első helyen jelöltet, a miniszter elé. Most már nincs más hátra, mint a miniszter végleges döntése, aminek az eredménye annál kevésbé lehet kétséges, mert *Wlassics* miniszter maga adott ki nemrég egy köztetszére talált rendeletet a protekció ellen s így bizonyára maga lesz rajta első sorban, hogy a vezetése alatt levő minisztériumban az atyafiságos befolyás mellőzésével azt a szakembert nevezze ki egyetemi tanárrá, akit az egyetemi orvostanárkör legilletékesebb testületének a többsége erre *első helyen* tart érdekesnek.

— **Báró Pasetti az olasz királynál.** Rómából jelentik, hogy báró *Pasetti* osztrák magyar nagykövetet — miután a napokban szabadságról visszatért — *Viktor Emánuel* király hosszabb kihallgatáson fogadta. A király nagyon szívesen beszélgetett a nagykövettel s különösen királyunk egészségi állapotáról tudakozódott. A király köszönetet mondott azért a két pompás lipicai ménért, amelyet *Ferenc József* király azok a ándékba küldött. Ez az ajándék viszonzás volt azokról a kószáli zergékről, amelyeket *Viktor Emánuel* király a schönbrunni udvari állatkertnek ajándékozott. Az egész kihallgatás, amelynek folyamán sok politikai kérdés is szóba került, feltűnően szívélyes jellegű volt.

— **Kinevezés.** *Pollacek* Elemer fővárosi orvosi, a budakesi szanatoriumba gégeorvosnak neveztek ki.

— **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete** igazgatósága holnap, vasárnap délelőtt tízezer órákor ülést tart.

A Nyugdíjintézet számára újabban a következő egyesületek szavaztak meg évi támogatást: Magyar Gyárparosok Országos Szövetsége 300 koronát, Budapesti Gyógyászati-Testület, Magyar Kereskedelmi Csarnok és a Magyar Szent Korona Országainak Békégyesülete 100–100 koronát, Caritas önszolgálatos és jótékonyági-egyesület s a Budapesti (Budai) Tornaegetület 50–50 koronát, Mária Dorothea-Egyesület 25 koronát, a budapesti népszerű felolvasásokat rendező társulat s a Rózsadomb és vidéke ház- és telek tulajdonosainak egyesülete 20–20 koronát, az Országos Színészegyesület s a Magyar Országos Tűzoltó-Egyesület 10–10 koronát.

— **Felolvasás.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete helyiségeiben december 6-án este fél kilenc órákor *Gergely István* felolvasást tart. A felolvasás térszavacsora és táncmulatság követi.

— **A cári-pár egészsége.** Egy angol napilap közléseivel szemben Pétervárról megbízható helyről a következő értesítést küldte a cári-pár egészségi állapotáról: A cár most egyáltalán nem szenved semmiféle szervezeti, sem pedig helyi bajban. A múlt télen az idegbetegségnek néhány tünete mutatkozott nála, mi azonban nem szolgáltattott okot aggodalomra; az uralkodó egy ideig álmatlanságban szenvedett némely napon, különösen estei ideges izületi fájdalom kinozta, néhanapján szelidebb iajú iszohias is mutatkozott nála. Lassankint azonban e tünetek megszűntek és csak akkor jelentek meg ismét kisebb mérvben, amikor a cárné legújabb korai szülése a cárt, mint gyengéd hitvestársat igazalomba ejtette. A kezelőorvosok bromkrut alkalmaszták és ez idő szerint a cár teljesen felgyógyultnak tekinthető, némi nyugtalan álomtól ellektintve, mely már sok évtized óta öröklő baja a Romanow-háznak. Ami Alexandra cárnét illeti, ugy mindazok a hírek és híresztelések, melyek a fiatal cárné betegségről szólnak, alaptalanok. Emlékszem, hogy még akkori időben, amidőn *Alix* hesszeni hercegnő mint menyasszony első útját tette meg Oroszországba, a pétervári udvar bizonyos köreiben a hercegnőt félre nem érhető céltartossággal gyengének, sőt betegnek akarták feltüntetni. Amidőn aztán az áskálódások dacára *Alix* hercegnőből trónörökösé és később cárné lett, a híresztelések még mindig nem múltak el. Beavattottak még jól emlékezhetek arra a világhírű orvosi tekintélyek egész sorától aláírt „status praesens“-re a hercegnő egészségéről. Azóta a cárné egészségi állapota miben sem változott. Virágzó szubtilitás van, táplálkozása kifogástalan, testsúlya az utóbbi tízennegy hónapban mintegy kilenc fonttal emelkedett. Ellenben igaz, hogy a sajnálatos korai szülés némileg megtámadta a cárné egészségét. Dr. Ott udvari szülész egy ugyan nem veszélyes, de kellemetlen bánt (endometritis disseccans) észlelt nála s ezenkívül a lelséges asszonyt reményében, hogy a cárt és az országot trónörökösével fogja megörvendeztetni, olyan családias érte, mely őt meglehetősen elkedvetlenítette. Ez az egész. Minden egyéb híresztelés nem egyéb szencziót hajhászó üres humbugnál, vagy céltartó rosszakaratnál. Egy szent-pétervári távirat jelenti: *Philippe*, az a hírbet spirítusza, aki hosszabb idő óta tartózkodott a cári udvarnál. *elutazott Livádiából.* A spirítusza eltávolítása dr. Ottnak, a cárné orvosának föllépésére történt.

— **Giorgio nyomorusága.** Öreg legény lehet már *Pusséna György*, igazi nevén *Giorgio*, *Kossuth* Lajos egykori komornyikja. A vén szolga évek hosszu során át állott a kormányzó szolgálatában s a Turint megjárta magyarok tanúsága szerint rendkívül hűséges, jó cseléd volt, aki gondot viselt a gazdájára. A kormányzó elhunytával árván maradt a vén ember s úgy látzik, hogy nagyon is árván, mert azzal a kéréssel fordult Budapest városához, hogy legyenek valavé segítségére, mert különben éhenhal. — A levél a polgármesterhez érkezett, aki kiadta a kérelmet a tanácsnak.

— **A fejedelem tanácsosa.** *Szofia*ból jelentik, hogy a *Veserna Posta* értesülése szerint a meggyilkolt *Belosev* miniszter rokoni pörújítással fognak élni, minthogy most már bizonyosnak látszik, hogy *Belosev* meggyilkolásának *Ljuskamov* mostani belügyminiszter volt az értelmi szerzője. A szófiai újságok azt írják, hogy a pör új tárgyalása alkalmával szenzációs leleplezések várhatók. — A másik jeles tagja a bolgár kormányának *Pelkov* Dimitri, vasuti miniszter, aki *Ferdinánd* fejedelem trónralépése után *vérrel irt levelet* küldött *Koburg Klementina* herogasszonynak, amelyben gyöngyöden arra figyelmeztette az aggódó anyát, hogy *előre elkészítheti a gyászruhát*, mert a fiát nem sokára elteszik láb alól. Ez es a férfi most a fejedelem bizalmas tanácsadója.

— **Egy varróleány szerencsése.** Amerikáról annyi legendás történet szól már, hogy egygyel több, vagy kevesebb, az egészen mindegy. Párisban az operanegyed szabónő-műhelyeiben nagy az igazalom. *Lucie Boyce* varróleány mesés szerencséjét beszéllik meg a kollegák öltögetés közben. *Lucie Boyce* kis-asszony negyedik frank napidíjért dolgozott a műhelyben, amikor egy nap hazakísért egy amerikai miliomosnót a megrendelt kosztümökkel. A fogadóban, ahol az amerikai nő lakott, ennek a leányai a kedves párisi leányt úgy megszerették néhány pillanat alatt, hogy rávetették szízeiket, engedték meg, hogy *Lucie Boyce* elkísérje őket Amerikába. A miliomos aztán otthon adoptálta leányainak a kedvenőt,

s a kis varróleányból amerikai örököső lett, akire körülbelül harminc millió vár.

— **A párisi képtársolgák.** A párisi Louvre és Luxembourg képtársolgáit a sajtó megróta egy kissé a művészeti dolgokban való járatlanságuk miatt. Ezt nagyon zokon vették a képtársolgák és mozgalmat indítottak. Dicsőre-tükre válik, hogy nem lovagias elégtételeit akartak szerezni maguknak, hanem magasabb gondolat hevitette őket. Bizottságot választottak, amely azzal a kérelemmel járult az illetékes hatósághoz, hogy nyissanak a képtársolgák számára rendszeres tanfolyamot, hogy ott aztán kiművelődjenek műtörténelmi és régészeti téren. Persze semmi sem mentes ezen a világon egy kis önzéstől. A bizottság őszintén megvallotta, hogy a képtársolgák nem tisztára ideális cél vezet. Végére is a dolog az egzisztenciális kérdésbe is beavatott. A muzeumok látogatói eddig rendszeresen külön vezették kalauzolták, a jövőben a szolgálók akarnak kalauzolni s ilyen módon melléjükvedlemhez jutni. Sebah, így is szép a párisi képtársolgáktól, hogy művelődni akarnak.

— **Eötvös Károly felolvasása.** Diszes esteje volt ma a *Lipótvárosi Kaszinó*ban. *Eötvös* Károly tartott felolvasást a régi rendi-országgyűlésről, annak egyik nevezetességéről, *Kocsi Sebestyén* Gáborról. Nagy és előkelő közönség kacagott *Eötvös* Károly pompás ötleit és ízléses adomáin; köztük igen sok országgyűlési képviselő, kuriai bírák, a társadalmi élet vezetői emberei.

Kocsi Sebestyén Gábor kortársa *Palóczy László*nak. Borsodmegye követének és kedves embere *Deák* Fereneknek, aki sokszor megbámulta ezt a csudaméret. Teméntenél volt ennek az embernek a tudása. Mikor a rendi táblán apátok, káptalanok követői vitáztak a vegyesházasságról s összehordták ami a szentírásokból és más könyvekből összehordható volt, *Kocsi Sebestyén* Gábor rácátoit valamennyire s a papok egymásnak adták át az üzenetet, hogy ne vitázzanak ott, ahol *Kocsi Sebestyén* Gábor jelen van.

Riadó éljenzéssel köszöntö meg a felolvasást a közönség. Azután az étkész termekbe vonultak bankettre. Az első pohárköszöntőt *Baltai* Lajos tartotta *Eötvös* Károlyra, aki zajos éljenzés közt adott a pohárköszöntőre választ. Pohárköszöntőket mondottak még: *Hieronym* Károly, *Barta* Ödön, *Révai* Mór képviselők, *Kovács* Antal kuriai bíró, dr. *Perl* Soma, *Schlesinger* Samu és még számosan.

— **Építész-jogtudor.** A budapesti Tudomány-Egyetemnek ma érdekes doktori promóció volt. *Erős* Sándor építész, fővárosi bizottsági tagot avatták a jogtudományok doktorává. A promóción nagyszámú és előkelő közönség volt jelen, amely szívből gratulált az ambiciózus városatyának.

— **Verekezés a bécsi egyetemen.** *Bécs*ből jelentik, hogy ma délben az egyetem aulájában verekezés támadt a katolikus és a német nemzeti diákok között. A rektor megejtett az aulában és békéltető kezdte a diákokat, de az izgatott fiatal emberek piszszegéssel és fütytel fogadták. A német nemzetiek az aulából kiszorították a katolikus diákokat, kik közül többnek tejjéről letépték a szipkát. Néhány katolikus ellentállani próbált, mire lelőtték őket az egyetem fejjárójáról. Egy órákor ismét helyreállott a nyugalom. Az egyetem rektora a botrányok miatt további intézkedés eltiltotta a szombati diáksétákat.

— **Halálozás.** A tegnap elhunyt *Végh* János fővárosi bizottsági tag haláláról a III. kerületi Polgári Kör a következő jelentést adta ki:

A Budapest III. ker. Polgári Kör választmánya mély fájdalommal értesíti tagjait, hogy körünk volt elnök s tevékeny tagja, *Végh* János ur folyó évi november hó 28-án, 73 éves korában jobbléte szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó évi november hó 30-án, délután 3 órákor fognak a gyászházból (III. ker., Polgár-utca 12. sz.) a III. ker. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. A megboldogult életét hivatásának és kötelességének pontos teljesítésére szentelte, körünk alapítása körül hervadhatalan érdemeket szerzett, s mint több éven át volt előnkünk mindig a kör érdekeinek előmozdítására fordította áldados tevékenységét, mint fővárosi bizottsági tag pedig a kerületi közérdekek őzetlen és buzgó harcosa volt. Folyó hó 30-án, délután 2 1/2 órákor gyülekezzünk a kör helyiségében, hogy onnan testületileg elmenjünk a gyászházba utolsó útjára kísérendő drága halottunkat. Budapest, 1902. évi november hó 28-án. Drága porai felett az örök szeretet, emléke közöttünk honoljon.

Zsoti Mórné szüleitől *Furó* Viktória hetvenéves korában Kiskun-Halason meghalt. A boldogult ur-asszonyt *Zsoti* József ismert fővárosi polgár édesanyját gyászolja.

— **A párbajkérdés a békegyesületben.** A Magyar Szent Korona Országainak Békégyesülete hétfőn, december 1-én délután ítélt meg választmányi ülést tart, amelynek napirendjén a párbajkérdés tanulmányozására kiküldött bizottság jelentésén kívül a közgyűlés előkészítése s az alapszabályok módosítására vonatkozó indítványok szerepelnek.

Főfájást,

mely bármilyen ered is, pár perc alatt meggyógyít a „Fortuna-Migrain-Pastilla“ 1 drb 30 fillér, 6 drb 1 1/2 fillér, 12 darab 2 80 fillér. Kapható **SCHUBERT ARNOLD** gyógyszerüzében Budapest, VII. Csengery- és Dob-utca sarkán.

— „Cseh-tót egység.“ A legírisszebb cseh lapok tudósításából oíra dolgokat tudunk meg a legutóbb végbement cseh-tót ölkezéséről. A minap alakult meg *Ungarisch-Brod*-ban, közel a magyar határhoz, egy egyesület, melynek célja a *cseh-tót nemzeti egység* ápó-lása. — A *Lidové Noviny* cseh lap részletesen beszámol a gyűlés leoljárásáról s eredményeiről. Az egyesület élére *Lhotskýt*, az ungarisch-brod-i gazdasági iskola tanárát választották meg. Az egyesület programját *Smesný tanár* írta le. Szerinte a csehek és tótok közt egy politikai érintkezés, mint a nyelvi egység folyton fennállott, csakhogy a külső és belső viszonyok közrehatása folytán ez az érintkezés, illetőleg egység meglazult, de soha meg nem szűnt. Legérdekesebb beszédének a következő része:

A morvákra vár — ugymond — a feladat a két nemzetiség közötti tört áthidalni; azért kötelességünk a magyarországi tót vidékekkel minden irányban érintkezéseket keresnünk. De minelőtté mi morvák ezen feladat teljesítéséhez foghatnánk, szükséges, hogy előbb otthon elvégezhessük a szükséges előkészítő munkálatokat.

A csehek s mi morvák és magyarországi tótok egy nemzet vagyunk, jóllehet különféle szófjártás beszélünk. Kötelességünk tehát, hogy egymást kölcsönösen segítsük. Célnk előkészíteni a népet a jogaitól való küzdelemre, célunk szervezni a népet s aki velünk egyformán érzi és gondolkodik, az álljon közénk.

A *Lidové Noviny* a következő kommentárt esaltotta az egyesület megalakulásáról szóló jelentéséhez: Ungarisch-Brod megtestesítette az eszmét, amely ha sikerre vezet, nagy horderejű lesz. Megalakította a cseh-tót nemzeti egység egyesületét, amelynek az a célja, hogy nemzetiségileg, kulturailag és gazdaságilag erősítse a morvaországi tótságot s ennek révén elősegítse a csehek és a magyarországi tótok közt a cseh-tót közösséget.

— **Málós szerelem.** Szerelmi dráma történt ma ismét a fővárosban. Egy fiatal hivatalnok rálött a szerelmesére, egy az or'eumok éjjeli világában működő fiatal szépségre s azután önmagát agyonlőtte. Még eddig nem tudni, hogy közös elhatározás adta-e meg a dráma rugóját, vagy pedig a fiatal ember önkényűleg akarta magával vinni a leányt a halálba, mert a leány is eszméletlenül fekszik Rézezy tanár klinikáján. *Fried* Sándor nagyszombati születésű 24 éves magánhivatalnok a hőse a mai drámának; fia egy budapesti ügynöknek, Családjával együtt a Király-utca 77-dik számú házában lakott. A fiatal ember pár hónappal ezelőtt ismerkedett meg *Pesti Margittal*, egy ifjú nő szépségű 19 éves leánnyal, aki a *Folies Caprice* mulató buffetjében volt alkalmazva. Amióta *Fried* a leányt meglátta, minden éjszákáját ott töltötte a leány mellett a mulatóban keresetét rá költötte s értékes ajándékokkal lepte meg. A leány — legalább látszólag — viszonzotta *Fried* Sándor érzelmeit s őt sem igen lehetett mással látni, mint a szerelmes fiatalemberrel. Az éjszaka is ott élt *Fried* a *Folies Caprice* buffetjében a leány mellett s ma hajnalában együtt távoztak a mulató helyiségeiből. Egyenesen a Nagymező-utca 11. szám alatt lévő *Secessziós-szállodába* mentek s ott az első emeleten szobát nyitattak maguknak. A szállodában ismerték már őket, mert gyakrabban megfordultak ott s így nem találták gyanúsak, hogy egész nap ki sem mozdultak a szobából. Este fél hét után *Fried* beszengette a pincéért és vasorázt meg egy üveg bort rendelt. Amíg a pincér odabent tartózkodott, jó kedvű volt a fiatalember is meg a leány is s magaviselettel a legkisebb gyanura sem adott okot. Vasora után *Fried* azt mondta a pincérnek, hogy hagyja őket nyugodtan, mert még aludni akarnak. Fél nyolc után azonban kirtelen egymásutánban következtek két revolverlövés hangja zavarta föl a szálloda oszondját. Az ajtót rátörték a szerelmes párra s ott találták őket az ágyban, mindkettőt átöltözött halántékkal, nagy vérzésben. A mentőket hívták hozzájuk, akik konstataálták, hogy *Fried* Sándort, aki a jobb halántékába lőtt, megöltte a revolvergolyó. A leánynak a bal halántékára lőött halotl be a golyó, de nem ölte meg. azonban súlyos, életveszélyes sebet okozott rajta. *Pesti Margit* is eszméletlenül feküdt, mikor a mentők megérkeztek. Később pár pillanatra magához tért s azt mondta a rendőrnek, hogy *Fried* neki semmit sem szolt gyilkos szándékáról. Azután ismét elvesztette a leány eszméletét s a mentők bevitték Rézezy tanár klinikájára. Az öngyilkossá lett *Fried* Sándor két levelet hagyott hátra, egyiket atyjának címezte, a másikat pedig egyik barátjának. *Fried* holttestét a rendőrség kivitte a törvényszéki orvostani intézet bontermébe.

— **Mázasság.** *Burg* Ferenc fővárosi tisztviselő december hónap 2-ikán délután 6 óra körül oltárhoz *Toperczer* Emmát, *Toperczer* Péter X. kerületi előjáró leányát. Az esküvő a kőbányai római katolikus templomban lesz.

— **Anjou-kori emlékek.** A Nemzeti Múzeum rendezte ismeretterjesztő előadások keretében ma délután dr. *Schönherr* Gyula tartott nagyérdéki előadást a Nemzeti Múzeumban őrzött Anjou-kori emlékekről, nagy és válogatott közönség előtt.

Dr. *Schönherr* a magyar történelem egyik legfényesebb korszakának, az Anjou-kornak a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött okleveles emkeit ismertette, a legnevezetesebb okiratokat válogatta ki abból az óriási anyagból, melyet a muzeumi leltárát ebből a korszakból magában foglal. Az Anjou-kor rövid jellemzése után mintegy negyven válogatott okiratos emlék bemutatásával vezette végig halgalóságát e korszak egyes fázisain, az utolsó Árpád halálát követő trónvillongásoktól kezdve, az emelkedés, a visszaszerzett erő fényes megnyilatkozásainak éveit át a korszak szomoró záradékáig, Mária királynő bukásáig. Utoljára mutatta be azt az 1386. február 29-én kelt oklevelet, melyben *Mária* királynő Kis Károly gyilkosát, *Forgách* Balázst öt nappal a szerencsétlen király halála után, Gimes városával jutalmazta véres tettéért.

A vettelt képekkel kísért élvezetes és tanulságos előadást mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a közönség s végül lelkesen megtapsolta az előadót.

— **Szerencsétlenség egy vadászaton.** Pétervárról táviratozzák nekünk, hogy *Vladimir* nagyherceg vadászaton súlyos baleset történt. A nagyherceg puszkája véletlenül elslűt és a sörét *Nariskin* kamarásának az arcába tódott. A kamarás súlyosan megsebesült. A nagyherceget annyira leverte a baleset, hogy nyomban abba hagyatta a vadászatot. Állítólag *Nariskin* állapota aggasztó.

— **Magyar szén.** A Mérnök- és Építész-Egyletben ma *Fejtér* Ignác műegyetemi magántanár előadást tartott hazai szénünk értékesítéséről.

Kiemelte, hogy Magyarország bővelkedik ásványi szénben, mindazonáltal erős igazságtalósága a külföldi szénnek. Bizonysá okokra a külföldi szén nélkülözhetetlen, de nálunk nagyon sokhelyütt használnak külföldi szén, ahol az hazai szénnel volna potólató. Hogy mégsem sikerült a külföldi szén meg ilyen helyekre, sem kiszorítanunk, annak fő oka az, hogy nem ismerjük a hazai szén eléggé arra, hogy tüzelségi berendezéseinket kellő ökonomiával tudnánk hozzájuk szabni. Segíteni lehetne a bajon, ha a hazai szén ipari használhatóságra, kazántüzelésre, gázgyártásra, kálybatűzésre és kémiai értékesítésre megvizsgálódnék.

— **Az áruló zsebkendő.** Említettük, hogy *Molnár* Sándor földbírtokosnak a József-utca 53. számú lakásába betörték és onnan mintegy 1500 korona értékű lehrneműt és ruhát elloptak. A betörők a rendőrség már ma letartóztatta. A nyomozó detektívek úgy anis tegnap este a Népszínház-utcaiban észrevették, hogy két rovtott mutu csavargó, *Grossmann* Samu és *Nagy* István egy batyut cipelnek. Megállították őket és beszédbe eredtek velük. A csavargók zavaros feleletei gyanut keltettek. A detektívek észrevették, hogy az egyiknél egy zsebkendő van, M. S. monogrammal. Most már bizonyosra vették, hogy a csavargók törtek be *Molnár* Sándorhoz. Bevitték őket a főkapitányságra, ahol beismerték a betörést. A loptott holmi egy részét megtalálták az orgazdájuknál: *Norvics* Márkus bródi születésű Cseresznel, akit szintén letartóztattak. A loptott ruhák javát azonban a betörők postán *Gacsiába* címezve feladták, de *Csenterics* Bea rendőr orgalmazó már ma dében lelopta.

— **A budai felsőbb leányiskola ünnepeje.** A budai felsőbb leányiskola e hó 30-ikán ünnepét rendezte abból az alkalomból, hogy az intézet tanárnője, *Fogdás* Arénél született *Staudinger* Zsófia e minőségében 25-ik évét tölti be. Az ünnepeg a városi iskola-tér 1. szám alatt levő intézetben délelőt 10 óra körül lesz és programja ez: 1. Köszöntő. Előadja az énekar. 2. *Üdvözlő beszéd* tartja *Póra* Ferenc igazgató. 3. *Üdvözlő beszéd*, mondja a mostani növendékek nevében *Renner* Alice 4. *Mendelssohn*: *Üdvözlő* Eneklük: *Kovács* A., *Heniz* M., *Weiss* T., *Köszöghy* R., *Sehr* E., *Herzeg* A., *Pildler* M. és *Pasztirczy* J. 5. *Üdvözlő beszéd*. A volt növendékek nevében mondja: *Bock* Ida. 6. Az üdvözlőzetek és iratok előlvasása. 7. *Koenig*: Dalra fel. Eneklük a daloskór.

— **Diákok zavargása.** *Barcelonából* jelentik, hogy ma megint volt diákvavargás. A közlekedés csendőrséget a diákok kövel dobálták meg mire a csendőrök benyomultak az egyetem épületebe és több diákat letartóztattak. A rektor újabb utasítások leérkezéig lelfüggesztette az előadásokat és táviratolt intézett a közoktatásügyi miniszternek, amelyben tiltakozik az egyetem katonai megszállása ellen.

— **Tűz a fővárosban.** Ma hajnalban *Guttmann* Salamonnak a Király-utca 15. számú házában tűz támadt. A ház teteje fáblól van összetákolva s három munkásalad lakik benne. Hajnali fél három tájban egy munkás észrevette, hogy a ház ég a fejük fölött. Fellármázta a lakókat s értesítette a tűzoltókat, akik azonnal kivonultak. Ekkorra a fatető már egészen lángban állott, sőt a tűz átsopott a ház mellett lévő istállóra is, amelyben 24 ló volt elhelyezve. A tűzoltók minden oldalról körül fogták a tüzet és a házat sikerült is megmenteniük, az istálló azonban egészen

leégett. A lovakat sikerült idejében kivезetni az istállóból. A tűz valószínűleg a kéményből támadt. A ház padlásán nagy mennyiségű szén volt felhalmozva, ami az áttűzsedett kéménytől meggyulladt. A tűz nagy lánggal égett, pirosrá festve az égboltot. Ez sok nézőt csalt ki a tűz színhelyére, mert azt hitték, hogy nagyobb szabású gyári tűz pusztít. A tűzoltók reggel fél öt óráig dolgoztak a tűznél, amikor végre sikerült eloltani. A kár 8000 korona.

— **A különc.** Arról a dusgazdag bécsi kereskedőről, aki Bécsben meghalt a napokban, érdekes jellemzést olvasunk egy bécsi lapban. Österreicher Henrik csakugyan tipikus különc volt. Egész viselkedésével, külső megjelenésével sikeresen működött arra, hogy az emberek kerüljék. A rubázata gyalázatosan kopott és zsiros volt, kefért ritkán látott. Arca olyan sovány és sápadt volt, akár csak éhezett volna. Karakterisztikus volt a feje, élénk szeme és vällig lefogyó hosszú haja. Ha olyan bajba került, ahol nem ismerték, koldusnak néztek, s mint maga is említette, gyakran kínáltak neki alalmazást. Vendéglőkben sem látták szívesen, ahol nemcsak a pincérek nem kedvelték, mert *sohasem kaptak tőle borraivatot*. A papirjai között volt egy levél, amelyben egy vendéglős felszólítja, hogy ne járjon a helyiségeibe. Rideg magányosságban telt el ilyenformán az élete. Tíz év óta ugyanabban a házban lakott, nap-nap után egyformán, örömtelenül. Az utóbbi években későbböltött nyarankint egy kicsit a vidékre, de tervezetei abba maradtak. Az utólsóját rendezgette mindig egy kis ideig, mintha csakugyan ultra akart volna már kelni, de lemondott szándékáról. Arról a bizonyos 108.000 koronás ajándékról, amelylyel gazdasszonyát jutalmazta volna meg, a gazdasszonya azt beszéli, hogy értékpapirokban nyújtotta át neki az üreg azzal, hogy „csak ne beszélje el a dolgot senkinek sem.“

— **Négyzenekört adta át nekem** — fejezte be valomását a gazdasszony. Erre megesküdhetem, a lelkiismeretem nyugodt.

— **A királyi várpalota villamvilágítási és erőátviteli (hitt) berendezésének áramellátására** nézve végleges határozatot hoztak. A Jódvaramesteri hivatal a Magyar Villamosági Részvénytársaságot, — amely eddig is szállította a villamos áramot a királyi vár részére — bizta meg a várpalota kibővített berendezése részére szükséges villamos áramnak kizárólagos szolgáltatóval és a vonatkozó szerződés már meg is kötött. Mintán oly berendezésről van szó, melynek kapacitása kb. 12.000 darab 16 gyertyaerényű izzólámpának felel meg a nagy kiterjedésű épület-csoportban több váltakozóáram-transzformátor átómás lesz berendezve.

— **Fővárosi Orfeum.** *Waldmann* igazgató, aki hosszabb óta kel és Páris, Londont is lőkeresi, a decemberi program számára megnyerte *Anni Wansch* berlini szubretet. A kisasszony, aki nevét mint a *Sousi gyermekek* amerikai dal megteremtője tette ismerté a legjobb és leggraciózebb szubretek egyike. Hétfői bemutatkozása iránt máris nagy az érdeklődés. Erdekes új szerep változás lesz *Lincke* Pál *A három kalandja* című operettjében, amelyben *Sakaba basa* szerepét *Edmond Hanno* a berlini *Friedrich Wilhelm* Städtisches Theater első kómikusa fogja játszani. A műsor különlegességi része is csupa udjanságot tartalmaz. Figyelemfelkeltők mindenkit arra, hogy holnap, vasárnap a délutáni előadáson is szíre kerül rövidítés nélkül *Lincke* *A három kalandja* című operette.

— **A budapesti varieté-színpadok között** mulattatás tekintetében évek hosszú sora óta a legjobb helyet a *Folies Caprice* foglalja el. A *Folies Caprice* bohózatai mindenkor a legsikerültebbek és a közönséget kövveleg kacsagtatták meg. Az *Ejleli szolgálat* című eredeti magyar bohózat nagy tapost idez idez éppen úgy, mint az *Egy óra az anyakönyvi hivatalban* című másik eredeti bohózat, amely kacsagtatóan mutatja be az anyakönyvvezetőnél megforduló ügyesbajos teket. A mulató kitűnő erőt élőkön *Rottal* az ország legnevezesebb varieté-kómikusával, *Müllerrel* a nem kevésbé népszerű kómikusával és *Weissen* asszony-nyal a páratlan kómikával, kitűnően érvényesülnek.

(x) **Csuz és kösvény ellen** hatásban föllmulhatatlan a *Zoltán*-féle kenőcs. Üvegeje 2 korona *Zoltán* gyógyszerárban Budapest, V. Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Csacaradin Raditz** legjobb szer székrekedés, gyomor és májba, étvágytalanság, elhízás és fejfájás ellen, kitűnő vértisztító. Orvosi tekintélyű által kipróbálva és ajánlva. 1/2 doboz 1 K. 20 fillér; egy egész doboz 2 K. 20 fillér. Kapható a: Apostol gyógytárban, Budapest, József-körút 64.

(x) **Kávó, tea- és rum-különlegességek** legoliosóbban kaphatók *Fratelli Deisinger*-cégnél Budapest, Ferenciek-tere, királyi bérpalota. Raktárak Fiume, Triest.

(x) **Felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét** a hazai iparérdekében a *bárfai játékyár mai hirdetésére*.

TÖF-TÖF naptár 1903-ra.

Írták és rajzolták a „*Borszem Jankó*“ irástudói és piktorai. — Ara: 2 kor. — Kapható minden könyvkereskedésben.

(x) **Gebauer Károly** cs. és kir. szabad. első hazai debreczeni ércokoporsó és gyászkoosi-gyáros, kinek VII. Eszébet-körút 26. szám alatt fő- s X. Kőbánya, Belső Jászberényi-ut. 6. szám alatt fűk-femetkezési intézete van, újabban a IV. Belvárosban, Kigyó-tér 1. szám alatt a királyi bérpalotában nyitott egy lényesen berendezett fűk-femetkezési intézetet, ahol szintén a legelőkényebb kiszolgálás és díjtalan felvilágosítással szolgálnak a gyászoló közönségnek.

(x) **Eredeti műnások Kertész Tódornál.**

(x) **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Brauswetter János szegedi műoráznak 2000 illusztrációval megjelent arjegyzékére, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

(x) **Szinetár és Velenozel** mai hirdetésére figyelemzeti a közönséget.

Időjósolat.

Falb Rudolf, Európa leveli békája most nyilatkozott az elkövetkezendő új év első feléről. A helyzet a következő:

Amint ezt a nagy világon Minden ember tudja már, Mérsékelt éghajlatunkban Hűdeg lesz a január, Az eleje száraz kissé, A Dunán sok lesz a jég, De a második felében Lesz majd hó és csapadék.

Februárban minden száraz, És ez csaknem megható, Falb úr beosulészávara! Nem esik egy csöppnyi hó. Márciusban fog havazni, S így szólnak az emberek: — Valóban e hónap végén Szokatlan ily nagy meleg.

Április, te drága hónap, Amelyben születtem én, Falb úgy jósol, hogy tölön tul Esődús lesz, szegény; Májusban majd árvíz támad, De az égnek mosolya, Kicsal majd a napvilágra Szűzi, szende ibolya.

Június eleje száraz, Zivatar lesz szörnny sok, Különösen Ausztriában Lesznek rémes viharok. Bár a Reichsrath szünetel már, Lesz villámlás, fergeleg És triss hótól fénylenek ma d Lent délen az Alpesek.

Kritikus nap januárban Épp a tizenharmadik, Február tizenkötödik Kritikusnak mondatik. Március huszonkilencedikre Esik nap-ogratkozás, Április és tizenkettő: E nap holdat ér fogyas.

Május huszonhat is rossz nap, Hát június huszonöt! Viharok tombolnak át majd A korhadt világ löött. S ezenkívül kritikus nap Bár itt ennek nincs helye, De ez mindenkor beválik: Minden hónap elseje.

Ezzel véget ért az ének, Mit Falb jósol, benne van, Én csak versbe szedtem gyatrán Könnyű módon gondatlan. Az idő száll, Falb úr jósol, A világ tovább forog, Falb úr tervez, idő végez; Így áll kérem a dolog!

FŐVÁROS

(*) **Szilágyi Dezső- és Csiky Gergely-utca.** A jászvárosi kerületi választmány mai ülésén dr. Földes Árpád bizottsági tag indítványozta, hogy a Jászváros egy forgalmas utcáját Szilágyi Dezsőről nevezésk el. Ajánlotta, hogy a Práter-utóat, mely idegen hang-ásu nevet az osztrák főváros egy mulatkehelyétől kapta, változtassák át Szilágyi Dezső-utcára. Az indítványt a kerületi választmány egyhangulag elfogadta

s elhatározta, hogy eziránt sürgős kérvényt intéz a közmunkatanácshoz. Egyuttal elhatározták, hogy a már meglevő Szilágyi-utca, mely azonban történeti tradíciókhoz köve nincs, nehogy a Szilágyi Dezső-utcával összezerérlék, Csiky Gergely nevééről, a nagy magyar drámairól után Csiky Gergely-utacának nevezessék.

Természelesen örömmel üdvözlünk minden kegyeletes indítványt, amely áldozni kíván a telejtheletlen Szilágyi Dezső emlékének. Megérdemli Csiky Gergely emléke is, hogy neve a főváros egyik utcáján is megörökítkessék. De éppen a főváros tiltakozott a minap a közmunkatanácsnál a Karpstensteinca újabb elkeresztelése ellen, mint a mely egyértelmű egy érdemes polgár emléke iránt tartózkó kegyelet megsértésével. Ily kegyeletlés volna az is, ha a Szilágyi-utca nevéet most Csiky Gergely emlékének ajánlaná föl a főváros. Az indítványozó bizonyára még fiatal embers nem tudja, hogy a Szilágyi-utca, Szilágyi István nevéet viseli, azét a Szilágyiét, aki mint a főváros tanácsnoka nagy érdemeket szerzett a főváros körül, elannyira, hogy a város állította síremlékét is a kerpesi-uti temetőben nyugvó hamvai fölé. A kerületi választmány jól tenné, ha előbb megismerné a fővárosnak legújabb történetét, mielőtt az utcakeresztelés ötletébe kapaszkodik. Szilágyi Dezső emlékére pedig most már a főváros valamelyik terét kell elneveznünk.

A költségvetési vita.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 29.

Harmadik napja tárgyalja már a főváros közgyűlése a jövő évi költségvetést, de ma még csak az általános vitát fejezheték be. A szavazás is hétfőre maradt, helyes egyelőmből a közgyűlés kereskedő és iparos tagjai iránt, akik a mai szombati napon üzleti ügyekben jobban igénybe vannak véve mint máskor. A már ellaposodásnak indult vitát különben ma Szalai Mihály nagy beszéde egészen érdekes mederbe terelte. Kemény dolgokat mondott a 100,000 koronás bérkocsi kiadásokról és még keményebbeket Halmos polgármester tegnapi beszédének ama passzusára, hogy a városi tisztviselők még éjszaka is dolgoznak a hivatalokban. Kijelentései meglehetősen nyugtalanságot okoztak az elnöki székben, de egyéb baj nem történt.

Egyébként a mai tárgyalás első szónoka Rakovszky Géza volt. Azt fejtette, hogy a költségvetés nem reális. Főleg az aml okolja meg ezt az állítását, hogy a budgetből számos olyan tétel törültek, amelyek lényeges szükségletek kiegyésítésére voltak eredetileg előirányozva. Ilyen a többek közt az, hogy a Kerpesi-ut közvezésére 100,000 korona nagyrészt törültek; már pedig a Kerpesi-ut olyan nagyjontosság utvonal, hogy azt rossz állapotban tartani csakis az adóközösség hátrányára és nagy károsodására lehet. Nem fogadja el a költségelőirányzatot, hanem csatlakozik Polónyi indítványához.

Szalay Mihály kritikája a főszámvérvő könyvelés-módszerét, amelyben mindig vannak olyan tételek, amelyek ide- és oda helyezelők. Szerinte a főszámvérvő egyetlen egy állítását nem cáfolta meg a belvárosiak előterjesztésének. Rátér azokra, amiket a polgármester tegnapi mondott a belvárosiak előterjesztésére s ezek közt azt vitatja, hogy igenis nagy előnyök lehetne érné az árjelteknél is, különösen ha nem akkor szerzik be a cikkeket amikor azok éppen a legdrágábbak. Erősen kikel az ellen hogy a tisztviselők részére utalványozott bérkocsi kiadás többre rug 100,000 koronánál. Ez pazarlás, akkor, ha tekintetbe vesszük az általános elszegényedést, ha tekintetbe vesszük, hogy azok a polgárok is, akik azelőtt fogatot tartottak, most ezt takarékoságból abbahagyták — s különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ha valamely játékonosító intézet folyamodik a fővároshoz segélyért, kénytelenek azt a pénzsűke miatt elutasítani. Nem kívánja, hogy a polgármester s a legfőbb tisztviselők gyalog járjanak s azt sem ellenzi, ha sürgős elintéznivalókhoz bérkocsit fogadnak, de végrevalahára meg kell szüntetni azt a visszásságot, hogy a tisztviselők derűborura fiákert használjanak, még akkor is, ha csak az egyik városháztól a másikhoz kell menniük. (Helyeslés.)

Amidőn arról kezdett beszélni, hogy a személyzeti kiadások túlságosan nagyok, reá lért arra, mit a polgármester mondott tegnap, hogy a tisztviselők késő éjjel is kénytelenek dolgozni. Gunyosan adta elő, hogy G, a midőn egy este ilyen kiállításokat látott, kíváncsiságból löbment az illető ügyosztályba, hogy megnézze, miéle nagy dologt végeznek ott. Nagy meglepetésére, egyetlen egy hivatalnokot sem talált, hanem igenis ott talált egy takarítót asszonyt aki neki azt mondta, hogy ma a tisztviselők közül senki sem jön be. Másnap ugyanazt a helyzetet találta, csak hogy akkor más takarító-asszony volt ott; azonban ez is csak azt a választ adta, hogy ma senki sem volt itt a tisztviselők közül. Az történt tehát, hogy egy egész ügyosztály két napon keresztül nem ment a hivatalba.

Egy másik esetben, délelőtt 1/2 10 órákor találkozott egy tisztviselővel az utcán, aki arra a kérdésre, hogy hová megy, azt válaszolta:

— Hát, természetesen a városházára.
— Hogy-hogy? Ilyen későn? Hiszen a hivatalos órá reggel 1/2 3-kor kezdődik s délután 1/2 3-
kor

végződik, legalább a szabályok szerint. (Ezt én — ugymond Szalai — nem pusztá kíváncsiságból kérdeztem, hanem, mint az akkor kiküldött harmincas bizottság tagja, kötelességszerűleg.)

A tisztviselő a következő választ adta:
— Ha az egész harmincas bizottság megszakad mérgében, akkor sem megyek a hivatalba 1/2 10-nél előbb és nem maradok délutáni 1 óránál tovább. Ez már így szokás és így is marad.

Szalaiak erre az előadására óriási zaj támadt, Mátyus Arisztid oda kiáltott Szalaihoz:
— Miért nem jelentett föl azonnal az illetőt?
— Ugy van! — Ugy van! — zajongtak a bizottsági tagok.

— Én nem vagyok denuncians, kiáltott Szalai. A főpolgármester haragosan ráta a csöngettyűt s harsányan szól Szalaihoz:

— Tessék az illető tisztviselőt megnevezni, hogy elnyerje a büntetését; mert különben én az egész tisztikart sérti meg az elmondottakkal.

— Nem mondom meg, replikázott Szalai, hanem tessék felügyelni arra, hogy a főpolgármestertől az utolsó diurnistái mindenki tartása meg a hivatalos órákat.

— Mindenki megtartja, kiáltoita a főpolgármester: csak tessék utánaárni; meggyőződhetük róla.

— Én pedig az ellenkezőről vagyok meggyőződve.

Polónyi Géza: Mindayájan tudjuk, hogy ez így van.

Szalai Mihály: Ha minden egyes esetben példát statuálnának s még inkább, ha szigorú felügyelet tartanának, most nem kellene bünbakra vadászni.

A közgyűlés mindent óriási zajjal kísérté; egy-mást érték a fölkiáltások:

— Szégyen! Gyázalát!

— Így gazdálkodnak a hivatalos órákkal!

A főpolgármester hasztalan igyekezett a rendet fenntartani; a zaj csak akkor csöndesült el, amidőn Szalai azzal fejezte be a beszédét, hogy a polgármestert kérte föl: hasson oda teljes erejével, hogy a gazdálkodás mai módját jobb váltsa föl s akkor remélhető, hogy a főváros háztartása rendezhető.

Mint hogy szólásra más nem jelentkezett, az általános vita véget ért. A részletes vita, valamint az indítványozók záróbeszéde és a szavazás hétfőn délután lesz.

SZINHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Színház.** A családi élet boldog kötelekből lépett a színpadra ma este *Lovinké-Somló* Emma asszony, aki pár évvel ezelőt a Magyar Színház egyik jeles tagja volt. Hauptmann drámájának a főalakját, *Hannelét*, ő kreálta először Budapestben és ma is ebben a szerepben mutatkozott be a Nemzeti Színház közönségének. Azt a jóleső természetességet, azt az intelligens, modern játékot, mely színpadi működését a Magyar Színháznaí ériékessé tette: onokitatlanul hozta vissza magával. A szerep poétikus bájjal vezet élénk egy boldogtalan gyermeket, aki rövid földi életében iszonyu nyomorúságot állott ki brutális mostohaapja oldalán és aki tölözus deliriumban hal meg a szegények házában, ragyogó víziók közepette. A szerep nem nehéz, sőt hálás, mert nagyon rokonszenves; mert nagyon sajnáljuk és szeretjük a szegény kis Hannelét. És ezt a szerepet még sem játszhatja igazi bátással, csak az a színész, aki nem keresi a hatást, aki nem pórol a szívből kihuzott Hannele didergésével és fogvacogásával, aki nem tüntet a Hannele ijeds nyögéseivel, — aki úgy szenved és úgy hal meg e dőtűk, mint egy apró vértanú a nyomorultak milliói közül, alacsony sorsának egész alázatosságával, tizenöt éves korának egész gyermeked egyszerűségével. Ezt a pöz-mentes, naiv egyszerűséget megtalálunk *L. Somló* Emma játékában. Nem a parádés szerepet játszotta, hanem egy szegény, meggyötört kis leány életének az utolsó fejezetét. Láttuk, hogy nagyon sokat szenvedett, láttuk, hogy meg akar halni, láttuk, hogy hisz a menyország pompájában, a tulvilág jutalmozó üdvösségében. De se a könnyeit nem ontotta virtuóz-bőszéggel, se a rajongása nem volt teatrálisan patetikus. Ezt az egyszerű, benső, lélekből fakadó és értelmes játékot nagyra becsüljük és szívesen látjuk a modern színpad szolgálatában. A közönség élénk tetszéssel fogadta *Somló* Emmát és a darab végén sok kihívással és vírággal tüntette ki. — Mattered, a részeges pallért, ma *Gyenes* adta és ez a szerepsere javára vált a vízió-jelenetek ijesztő hangulatának. *Nászai* Marj nemes, fenséges Márta-nővére mellett különösen *Gál* Gyulát dicsérjük, aki Hannele ravatalánál csodálatos-szépén szölet a szobába gyűlemlő iskolásgyerekekhez. A rendezés hatásosan színezte az álomképek misztikumát, de ha rajtam állana: egyolytában játszátam a darabot, minden megszakítás nélkül. Mert a mi közönségünk mindjárt kiesik a legpoetikusabb hangulatból is, mihely a függőnyt három-négy percre leboacsátják. A köz-zene és az előtűtített nézőtér itt nem használ. A legszébb zenét sem hallgatják és a legsötétebb nézőtér sem akadály abban, hogy úgy zajongjanak, mintha kávéházban lennének. Erről a barbár szokásról ma is meggyőződtem, még pedig a legmélyebb megbotránkosással. (A. e.)

**** Népszínház. (Bemutató-előadás.)** A Népszínházban ma este bemutató volt; bemutató, amelyet legszivesebben elengedünk volna. Első sorban magának a színháznak, másodsorban a szereplőknek, harmadsorban a közönségnek, negyed-, ötöd- és századosorban minden élő léleknek a kedvéért, aki szereti a keresztüli színházat, ezt az édes, meleg Muhszahajlékot, amelyben — tudj! az Isten! — mintha jobban esnék az embernek a siker, mint bárhol másutt. Talán azért, mert a vídám Muhsza, a nélkül, hogy valaha is nagy-képűsködni akart volna, művészi színvonala igyekezett benne, több mint egy negyedszázadon keresztül nem igen adta magát a vásári komédiára.

Paul Ferrier bohózata, *Az anyós*, amelyet énekesse formáltak át, ilyen vásári komédia. Sok szót nem is érdemes vesztegetni rá. Egy elveszett anyósnak a keresésére járulnak benne rémesen hosszú, sívár uton, míg végre megkerül az elveszett anyós és férjhez megy. Közbe a legalacsonyabb komikai eszközökkel igyekeznek ránk hatni, amelyek jellemzésére elegendőnek tartjuk jelezni, hogy egy ketrebe zárt vadembert táncoltatnak és énekelnek benne. Az épületes mutatóvány azon végződik, hogy a vadember tányérozi kezd a színpadon. Bátran folytat-hatta volna a nézőtérén...

Ezt a vásári komédiát a Népszínház átengedhette volna a nyári arénának, amelyek a színházi intelligencia biztos távollétében — úzik a művészetet a lóvárosban.

Még csak annyit, a történeti hűség kedvéért, hogy a karzatokon elég sokat kacagtak a darabon.

A szereplők, részben legalább, fogadják részvétünket. Első sorban pedig *Ledovsky* Gizella kisasszony, ez a finom, szubtilis színészethegység, aki megérdemelné, hogy magasabb színvonalon álló feladatokra alkalmazzák. Szerepe néhány énekszáma volt, amelyben ismét a legjobb operetténekesnek egyikének bizonyult. A *Littről* szóló kupléját bravuros művészettel adta elő.

A sajnálati kategóriába foglalhatjuk bele *Nyárait*, *Solymost*, *Ujvárit*, *Némethet*, sőt magát *Kovácsot* is, ezt kolosszális komikumot, a kinek vademberről kellett átvedlenie szegénynek, hogy a felsőbb régiókat meghódítsa. Egyetlen művészi feladata volt ma este, egy megbocsátási jelenet (egy ieltékeny borlélyt játszott, akit a felesége elhagyott), mely a komikum klasszicitásig emelkedett. Játsszókak még: *Sármái, Szardahelyi, Pásmán, Kiss, Dóry Margit és Siposné. Láng Etelt*, a Népszínház új komikáját, aki a cizmeszerepet játszotta, egy erősen megjátszott jelenetért nyílt színen megtapsolták. M-s.

**** Király-ünnep a Nemzeti Színházban.** Pénteken, december 5-én, lesz a bemutatója *Bródy Sándor* új darabjának, amely *Király-ünnep* cím alatt három egyfelvonásos színművet foglal magába. A három színmű szereposztása a következő:

I. *Lajos király válik.* — A király — *Császár, Királyné* — *Márkus Emília, Phoebus* — *Rózsahegy, Osztrák hercegekisasszony* — *Ligeti Juliska, Német hercegekisasszony* — *V. Molnár Rózi, Olasz hercegekisasszony* — *P. Deli Emma.*

II. *A fejedelm.* — A fejedelm — *Gyenes Fejedelmasszony* — *Márkus Emília, Oreg diák* — *Gabányi, Tamitó* — *Rózsahegy, Ditrík* — *Beregi.*

III. *Mátyás király házasi.* — *Mátyás, Császár* — *Petronka* — *Márkus Emília, Galeotti* — *Gál, Oreglegény* — *Rózsahegy, Ilju mágnes* — *Mihálygy. Mágnes menyasszony* — *T. Deli Emma, Csapkeverő leány* — *V. Molnár Rózi, Finom varróleány* — *Ligeti Juliska, Kisny varróleány* — *Paulay Erzsé, Oreg mesterember* — *Judányi.*

**** A Vígsház jövő heti műsorának java részét természetesen a színház legjobb nagy sikere: A doktor ur foglalja le a maga számára. Molnár Ferenc bohózata a hét folyamán, a holnapi ismétlésen kívül még ötször kerül színpadra, még pedig hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap. Kedden, pénteken és vasárnap délután *Louteot*, Veber Pierre bohózatát adják, amely elsőrendű vonzóerejénél fogva továbbra is műsorban marad.**

**** Nemzeti Színház.** A Nemzeti Színházban holnap, vasárnap este a *Nagyamma* kerül színpadra, Szerény grófné szerepében *Prille* Kornéliával. Ugyan-azok holnap állítják fel a színház emeleti termében *Prille Kornélia* asszony mellszobrát, melyet *Telcs Éde* márványba vésett, s melyet a júniusi ünnepség óta gipsz másolat helyettesített. Hétfőn december 1-én *Vörösmarty Mihály* születésének évfordulóján a *Csongor és Tünde* kerül színpadra.

**** Hektor kisasszony.** Ez lesz a címe a Népszínház legközelebbi újdonságának, amelynek zenéjét *Weinberger* Károly, a bécsiék egyik legnépszerűbb zeneszerzője írta és amelyhez *Wittmann* Hungó írt szöveget. A darab Bécsben és Berlinben ment nagy sikerrel. A magyar átdolgozását *Faragó* Jenő készítette. Az újdonság szombaton, december 6-án, mint a szombaton hirdett premiere-béret hatodik előadása kerül színpadra a főszerepekben *Hegyi Arankával, Ledovsky Gizellával, Kápolnai Irénnel.* A térli szereplők: *Németh, Kovács, Solymosi, Kiss és Ujvári.*

**** Kury Klára felléptel.** Holnap, vasárnap délután előadja *Kury Klára* egyik legjobb népszínmű-szerepét, *Csepregy* Ferenc *Sárga csikójában Erzséket*; a jövő vasárnap délután pedig előadja *Stoll Károly* és *Pásztor Árpád* nagy sikerű operettjének, a *Niobé* című szerepét. E mérsékelt díju délutáni felléptelén kívül még háromszor játszik a jövő héten *Kury Klára* és pedig kedden az idei szezon legnagyobb sikerű operettjében, a *Casanovában* lép fel nagy hirre jutott négyes szerepében. Másnap szerdán *Serpette* rég nem adott nagy operettjében *Ádám és Éva*ban előadja *Éva-Evett* hármas szerepét, végül pénteken fellép *Herve* bájos zenéjű operettjében, a *Nebántsvirágban*, amelynek Denise de Flavigne estendők óta egyik legnagyobb alakítása. A *Nebántsvirág* az előadásának érdekességét növeli, hogy *Celestin* szerepét első alkalommal *logja* előadni a Népszínházban *Nyárai Antal*, akinek minden eddigi fellépését rokonszenves figyelemmel kísérte a közönség.

**** Az Operaházban** holnap, vasárnap (évi bérlet 134. sz., havi bérlet 16. sz.) *Farkas Ödön* egyfelvonásos eredeti dalműve, *Telemehivás* kerül színpadra *Vécsé Géza*, a kolozsvári Nemzeti Színház tagjának vendégfelléptelén, aki *Bárczy István* szerepét önként. A dalmű után a *Fécsi kerítő* című balletet adák új betanulásban. A második képből a pas de Arvis keringőt betanította *Guerra* Miklós balletmester, táncolták: *Balogh Sz., Schmdiek G. és Brada E.* A balletben közreműködnek még *Gasner B., Kranner J., Kranner R., Pini* és az egész tánckar. *Trappart Louis*, a ballet szövegírója, ki az új betanulás próbáin személyesen vett részt, az előadás is jelen lesz.

**** Filharmonia.** A december 3-án, *Isyae* Jenő közreműködésével tartandó 14-ik filharmonia hangversenye esekélyszámon első rendű közrész kivételével minden egyéb jégny már elkelt. A művész két hangversenyt játszik zenekar kísérettel egy klasszikus *Bachot* s a modern *Saint-Saens* tál által két különböző oldalról fog bemutatkozni. A műsor többi száma *Schumann* Julius Caesar nyitánya és *Csanovskij* II. szimfóniája (először).

**** Keleti Vasárnap.** Az *Urania* erősen készült *Szokolay* Kornélnak *Bosnyákországot* és a *Hercegovinát* Keleti Svájci omen bemutató darabjának a színházhoz adta. Az első előadás a jövő héten lesz és a közönség körében máris élénk érdeklődés jeleztezik iránta. A népiétek érdekes jeleneteket mozgóképek örökített meg, bosnyák dalokat és a zenét pedig most tanulja be az *Urania* zene- és énekkara. Az *Urania* egyáltalában mindent követ, hogy legvonzóbb darabjainak egyikévé tegye a *Keleti Vasárnapot*, amelynek szövegét új írta meg *Szokolay* Kornél, hogy a közönség kellemesen szórakozzék és két óra alatt megismerkedik *Bosnyákországgal* és népével.

**** Isyehangverseny.** *Isyae* Jenő a hegedűművészek kiralya csütörtökön december 4-én lép fel a Royal-teremben a következő műsorral: *Beethoven* szonata hegedű-zongorára, *Vieuxtemps* Suite caennaise, *Wagner-Wilhelmy* Siegfried ábránd *Giraud* Rondó, *Vieuxtemps* Ballade et Polonaise, *Wieniawsky* Airo Runes. A hangversenyen közreműködik még *Fabian* Felicie zongoraművész a következő darabok előadásával: *Chopin* 3. Prélude, *Schumann* Toccata, *Bach* Präludium és fuga cis mollis *Liszt* Polonaise e. dur. A világhírű művészt a magyar arisztokrácia több tagjához baráti kötelek ítvén, hangversenyére a lóváros eljete mar is tömegesen biztosított magának jegyeket. A nagyélvezetű estélyt *Mary Béla* zeneműkereskedése (Andrássy-ut 12.) rendezi.

**** Tarka Színpad.** A *Tarka Színpad* új darabja *A párhaj* olyannyira tetszik, hogy egyelőre műsorban marad. A túsralat azonban ennek dacára szorgalmasan készül *Zhoray* Aladárnak új énekes bohózatára melynek zenéjét *Zhoray* Abris írta. A darab bemutatója december közepe táján lesz. A *Tarka Színpad*, mely a fővárosi Orium keretében működik nagy kedveltségre tett szert a közönségnél; tajjai közül *Révész Ilonka, Baumann, Tihanyi és Gyárjas* különösen tünnek ki ügyes és diszkrét játékkal.

**** Sauer Budapest.** *Sauer* Emil zongoraművész zongoraestélye iránt, amely csütörtökön, december 11-én lesz a fővárosi Vigadó termében igen nagy az érdeklődés, mert a genialis művész erre az estélyre remek műsört választott, amelyek között *Beethoven*: Szonata 11. m., *Schumann*: Etudes symphoniques, *Brahms*: Intermezzók és *Liszt*: Mazeppa nagy koncert-etude szerepelnek. Jegyek a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók.

**** Színház Szegeden.** A szegedi színházban egymást érik a bemutatók. Hetenkint egy premiere és egy-két érdekes repriz van műsorban. Legutóbb *Echegaray* *Haidos csőd* című darabjának volt a bemutatója telt ház előtt. A közönség rokonszenvesen fogadta a darabot és sokat tapsolt *T. Balog* Estelnek, aki a főszerepet művészi gondallal játszotta. Kedves volt *Mészáros* Giza közvetlen, bájos alakítása és igen jó *Bihari* Akos, aki Raimundot sok hévvel adta. A pompás előadásához hozzájárultak még: *Kiss Irén, Arday Ida, Zászóló Gyula, Fenyéri Mór és Pataki József.* E héten tartották meg a második ifjúsági előadást is, ugyancsak szufot ház előtt, amikor mintegy kétezer gyermek szorongott a nézőtérén. Sok és lelkes tapsok mellett került színpadra a *Pelekesi notárius*, melyben *Mezei Péter* játszotta a címszerepet.

**** Legújabb zeneművek kaphatók** *Szilágyi Béla* könyv- és zeneműkereskedésében. Budapest, Károly-körút 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: *Wagner* *Tristan* és *Isolde* 9.60 K., *Bolygó* hollandi 7.20 K., *Tannhäuser* 9.60 K., *Verdi* *Aida* 9.60 K., *Alarcos* 3.— K., *Troubadour* 3.60 K., A tévedés 4.80 K., *Offenbach* *Hoffmann* meséi 10.— K., *Bizet* *Carmen* zeneművek szöveggel csak zongorára 7.20 K., *Strauss* A bőregér 5.40, A cigánybáró 5.40

K., *San-Toy* 5.40 K., *Geisha*, Görög rabszolga. Cirkusz-élet, *Szerencse csillaga*, *Kis aranyos* egyenként 6.— K., *Flordora* *Kis szökevény*, *Postás fiu*, *New-York* szökevényenként 7.— korona. Az édes lányka két füzet 6 korona. Az izé potpourri 3.60 korona. — Luna asszony potpourri 8.— K. *Rózsabimbó* és a méh, magyar szöveggel 2.16 K. *Legkedveltebb kuplák*: *Hab'n Sie nicht den kleinen Cohn geseh'n*, magyar szöveggel 1.80. *Der kleine Cohn* ist dal magyar szöveggel 1.44 K. *Meine Lilly* (a Loti ezredeseiből) 1.80 K. A gölya dal ugyanaból magyar szöveggel 3 K. *Zsuzsi* kuplé 2 K. *Madame Sans-Gêne* 1.80 K. *Drah'n* ma um 1.80 K. *Luna* waizer 2.40 K. Az izé operetből, az édes lánykából, a svihákokból a *Waizer* egyenként 2.40 K. *Huber* 101 magyar népdal cigányos modorban 3.— K. *Bloch* 101 magyar népdal begűdűre 3.— K. *Legújabb tánc* és dal-album cimbalomra *Allaga Géztől* 8.60 K. *Allandó* verők kedvezményben részesülnek.

A doktor ur.

— Molnár Ferenc sikere. —

Budapest, november 29.

Diadalmas érzés foghatta el *Molnár* Ferenc lel-két, amit a *Vígsház* kulisszái mögé behalozott a reneget kacagás, nevelés és hahota, amelyre kitűnő bohózatának minden egyes ötlete, elmés mondása és komikus helyzete a *Vígsház* közönségét fakasztotta. Ma este, a második előadáson éppen úgy, mint a tegnapi premiéren. Akáresak az egymás után ropogó sortűz, zugott fel egyre szakadatlanul a derűltség kitörése. Es pedig csakugyan elemi erővel; hába küzködöm e irázis ellen, le kell irni, mert ebben az esetben találon és kimerítően jellemez.

Még diadalmasabb érzés foghatta el ennek a szeniális fiatal írónak a lelkét, amit a függöny legördülése után a közönség zajos lelkesedése a lámpák elé szólitotta, mikor egyszerre, ugyszólván mint személynék szóló elismerést vette át a közönség há-láját, amelyet a mű egy mozzanatát imént lépésről-lépésre neki megszereztek.

Mikor aztán az előadás végeztével a közönség kitódult, sajnáltam, hogy a szerző — akár földomból, akár vélelenségéből — nem lehet tanuja sikere leg-utolsó, de talán legjelentékenyebb részének. Vége az előadásnak. Száz és száz ember az ajtó felé tödul. Minden arcon sugárzó derűltség, ragyogó jókedv, a lélek meglegedettsége, — mint maradó emléke a há-roz órának, amelyet egy istenadott tehetség a maga varázslatával töltött be. Ez aztán a legnagyobb diadal, nagyobb a közvetlen sikernél, mert bizonyítja, hogy az író szellemének játéka több volt a rakétá-nál, amelyre nincs memóriaja se szívünknek, se agyunknak.

Csakhogy még ezt a sikert is fokozza valami. Érdekes volt meghallgatni előadás után a közönség körében lóhangzó véleményeket. A színházban, ruha-tárban, előcsarnokban, utcán, villamoson. Ugy észleltek a darabban előforduló alakokról, mint eleven élő emberekről. Mint új ismerősökről. Vagyis az író fan-táziájának alakjai belepék a közudatba.

Persze, ez másrésztől azt bizonyítja, hogy — minden burlesk tulzás dacára — ebben a darabban budapesti a levegő, hogy a karrikatúrák meglevő gyöngeségeket ostonoznak. Es itt kapja meg a szin-bázi bohózatnak készült mű a társadalmi erkölcsrajz jelentőségét. A karcoló tü szerezését hűbe-hűba valami különös zaj zavarja meg a finomabb fülben: mintha ostor suhogna!

A színházlátogató közönség javarésze, amely mulatságot keres, elfogulatlan jókedvvel engedí magát *Molnár* Ferencnek át, aki úgy játszik a nevelő izmonk, mint valami hangszere. De az író, aki belélt a mesterség műhelyébe, szinte visszafojtott lélekzettel nézi a szédületes bravurt, amelylyel az a bohózat készült. Ahol a laikus hahotázva kacag, ott a céhbéli körülbelül ilyesmit érez: A Duna fölött kifeszített kötélen biztos gróciával és ruganyos erővel halad valaki, aki a legveszedelmesebb helyen csalafinta-ságból úgy tesz, mintha le akarna esni, aztán pedig kiegyenesedik és pajzánuul orronot mutat.

Ugy éreztem, ezt kellett elmondanom a premi-érje alkalmából, oly kitűnően méltott mű második előadása után amely ismét feltétlen dicsőséget hozott a közreműködő színészeknek. — *Hegedűs* Gyula betörője tökéletes remeke a komikum színművészeté-nek; ez az Isten kegyelméből való művész, akit már megjelenésekor azzal a zajos tapsal fogadtak, amely csak a közönség igazi kedvenceinek jár ki, egyéni-ségében oly elemet rejt, amely ritka a komikusok-nál: kópé, a szívet megejtő, diadalmas kópé. Erről a fajtáról mondja még az Ur is:

Von allen Geistern, die vernainen,
Ist mir der Schalk am wenigsten verhasst.

A legnagyobb elismeréssel kell megemlékez-nünk *Csillag* Terézről, aki a doktorné kis szerepének az 6 nagy művészetével és diadalmas bájjal adott jelentőséget. A kitűnő művésznő, aki joggal követel-

hozná hogy a szezon elején vezető szerepben lépjen először a közönség elé, sok finomsággal úgy találta, hogy erre eléggé alkalmas egy magyar szerző darabjának akárcsak egy másodrendű szerepe is. — Kérés már a helyem, hogy kellő és méltasság Góth Sándort, ezt a nagy intelligenciájú, érdekes és rokonszenves színészt, a nagy tehetségű *Vareányi* Irént, a bakfisk bájós ábrázolóját, *Nikó* Lina kacagató nevelődjét, — és — akit mindig első sorban kell emlegetni: *Szerémit*, a magyar színészetnek ezt a kitűnőségét. *Fényesi* rendőrfogalmazója valóságos kabinetlakítása ennek a kiváló színésznek, aki oszlopa a Vigszinházban, — a mindig sikkes *Topolcai* pedig ismét bizton hódította meg az általános rokonszenvet.

Minden szereplőn meglátszott hogy tudatában van annak az eseménynek, hogy a magyar színműirodalomnak nagyrahatóit és nagyraérett Uj tehetségét viszi első diadalához. G—ly.

Molnár Ferenc tiszteletére holnap, vasárnap este tíz órakor lakoma lesz a Royal-szálló külön termében. A lakomán írók, művészek és művésznők vesznek részt.

MŰVÉSZET

A téli tárlat.

II.

Szinnyei-Merse Pál a plein-air egyik legelső művelője egész Európában, nálunk pedig igazán a legelső, őt képet kérdött az ő intim, üde tájából, melyek most az első teremben egy falon összegyűjtve gyönyörködtek a szemlélőt. A *Talgyerőben* elsőrendű alkotás, egyike a tárlat legszébb tájképeinek. Ugy ezen, mint a többi képen rendkívül üdék a színek, kifogástalan a rajz s egytől-egyig mély érzés produktumai. *Fényes* Adolf 65. számú képe a *Szegény ember*, iskolát fog teremteni nagy fölfogásával, széles eszetkezelésével, biztos fölrajzával. Iskolát fog teremteni, vagy legalább is utánozni igyekeznek majd többen az ifjú gárdából, de sokáig nem érik el. Tájképeivel nem haladta túl tavalyi remek tájainak a színvonalát, sőt mintha kissé innen maradt volna. Legmélyebb tartalmú két festménye az egymás mellett lógó két *Anyaság*, még mindig ugyanabból az eszméből, melylyel évek óta telítve vannak a művész agyának sejtjei.

Annokban Zolai alluredek, amennyiben ezek is örök emberi témák; de mivel örök emberiek, tehát mivel mindennaposak és közönségesek, (a szónak nem lenézé értelmében) éppen azért ritkán vannak divatban. Jön egy éles szemű nagy író, aki fölfedezi, meglátja ezeket a végtelenül egyszerű dolgokat s nagy igazsággal, művésziességgel dolgozza föl. Azután jön egy-két nagy művész, akik szintén meglátják, de mintha csak azután, mikor az író már eléggé foglalkozott velük. Szóval az irodalom mindig előtte jár a művészetnek husz-harminc évvel, minden új irányt az író kezd, s mikor a művész ezt átveszi s javában műveli, akkorára az irodalom már ismét új irányra kel. Az ily végtelenül egyszerű, örök emberi témáknál a kezelés bravúrja a fő; Zola kell hozzá és Fényes. A festő még nagyobb úzi, elsőrangú tehetséggel cselekszi, de hogy pár év múlva beleun, az több mint bizonyos. Mert ezt magával hozza ezeknek a témáknak a természete. *Csók* István is nagyon szép gyűjteménnyel állított be, mely fölöttébb a művész minden előnyét és minden hibáját, s reminiscenciáikat kelt, mint például a *Sárközi keresztelő*. Tudja Isten, színbén és rajzban sokkal nyezetlenebb, sokkal érzételesebb, mint az ő ifjúkori műve, az *Urvasora*. Nincs meg benne az ifjúkor boldog mámorja, minden utógondolat nélkül való ílete s keresetlen, őszinte művészete. Ez a kép már inkább nagy rutinnak a gyors eredménye, valamint a többi kép is, melyek arcképek a meztelen karnak kissé pamutos, elnagyolt mintázásával s inkább impresszióknak, mint éles megfigyelésnek az eredményei. Ocsényi menyecskei pedig leiblos gondos kosztümstudiumok, keresztülzöve a művészeknek a miniatűrkezelés iránt való hajlamát. Szép gyűjtemény, de nem a teljes Csók; ő ennél sokkal külön tehetség, mint amit ily produkál.

Ziegler Károly két német művésznőnek rendkívül érdekes, finom portráitját küldte be. Az egyik talán tulbuzos, de különben igen diszkrét színbén. *Spányi* Béla *Nyires hajnala* és *Gajai* *kivágytölgye* merő gyakorlat, melynek akár nem is szükséges a szabad természetbe külnie. Nem jó lenne, ha a valóságban is ily hazug, lelketlen, levegőtlen és vérszegény lenne a természet, a gajai erdő királytölgye pedig feltétlenül nem ily cirli (mint a német mondja). De a két kép pendant s talán azért vették meg a királyi palota számára. *Eisenhut* Ferenc *Hunyadi kiróhadása* és *Kegyzestéti* olyanok, mint a többi

ismeretes művel. Finom lilás tónusok az egyikben, impetuous drámai rajz a másikban. *Benczur*ról képtelenség ujat mondani, az ő fölfogása, fölfogása, modora annyira közfogalmává vált már. Hívei közé vagy a nagyon is ifjú művészek, vagy a nagyon is megüledettek tartoznak. Amolyan hivatalos tekintély. *Stekla* Gyula, de genere *Benczur*. *Endrey* Sándor sok tudás és folytonos haladás. Itj. *Lónyay* Sándorné arcképe eddig a legjobb, mi tőle kikerült, főleg a beállítás igen diskrét s előkelő. *Nyilassy* Sándor magyar Millet, de a *Kapálók* kissé szánalmas alakok. Nem sokat fejteznek ki, majdnem semmit. Rideg, hideg, rajztalan kép. Pedig *Nyilassy* már oly sok érzéssel teljes képet látunk. *Keményfi* Jenő még sokkal fiatalabb ahhoz, hogy ne forrongjon. A tárgyhoz még nem találja meg a formát, így *Vasárnap reggeli* tulnagy ehhez az egyszerű, nyugodt témához. Palettája kissé egyhangu, rajza még nem biztos, de nagy lírikus s rendkívüli érzéke van a jellemző nagy föltek, a szín benyomásai iránt. Ha vagy egy évig csak rajzolna, okvetlenül beváltaná azt a nagy reményt, melyet szépen fejlődő tehetségéhez fűzünk. *Eder* Gyula művei csupa ifjúkori *benczur*. Nagyon szépen beállított patriciusok, előkelő asszonyok tisztára mintaképek a modorában s ugynevezett *Galeri*onban. Az élet igazságaihoz semmi köze sincs, *Bellerophonja* semmiképp sem rokon a modern művészet követelményeivel. Igazságtalanok lennének azonban, ha ki nem emelnék biztos rajzát s 443. számú tanulmányfejének pompás megmintázását. *Mendlik* gyöngébb mint mások s karminban irizáló tengerei már tounjour *perdrix*. *Ferenczy* József *Judása* egy kevésbé Szasa *Schneider*, egy kevésbé *Exter*. *Nagy* Zsigmond legerősebb akkor, ha tanulmányfejeket vagy tanulmányalakokat fest, mert nem árulja el a kompozícióban való kiforratlanságát. 108. számú képe „Az utolsó darab kenyér“ merőszentimentalizmus, a negyvenes évek receptje s az akkori fölfogás minden kelléke szerint. Az éhez család szépen összejön egy padkán, gondos csoportosításban. Az apa persze busul, az anya persze fonyadt emlínt tarta eszemőjét, a kis leány pedig persze kezében tartja az utolsó karaj kenyert, ad oculous demonstrálván az ügyet a naivabb közönségre való tekintettel. S persze a vizes kerek is ott van. Pedigpedig a hülye családú zsanerek, utecasarkon álló koldusleánykák, ujságárukló stüvlények, duzzogó házaspárok s egyéb témák végrevalahára elme-hetőnek a *Kardosony* az erdőben s egyéb lélek-turbáló témák után. Akkorra tudást, amekkorával Nagy rendelkezik, igazán vétek ilyen alkotásokra vesztegetni.

Innocent Ferenc *Cantilenája* (137.) nagyon „szép“ munka, sokkal „szébb“ még a *Benozzo* *Gozzoli* és *Melozzo* da *Forli* zenélő angyalánál is. No de csak nem fogjuk ezekével összehasonlítani. Nagyon kis igényű, édeskés dolog, nagy szorgalommal, de kevesebb művészetlet megfestve. Kár, hogy *Katona* Nándor, ez a mélységes lelkű művész csak két aprósággal, két tájképpel szerepel. Mindkettő egy-egy remek. *Zemplényi* *Tivadar*, ugy látszik, hogy csak üdülesnek, szórakozásnak fest tájképeket, pedig ezek sokszor jobbak, mint nagyigényű kompozíciói. A 211. és 212. számú akármelyik nagy külföldi tárlaton becsületet szerezne neki. A 213-as azonban gyöngye, a figurális része odahevenyészett. A 214-es (*Pásztorok* *Jézusnál*) ugy hat, mint egy reneszanszkép; ez azonban inkább dicséret akár lenni, mint gáncs. *Balló* arcképe gondos, pedáns munkák, *Baditz* folytatja a szípkörzök színezést, amelybe egy idő óta nagyon beleszeretett, s fantáziája mindinkább elerőtlenedik. *Kacziány* *Odón* most kiállított művei közt nincs egyetlen új sem; mind szerepeltek már másutt. *Rippel-Rónai* József legjobb műve édesatyjának előkelő szürke tónusban nagy tudással megfestett arcképe. *Kalapot föl-tűző nője* és *Gergely* István arcképe páratatos alakok *Rippel-Rónai*nak hamisítatlan modorában, ez a finom, légius fölfogással festve, melyet némelyek annyira szeretnek, mások pedig kifogásolnak nála. *Kann* Gyula tájképeit nagy, generális fölfogás jellemzi, s ennek megfelelőleg eszetkezelése végtelenül széles és gyors. A tájképnek csak a lényegét, mondhatnók: a flozofájt rögzíti meg, elhagyva minden fölösleges részletet. *Glatz* *Oszkár* 234-es olajképe rendkívüli igazságával hat, néhány darab szénrajza pedig sokkal többet ér, mint sok gondosan kiciszított olajkép s igazolja azt a nagy tudást, melynek híre méltán el van terjedve. *Basa* Jenő elég jól megfestett *Imádkozó* leányát (612.) kisebbre is festhette volna. *Greguss* *Imre* (589.) a festő nejének arcképe igen gyöngye. *Némileg* menti az, hogy nem eladó. *Radóti* *Harsch* *Nelli* két pasztell-arcképe nagyon ügyes és bizonyára tetszeni fog a könnyebb fajsúlyú művészet kedvelőinek. *Husár* *Herz* *Vilmos*, ez az igen fiatal művész, ki tavaly kollemiss meglepetést keltett önarcéppel, most egy diskrét kis tanulmányon szerepel. *Háry* Gyula ismét egész kollekecióval állított be. Régi dolog, hogy *Háry* kitűnő rajzoló, színezéke igen fejlett, kivéve, hogy néha (különösen délolaszországi képein)

atilizálja a színt, s a technikában hihetetlenül ügyes, de mindig egész tömeggel lépven föl, a közönség is kollektive néz s nem hajlandó kikeresni az apróságok finomságait. A gyűjtemény két véglete a 646. számú, a római forum egy része, a *Palatin* alatt elvonuló *Via Sacrával*, és a 630. számú, *Amsteldijké* hollandi falu. Az egyik kitűnő a forrumnak északarva nem igaz, stilizált levegőjű fölfogása miatt, a másik pedig egy végtelenül igaz darabja a nedves, páratatos Németalföldnek. *Szenes* *Fülöpöt*, akinek eszetkezelése oly csodásan biztos, rajza oly kifogástalan, színei oly tiszták, aki egyike legkvalitásosabb művészeinknek, még mindig nem méltányolják eléggé. A 673. számú plein-air tanulmány bájosan szép, arcképeiben, száneriben kitűnő, de a nagy kompozícióban ellaposodik, s szentimentalizmus veszt rajta erőt. Amiből le lehet vonni a következtetést.

Vasvágh *György* (az idősebb) az egykor oly divatos arcképeket 665. és 666. számú képein szánalmas romja önmagának. Két pendant-kép a külvárosok alantjáró izlése szerint. Az egyik a legény és a leány meg egymástól távol koszálnak, a másikon már együtt anyolegnék. Es e naiv két képet (mindkettőt) megvették Magyarország királya számára.

Y.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Magyar Tudományos Akadémia** első osztálya hétfőn, december 1-én délután 5 órakor ülést tart, amelynek tárgyszorozata a következő: 1. *Meitich* János levelezőtag. A magyar nyelv keresztény terminológiája. 2. *Katona* Lajos levelezőtag. A Szent Katalin legendájáról. Ezt zárt ülés követi, amelynek tárgyai a bizottsági jelentések s a folyó ügyek. — Az Akadémia *történelmi bizottsága* december 3-án, szerdán délután 5 órakor a képes teremben ülést tart. Ez ülésen a költségvetést s a folyó ügyeket fogja a bizottság tárgyalni.

○ **Szabad Egyetem.** *Berzeviczy* Álbért ma folytatta előadásait a *Cinquecento* művészetéről a népszerű főiskolai tanfolyamon. Ezuttal kizárólag a *Rafael* római korszakának alkotásait ismertette, azok során egészen a mester korai haláláig jellemzően pályáját.

Miután a *Borghese*-képtárban levő *Krisztus sirtábláról* szóló, lejegyzett *Rafael* viszonyát *II. Gyula* pápához és *Michel* Angelozhoz, később *X. Leo* pápához. Részletesen ismertette a vatikáni stanzák falfestményeit, vonatkozásukban *Rafael* művészetének fejlődéséhez s a kor eseményeihez és szelleméhez. Szót a *Loggia* festői díszéről s a szőnyegképek számára festett kartonokról, melyek *Rafael* történetiségének stíljét tétőponján tüntetik fel. Megemlékezett *raja*iról és *Marc* *Antonio* metszetei után ránk maradt képeiről, továbbá ismertette *Rafaelt* mint arcképfestőt különösen a két pápa képmását. *Profan* tárgyu képeiként a *Farnesina* falfestőiről szolt; tétőplmi képei során jellemezte római korszaka *Madonnáinak* a *florenciek*től eltérő vonásait és méliatta különösen a *Madonna della Sediát* és a *Madonna di San Sistiót*. A *bolognai* *Szent Cecilia* kép ismertető után ráért a mester utolsó alkotására, a *Transfigurációra* és *Rafael* művészetének és egyéniségének jellemzésével zárta be előadást. A legközelebbi előadás december hó 6-án lesz esti fél hetkor, a központi egyetemi épület kupolatermében.

○ **Állami beavatkozás és individualizmus.** A magyar államfilozófia irodalma a közelmúlt napokban egy igen érdekes, fellegősáának önállóságánál és kritikájának eredetiségénél fogva számottevő munkával gyarapodott. *Somló* *Bódog* az Állami beavatkozás és individualizmus című könyvével, mely az ósrégi problémának, az állami beavatkozásnak a társadalmi fejlődés természet folyamatában való helyét és természetudományi jelentőségét akarja megállapítani.

Szerző e feladatát a kérdés széles mekörre kiterjedő irodalmának alapos ismeretében, a legellen-tetésesb nézetek utvesztőjében biztos kézzel oldja meg és ismertetve az állami beavatkozásnak a természetes kiválasztással való szoros összefüggését, amely tejezet az anyag feldolgozásának minőciósus gondossága és lejegyzetei sibiilis finomsága következtében, amelyet a külföldi minták utánzásában kifáradt irodalmunkban oly gyakran kell nélkülözünk, *Somló* munkájának legkiválóbb része, arra a konkluzióra jut, hogy az állam beavatkozása egyre nagyobb körre terjed, de az emberek szabadsága ennek a mindenkori beavatkozásnak megváltoztatására is egyre nagyobb lesz. Növekvő állami szabályozás, növekvő politikai szabadsággal karöltve: ez a fejlődés iránya; mindeire kiterjedő állami szabályozás és tökéletes szabadság ennek a szabályozásnak megállapítására vagy megváltoztatására: az a fejlődés ideálja. *Somló* *Bódog* ez érdekes és nagy tudományos apparátussal megírt munkáját, mely egy önálló, tudományos lejegyzet gondolkodó terméke, a legmelegebben ajánljuk a kérdés iránt érdeklődők figyelmébe. A könyv *Politzer* *Zsigmond* és fia kiadásában jelent meg.

○ **Uj Idők.** *Uj Idők* e heti számával érdekes, új formájú naptárt kap minden előfizető: irodalmi

naptárt, amely minden oldalán bemutatja irodalmunk egy-egy alakját formás képen és röviden jellemzi irodalmi működését. A naptár díszkrét illusztrációval nagyon szépen fest az íróasztalra vagy a falon, azonkívül jól vannak benne sorolva a legjobb és legértékesebb magyar könyvek, napról-napra jól van megismerhető magyar kultúra fontosabb eseményei. Az Új Idők naptára tehát nemcsak szép szabadidős, hanem értekes és használatos útjás is. A mostani számban különben témérdek az érdekes kép és cikk. Herczeg Ferenc a képes hetilapjának előzetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Andrassy-ut 10.

TÖRVÉNYSZÉK

Gróf Harnoncourt-Wahrmann párbaj. Ismeretes az az affaire, amely gróf Harnoncourt Félix Torontalmegyei nagybirtokos nemes-écsaki kastélyban a gróf és vendége dr. Wahrmann Ernő között a nyáron egy kártya partiból kifolyólag felmerült. A szóváltásból keletkezett lovagias ügyet a felek ez év augusztus 6-án pisztolypárbajjal intézték el a fővárosi honvéd-laktanyában. A párbajozó feleket ma vont a felelősségre a büntelő járásbíróóság párviadal vátségeért. A tárgyaláson, melyen a vádat dr. Csukássy Jenő ügyészi megbízott képviselt, a tárgyalóbíró először Harnoncourt grófot, utána pedig dr. Wahrmann Ernőt 4 napi hallgatta ki. Mindketten megtagadták minden részletes felvilágosítást a párbaj előzményeiről. A védők dr. Ardó Alfréd és dr. Tolgyi Géza, beszédeikben utaltak a lapokban megjelent közleményekre s azokat merőben téveseknek jelentették ki. Védenceikre enyhe büntelést kértek. A bíró dr. Wahrmann Ernőt 4 napi, ellenelét, aki a párbajnál kihívó volt s aki két évvel ezelőtt párbajért már 8 napra el volt ítélve, 8 napi állampökhöz ítélté. Az ítélet jogerős.

A jószívű járásbíró Pataki István igali (Somogy megye) kir. járásbíró, aki már 18 év óta fedhetlenül szolgált, két évvel ezelőtt jószíve miatt csaknem állását veszítette. Történt ugyanis, hogy egy szegény embernek minden cökmojkját elérvezetette dr. Tóth József ottani ügyész. A bíró zaklatást és költségspaportást látott az ügyvéd ténykedésében s ezért az árverést felfüggesztette. Dr. Tóth József ezért s még tíz kisebb mulasztásért Pataki ellen a fejelemi feljelentést tette. A pécsi ítélő tábla csupán csak egy mulasztásában látott vétséget fenforogni s Pataki járásbíró, bár az ügyesség nem tette magáévá a vádat, rosszalásra ítélte. A királyi Kuria I. büntetőtanácsa, mint legutóbb fejelemi bíróság, ma tárgyalta az ügyet Tarnai János reierádjája alapján. Tassy koronaügyész szintén nem vette át a vád képviselőt, sőt jogosulatlanul találta, hogy a feljelentő magánfél dr. Tóth József indítványára a fejelemi eljárást megindította. A Kuria a tábla ítéletét megsemmisítette s Pataki István járásbíró a vád alól fejelemte, de elrendelte, hogy az iratokat küldjék meg a bíró fejelemes hatóságának, hogy az saját hatáskörében intézkedhessenek.

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA
Ezen új eredeti gyógyszer rendelvéskor alkalmas a vérszegénység, anémia, vér-, vesze-, gyomor-, bél- és hólyagbetegségek, máj-, vesze-, vese-, vese- és hólyagbetegségek, és más védelmi állapotok és elmozdulások ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most évről-évre az új teljes gyógyulással szemben.
A gyógyszer megjelölésének és egyedül képviselőjének
Dr. KOVACS J.
egyet, orvosnak (Hemopatia) rendelésére van
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol.
Betegzetek intézése kívül is kassza. — Noha betegnek legbiztosabb gyógyszerje.

A Szt. Anna malária oltás egy a vesztésem alatt álló egyetemmel belgyógyászati korodán mint magánygyógyászatban sokszorosan lett általam beismertve és magasabb intézetek folytatva különösen gyengébb és emésztési zavarral szenvedő betegeknek ajánlható és lázas betegek által is jól lett törve. Dr. Kozsaryi Frigyes a. E. egyetemi tanár. Kapcsolat csak a Szt. Anna kórházban minden nagyobb fűszerkereskedésben. Főraktár: Hoffmann József utca 64. kir. udvari szállótól Budapeston, Bathory-utca 8.

Elő biztosító intézet katonai szolgálat esetére
O cs. és kir. Fensége József főherceg védelmsége alatt mint szövetkezet
Budapest, Váci-utca 34.

Fluggermek ellátása a védőktelezésre, illetve a nagykorúság idejére. — Oosó díjtételek, szabadelvű feltételek.
Jelentékek nyereséggrzeszedés, képviselők, utazók és főgöngnyök előnyösen alkalmazhatnák.
Biztosítási állomány 42 millió korona.
Biztosítási alapok 10 millió korona.

TÉLI-FÜRDŐKÚRA.
Természetes forrómeleg kénforrások, iszapforrások, iszapborogatások.
Zahány-masszage, Vigyorgóintézet, villany-fényfürdők stb. Orosz és gondos ellátás. Csúsz, kőszvény, ideg-betegségek és téli fürdőkúra felől kimerítő prospectus küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóság, Budán.
Orvosi vizsgálat nélkül
a külföldön fenyesen bevált, saját speciális módszer szerint, **köt megelési-, baleseti- és gyermek-biztosításokat** az 1844 óta fennálló
„CONSERVATEUR”
életbiztosító részvénytársaság.
Magyarországi igazgatóság: Budapest, VII., Erzsébet-körút 53. (Igazgató: BERÉNYI IMRE.)
Bistosiási Álomány 1901. decz. 31-én . . . fcs. 511,672,973.40
Különböző tartalékok . . . 248,305,936.03
Fő- és vezérügynökök az ország minden részére kerestetnek.
Üzletszörzők fétvételnek.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító-társaság.
A társaság vagyona:
1898. dec. 31-én 1,437,913,603 frank
1899. „ 31-én 1,563,961,000 „
1900. „ 31-én 1,687,840,168 „
1901. „ 31-én 1,828,181,200 „
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budap st. IV., Kár ly-körút 26.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK
(Az országos gyorsíró egyesület) e hó 23-én a képviselőházban ülést tartott. Napirend e ött eloadgatók dr. Goposa László alelnöknek azt az indítványát, hogy Danzer hírneves gyorsíró emléktárgyjelzőkönyvileg megörökítsék abból az alkalomból, hogy Danzer ezelőtt éppen 100 évvel 1802-ben ültette át a magyar gyorsírási rendszerét, mely rendszer szerint sokáig sztenografáltak Magyarországon. Ezután Jakab Lajos a szegedi gyorsírási emékmű szerkesztőjét és Müller Hugo ezredet az egyesület disztigjává választották. Végül az egyesület 1902/8. tanévi költségvetését alapították meg.
(A ref. ifjúsági egyesület) közgyűlését december 8-án délután 3 órakor tartja a kávéintéri református templomban. Ez alkalommal Haypál Benő budai református pap mond szónoklatot, amely után a gyűléseket a lógmázium dísztermébe vonul, ahol Szilassy Aladár enkölelet alatt folyik le a közgyűlés. Ezután szeretetvendégség lesz, amelyet a Loránffy Zsuzsanna egyesület hölgy tagjai rendeznek.

SPORT
* Utolsó bajnoki mérkőzés. Az 1902. évi I. osztályú bajnoki mérkőzések e hó 30-án, vasárnap nyernekek bejejezt az a matchsel, melyet a Ferencvárosi Torna-Club és a Budapesti Sport-Club játszanak a soroksári-utó pályán délután 2 órakor.

Szerkesztői üzenetek.
— Kéziratokat nem adnak vissza. —
K. J. Kaposvár. Dehogy akarta (v.) a kereskedőgegedeket megbántani; szabadelvű és demokrata létre csak igaz rokonszennvel adózik e derék, hasznos testület tagjainak. Az a szembeállítás nem úgy értendő, ahogy őu olvasta; a finom rezgésű postalelkekkel nem a boltoslegények testülete hanem valamely prózai foglalkozásnak valamely tempóban lelki képviselője volt szembeállítandó. Hogy az írás hévében történetesen a boltoslegény szó szaladt a penna alá, az — jó magyarárn szólna — pech. De nem annyira az önök pechje, inkább a szerzőé aki ismételve kifeje-

lenti, hogy a kereskedő-ifjúság iránt őszinte nagyra-beesülést és rokonszennvet érez.
V. J. Bécs. Mindkettő címzése: os és kir. fensége. Az első Bécsben, a Ho-burgban lakik, míg József Agost főherceg Budán, a királyi palotában. — S. J. Komárom. A család entarióikra nem vonatkozik az a törvényjavaslat. 2. Bármelyik címírodában megkap-hatja — D. M. Farkas. A szerző engedélye kell hozzá, de ezt szivesen megad a bármelyik. — B. A. A kereskedelmi akadémia (Alkotmány-utca 11.). II. kerületi felső kereskedelmi iskola (II., Medve-utca 5.), V. kerületi felső kereskedelmi iskola (Nagykorona-utca 18. szám), VI. kerületi felső kereskedelmi iskola (Nagyvezető-utca 1.), IX. kerületi felső kereskedelmi iskola (Kézírtás-utca 17. sz.) — Kiváncsi. A görög katolikusok feje a pápa, míg a görög-keletiek nem ismerik el a pápa fennhatóságát.

TÁVIRATOK
Rouen, november 23. Az esküdtbíróóság Syndos festőt 10 évi fegyházra ítélte.
London, november 29. Schalk-Burger volt transvaali helyetteselnök, valamint Wessels, Volmarans és De Villiers boer-megbizottak ma Londonból visszautaztak Dél-afrikába.
Az osztrákok és a kiegyezés.
Bécs, november 29. Az osztrák iparosok szövetségének mai közgyűlésén, amelyen a minisztériumok, a kereskedelmi kamarák és az ipartestületek nagy számmal voltak képviselve, az elnök megnyitó beszédeben szóva tette az a nagy depresszió amelyben az osztrák ipar jelenleg van és hangsúlyozta, hogy ennek oka lőképpen abban a ziláltságban keresendő, amelybe most Ausztria Magyarországgal és a többi szerződéses állammal jutott. Chiari képviselő azután előadást tartott a gazdasági helyzetéről. Azon kezdte, hogy Ausztria gazdasági viszonya tulajdonképpen Magyarország kényétől függ és csupán a Bzél-formula más módon való magyarázásától van feltételezve, vajjon a vámközösség 1907-en tud nem fog-e sátonyra jutni. Külpolitikai viszonyaink is — ugymond — sürgösen követelik a gazdasági kérdések rendezését Ausztria és Magyarország között és parancsoló szükség, hogy elkészüljünk az autonóm vámtarifával, mikor tárgyalásokba bossátokozunk a kftállamokkal. Sajnos ma legalább is nyílt kérdés, hogy lesz-e akkor vámtarifánk.
Vilmos császár beszéde.
Berlin, november 29. Vilmos császár tegnap Görktében beszédelét mondott a Ruhmeshalle felavatásakor. Közöltét fejezte ki a meghívásért és örömét a mű létesítéséért és így folytatta:
A megemlékezés mlve ez, ugymond, és azért azt hiszem, hogy az emélcarnok elnevezés jobban illenek erre a csarnokra, mint a „dicsőség csarnoka” elnevezés. Nem gemán sokak a dicsőség. Legyünk na csak istennek, hogy segítete magyarámat és atyámat abban, hogy országunkat ismét egyesítsék és beműnkét idáig elevenessenek. De nem akarunk ezzel dicsőkedni, mert isen segítségé nélkül aligha sikerült volna ez. Tehát legyen ez emélcarnok a német haza dicsőségének. Ez az emélcarnok figyelmeztessen bennünket, hogy a nagy idők hőseinek láttára a mi német népünk ismét lassá azt hogy egyesüdjön csak a lélek és a test hatalmas munkájával vált lehetővé. Nagy Vilmos császár hata ma munkájával, aki éveken át tartó harcokban küzdött azért, a német nép hatalmas szellemi munkájával amelynek minden osztálya arra törekedett, hogy egységet ismét megtalálja, és derék fiatal hatalmas munkájával a csalamezőn. Nekem azonban úgy lát-szik mintha a mai nemzedék nem akarna teljesen megjelenni annak a kötelezettségnek, hogy munkájával loy-tassa azt, amit atyáink munkája által reánk jutott. Népnünk különböző oszályaiban és reundeiben közöm-bössé vált e feladatokkal szemben. Azok a nagy kérdések, amelyek leimerültek amióta az egységes német haza és az egységes germán nép ismét helyre lett állítva, nem találnak megértésre. Remélem azonban, hogy minden polgárt, aki itt megjörnd, e látvány gondolkodásra fog indítani és hogy a lausitziakban és az idegenekben is, akik itt remélhetőleg nagy számban fognak megjelenni, ismét lett fog ébredni a köteletség kategorkus imperatívusa. Szép és magasatos az ha egy nép szeretetét atyái és a korona és annak viselői iránt kifejezésre juttatja. De ez egymagában nem elég. A korona viselője és közgegi állandóan nem vihetnek előre egy egész országot, ha annak összes osztályai nem segítik.
Uj erők kitejtésének küszöbén állunk. Korunk oly nemzedéket kíván, amely megérti. Az uj századot a tudomány urálja, beleértve a technikát is, és nem, mint az előbbi, a filozófia. Ennek meg kell felelni. Nagy a német tudományos kutatásában, nagy szervezésében és legyelmelőségében. Az egyes szabadsága, az individualitás kifejeződésére való törekvés, mely fajunknak sajátja, elteljezve van attól, hogy alárendeljük magunkat az összességnek és az összesség javának. Vajna tehát a jövő oij nemzedéket látna fel-nőni, mely e tények telismerésével örömteljes munkában jejezti az egyéni, aki alárendelt magát az összesség javának, a nép és a haza javára. Akkor vá-lik majd valóra az, amit Aachenben jejeztem, külsőleg korlátolva, bensőleg korlátlanul. És itt, Szilézia föld-

jén bizonyára illik megemlékezni a nagy királyról, aki ezt a drágakövet koronájába illesztette...

Merénylevelterv a bolgár fejedelem ellen.

Enzinográ, november 29. Az itteni fejedelmi parkban letartóztattak egy fiatal embert, aki állítólag anarkista és merényleveltervezet a fejedelem ellen.

A marokkói zavarok.

Páris, november 29. A Havas-ügynökség jelenti Tangerből: A szultán Mekinez környékén megtámadták a szemszurok. A szultánnak azonban sikerült a támadókat szétvernie...

Közgazdasági távlatok.

Bécs, november 29. Az Unióbank ma a tőzdekamarához a következő kérvényeket nyújtotta be: Horvát-Szalvon Országos Jételedobank kérvényét...

Bécs, november 29. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Nyugat- és Észak-Európában a hét elején az időjárás enyhébb lett, Ausztriában és Magyarországon ellenben így volt csak közvetlenül a hét végén...

Eladott buza: 4400 métermázsra uralági áru 78-5-77 kg., 8 hónapra 7.65 K., továbbá 3 hónapra Nagyszombattól és Kosztolányból, kisebb tételekben: 76-79 kg. 7.70 K. és 77-5 kg. 7.80 K.

Jegyezettek határidőre: Buza tavaszra 7.82 után 7.71 K., rozs tavaszra 6.84 zab tavaszra 6.82 korona. Lisztben az üzleti helyzet nem változott...

Bécs, november 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni maginforgalomban a ártalok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 6750.

New-York, november 29. (Leménylevelterv.) Gyapot: New-Yorkban hejben 8.55 (8.55), Novemberre 8.33 (8.33), Februárúra 8.26 (8.25).

Universal Safety Tread Company cégek JERSEY-ben a 18085 számú

„Erdes felületű elemek lépcsőfokok, burkolatok és effélék előállítására“ című magyar szabadalom tulajdonosa...

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő-iroda Budapest, Royal-szálloda B)

Staubschutz-Gesellschaft G. m. b. H. cégek Berlinben a 5705 számú

„Berendezés házi hulladéok és egyéb anyagok portmentes gyűjtésére és elszállítására“ című magyar szabadalom tulajdonosa...

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő-iroda Budapest, Royal-szálloda B)

Wakefield Károly Cheers Steathamban a 9629 számú

„Ujtás szemléltetőn működő elajozó készülékeken“ című magyar szabadalom tulajdonosa...

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő-iroda Budapest, Royal szálloda B)

A legrégibb karácsonyi ajándékok nagyok és kielnyek számára a mechanikai hangszerek kiscserélhető kózzakkal, m. pedig: Poliphon, eredeti Gramophon, Phonograph, Edison, Meneppan, Ariston, Edison, Antona, Arlona, Phonon stb.

Nincs többé székrekedés, megemeltél az én Raktár: BÉCS, I. Hasburgergasse 14. Pappszék Inglen. Probukindem 12. érb bérmentve 3 K., utaváltással.

Huss-kalácsom.

14 huzás évenként.

Főnyeremény: 600.000, 300.000 frcs, 35.000 20.000 Lira, 90.000 K. stb. ajánli a következő igen előnyös sorsjegy-csoport:

- Huzás: február 1. szept. 1. június 1. augusztus 1. október 1. december 1. Főnyeremény: 1 Török sorsjegy 400 frank névérték. 1 föld-nyereményjegy mindenkor 90.000 korona. 1 olasz vör. keresztorsjegy névérték 25 Lira.

Ezen csoportot átmenet nélkül fizetésnél napikurzus szerint, vagy felajánlás 31 héti részletre 8 Koronára.

Kölcsönökért értékpapirokra EDUARD URBAN

bankháza, Brün, Grosseer Platz 25. (saját házában). Szolid ügyfelek és kereskedők általánò helyi hivatallatok kapnak, olcsó árak és magas jutalék mellett.

A 98222 számú „Betűfömdagoló berendezés készülőgész szerkezetű sorbító- és szedőgépek olaszó tartályához“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötött keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad.

Takarmánykészítő gépek.

Szecsikvárgék szabadalmazott kenyérgyúrák gőrgő csapágyakkal, igen könnyű járással kb. 30% erő meg-

Ph. Mayfarth & Co., Wien, III. 1. Részletes árjegyek ingyen. Képviselek és vismontelárúrtók kerestetnek.

Hihetetlen és mégis igaz.

Csak 6 frt 50 krért küldök, míg a készlet tart, a következők:

- 6 db mexiko-ésküt assalt kész 6 - - - - - év-villát 6 - - - - - kanalat 6 - - - - - kávéskannát 6 - - - - - kitűző deszertkerék 6 - - - - - villát 2 - - - - - legelőgészebb szalon asztali gyertyatartót 1 - - - - - házikorlevegőt, 5 lgr. mértékpésséggel 1 - - - - - kés- és villátöltő-készülék 12 - - - - - díszes feltette-zsappant 2 - - - - - fal-dekoráció, legmodernebb szabadidő

31 darab. Mindzenen 54 darab összesen csak 6.50 fruba kerül. A mexiko-ésküt egy teljesen fém fém, mely jobb szállodákban, vendéglőkben, penzionátumokban és éterny magánháztartásban folyóan bevált.

FERFIK ÉS NOKNEK

„Sanid labdacsook“ bizonylat. Egy doboz 100 labdacso tartalmával és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utárvény mellett díj-krétlen küld a „Magyar Király“ gyógyszertár Budapest, V. Marokkói-utca 3/a sz. (Erdőhét-er kert)

BECHER KARLSBADI ANGOL KESERU LEGJOBB GYOMOR LIKOR

Tessék megkóstolni azután itélkezni Raktár Budapesten: Kobmayr J. E. Károly-körút 13. Nagyszobán: Winkler József.

30 napi hitel bárkinék!

Előrendű precízios óra! — Legnagyobb járásképpesség!

Csak 25 K. Valódi pont, 14 kar, óskő-bíagy-rem. óra óskő-bíagy-rem. óra óskő-bíagy-rem. óra óskő-bíagy-rem.

Állást vállaltok. A tok, mely 8 fődoból, úgródból (savanyó) áll, a legelőgészebb, gyönyörűen kálitúra és az órázsa. Földalatti egyáltalán nem változó amerikai gold-féműből jöszallitva, azonoskivitelű egy 74 kar. aranylappal behúzza, miért is a valódi aranyhoz teljesen hasonló, annyira, hogy még szakemberek sem képesek egy 300 koronás valódi arany óráról megkülönböztetni. A világ egyetlen órája, mely az aranyhoz való hasonlóságot soha sem veszíti el. 8 hónap alatt 10.000 utatározással és 3000 órával. Ára egy utaváltás nélküli 25 kor. bérmentve. Minden órához egy bőrtől meg. Szécsikvári díjtétel: Foglaltó vagy utaváltás 12 K., maradvány 30 nap mütve.

Nagyon elegáns, divatos 14 kar. elektro-aran lánc utraknak vagy hólygcsókhoz (nyakláncok) 10, 5, 8, 12 kor. Minden órához 30 nap mütve.

Remélnék M. Feitsh, Wien, VII., Mariahilferstrasse 36, intézőndők. A óráz. kir. államtitkársáok egyáltalánok szállítva.

„Magyar Király“ gyógyszertár

Kérjen csak! BECHER KARLSBADI ANGOL KESERU LEGJOBB GYOMOR LIKOR

Tessék megkóstolni azután itélkezni Raktár Budapesten: Kobmayr J. E. Károly-körút 13. Nagyszobán: Winkler József.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.

Tetemesrehivás.

Eredeti dalmű 1 felv. (két képen) Zsenjét szerz. Farkas Odón. Szövegét Versényi György.

Személyek:
 Bárcy Vécsei Pórosztó Ney B.
 Bárcy Benő Takács Vadászmeister Mihályfi
 Csaky Kertész Kálmán Kís B.
 Kund Kaczer M. Kabos Várady
 Tamás, Szendrői Szabolcs Szomero
 Peto Beris M. Balázs Kornay

Utána:

Bécsi Keringő.

Ballet 3 képen. Zsenjét készíttette Bayer J. kezete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:

Egy szegény ifjú története.

Dráma 4 felvonásban. Irta Feuillet Oktáv.

Személyek:
 Odót Maxime Mihályfi Champlain Latabár
 Béralan Nádaj Ivonet Fábán
 Laroque Ujházi Laroquené Lendvayné
 Laubepin, Gabányi Margit, leánya Hegyesi
 Alain, szölgá Abonyi Helene Keczéri
 Desmaret orvos Hetényi Aubriné Rakosi
 Gaston Nádaj B. Kriszina Mészáros
 Vauberger Kőrösmezői Vaubergerné Györgyné

Este:

A nagymama.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.

Személyek:
 Szerémi Sz. Prielle Timár Boér H.
 Ernő unokája Nádaj Mártha Ligeti J.
 Orkény Gyenes Tódorka Rózsahegyfi
 Kálmán Hírváth Lango Rakosi Sz.
 Piroksa Vízváry M. Koszta Gabányi

Kezete 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Fedák Sári vendégfelléptével

Csókón szerzett vőlegény.

Énekes bonyozat 3 felvonásban. Irta Szigeti József. Zsenjét szerzte: Serly Lajos.

Személyek:
 Csontai Balassa Traurer Vendrei
 Béia Göth Előjáró Kazaliczky
 Eszti Rostagni Irmag Tapolczai
 Abrai Irén Fedák Futaki Szerémi
 Barnyai Pethes Ripacs Hegedűs
 Olga Nógrádi Nefeletjs Nikó

Este:

A doktor úr.

Bonyozat 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc.

Személyek:
 Dr. Sárkány Göth Marcsinó Nikó
 Puzser Hegedűs Az igazgató Kazaliczky
 Sárkányné Csillag T. Földrajztanár Győző
 Lenke Varsányi I. rendőr Gyarmati
 Csathó Fonyósi 2. rendőr Dayka
 Cseresnyés Szörényi Szobaleány Varga
 Bertalan Tapolczai

K ezete 7 1/2 órakor.

FOVAROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
 Nagymező-utca 17.
 Ma vasárnap nagy előadás
 délután 4 és este 8 órakor
 Minket előadásban
 A három kalandja
 Operát, irta Lincke Fal.
 Az esti előadásban
 utoljára
 Eljött támadás
 nagy meglepetéssel, írta Paul
 Martinetti.
 Holnap, hétfő:
 teljesebb új program:
 Annie Wüsch, Edmund Hanno stb. stb.
 A teljesebb repertoár Vörös Elek előadásának
 háttérben.

Pénteken, december 4-én, a Royalteremben

YSAYÉ

Jenő hegedűművész egyetlen hangversenye.
 Közreműködő: **FABIAN FELICITAS** zongoraművész.
 Jegyek kizárólag **Méry Béla** zeneműkereskedésében
 Andrassy-ut 12.

Csütörtökön, december 11-én, este 7 1/2 órakor a fővárosi Vigadó nagytermében

Sauer Emil

egyetlen zongoraestélye.

Jegyek A 10, B, C, D 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésében, Váci-utca 29. sz. kaputól.

FOLIES CAPRICE

VI. ker., Róvay-utca 18. szám.
 Igazgatóság: Leitner és Keloti.
 Naponta 3 bonyozat. — 9 órakor

A kis KOHN! Irta: Caprice.

10 órakor

ÉJJEI SZOLGÁLAT.

Bonyozat a vasuti életből, Irta: Forgalmista.

1/2 12 órakor

Egy óra az anyakönyvi hivatalban.

Bonyozat. Irta: Caprice.

A remek teljesebb Muzony Lajos híres zenekara reggeli 6 óráig hangversenyez.

MAI és Tsa

ezentul csakis
 Nagymező-utca 20. szám.
 külön e célra berendezett saját házában,
 a fővárosi Orfeummal szemben.

Remek gyermekfényképek.

Nagyítások

művészi platin és aquarell

kivitelben bármely kép után. — TELEFON. —

GLOGOWSKI és TÁRSA cég

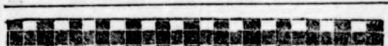
VI., Andrassy-ut 12.

írásunka-osztálya

méltányos áron elvállal és szabatosan készít a REMINGTON-STANDARD

írógépen mindennemű

írásunkát sokszorosítást.

Használjon Kerpel-féle Kézfinomító

folyadékot, mely a kezét 3 nap alatt bársónymává és bőhéhré teszi. 1 üveg 90 fillér. Kerpel győgtár, Budapest, V., Lipót-körút 28. 4 üveg rendelésnél franco.

Meglátja,

hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek után szerzünk be árukat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk a vevőinknek és pedig: 12 szendélyre való komplett evokeszt 13 lator ezüsthöz 150 frt, 6 szemelyre való 80 frt és feljebb, 12 drb 13 lator erős ezüst evokeszt 6 frt 25 kr. Továbbá, aha vásárolunk arany fűt és női órákat, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szakmában vagy ékszerek, kénes aranyéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is adjuk el.

Grünberger Armin Béla örökösei.

IV., Váci-utca 30. I. em. 23. (Baris-bazár)

Vásznak és becsesülnek arany és ékszereket.

Alapítástott 1875.

Deutsch Gábor.

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. sz. Belsőterem szalon. Zongora, pianino, cimbálom és harmonium gyári telepe.

Olcsó bérlet.

Hangolások és javítások eszközeire a vidéken is.

Arjegyzzék ingyen.

Előnyös részletfizetési feltételek

Pályázati hirdetmény

A magy. kir. Államvasutak Budapest-balparti üzletvezetőség 38123/III. szám.

A magy. kir. Államvasutak Tepla-Trencsen-Teplice állomásán levő pályavendéglő üzletre 1903. évi március hó 1-től számítható három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettük.

Az ezen üzletet bérbevenni óhajtók felhívatal, hogy szabávszerűen felbélyegzett, valamint kellő bizonyítékokkal fellezerelt ajánlatukat f. é. december hó 16-án déli 12 óráig a M. A. V. budapesti balparti üzletvezetőség általános osztályához (Budapest, VI., Teréz-körút 62. sz. I. é.) a következő megjelölés mellett nyújtsák be:

„Ajánlat a Tepla-Trencsen-Teplice állomás pályavendéglő bérletére 38123/1902. számhoz”

Az ajánlattevő köteles ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőbiztatánál f. évi december hó 15-én déli 12 óráig bányapénz fejében 500 koronát készpénzben vagy állami letételekre alkalmas érték-papirokban letétbe helyezni vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Bányapénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A bányapénzről nyert pályázat elismervény az ajánlatához nem csatolandó.

A bérletre vonatkozó részletes feltételek az ajánlati üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. szám) az 12) bekielölés napján a hivatalos órák alatt (reggel 8-tól délután 2-ig) megtekinthetők, mielőtt az ajánlattevőkkel feltevételek, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A bérbesző üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választasson.

Budapest, 1902. évi november hó.

Budapest balparti üzletvezetőség.

(Utányomás nem djazt.)

! Saroküzlet!

Karácsonyi vásár!

Kiselejtezzünk

teljes 16 karban his égetési hibák miatt

mesés olcsó

áron 1902. november 30-ig

Complot 6 személyes uszan aranykötő, díszes kivitteli és háremszeg eggett

Étező elegáns frt 5,50 Rucco, thea frt 3,50
 Étező, modern „ 6,50 csak frt 3,50
 Rucco, díszes Recco, kávé „ 3,50
 csak Rucco, Mocca „ 3,50
 Mosdó kompl. fr. 5, 6, 10 Üveg-szerviz „ 7,50
 Díszes Rucco, 12 személyes, etkező 20, 25, 35 frt
 Függő-lámpák minden áron, miután rákattantak teljesen feloszlatjuk.

Ortner Rezső és Társa

Teréz-körút 32. sz., saroküzlet.

Videki rendelőnkéjük a vasatallomást.

Olcsó ékszerárú-eladás.

Legfinomabb drágakövek és legdivatosabb facon. Dus választék brillián-butyonok, gyűrűk, melltűk stb.

Nászajándékok minden áron a 32 év óta fenálló és legjobb hírnévnek örvendő fővárosi ékszerésznél.

Spitzer Miksánál

Műhely és raktár: Budapest, Károlyi-körút 22.

(Rüser-bazár) I. emelet.

Üzlethelyiség-változás

miatt az összes raktáron lévő

kitűnő minőségű

porcellán és majolika,

valamint

üveg, disz-és használati

tárgyakat mélyen leszállított áron adom el.

Fischer Emil

csász. és kir. udv. szállító. Budapest, Bécsi-utca 3.

Inga és zseborák,

ékszerek RÉSLETFIZETÉSRE is évi bérletnek. Tértett tárgyakat, u. m. arany, ezüst, vesznük és sija becsesülteknek

FUCHS és TÁRSA ékszerészek

Budapest, IV., Váci-utca 17. szám I. em.

A címre megjelölésű! —

Alapítottatt 1865-ben.

A legjobb zongorák

pianinók és harmonikumok legolcsóbban kaphatók tökéletes játékkal mellett

Heckenast Gusztáv

hírneves zongora eladási- és kölcsönző-intézetében

Budapesten, IV., Gizella-tér 2. szám.

Zhrbar os. es kir. udvari zongoragyártó, továbbá Schiedmayer és Hal szentgyörgyi németi zongoragyártó és Thüringian Organ C. a világszerte legjobban ismert és legmagasabb minőségű képviselője. — Arjegyzzék ingyen.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi játékkal mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerek, evokesztok

Részletfizetésre is. Javításokra és videki megrendésekre különös gondot fordítunk. Arjegyzzék 500 rajjalal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	VI. színház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Csongor és tünde	A doktor ur	Az anyós	Nőemancipáció
Kedd	Órdög Róbert	Pogány Gábor	Loute	Casanova	Nőemancipáció
Szerda	Nincs előadás	Halálcsónd	A doktor ur	Ádám és Éva	Nőemancipáció
Csütörtök	Carmen	Constantin abbé	Loute	Az anyós	Nőemancipáció
Péntek	Nincs előadás	Király-idillek	A doktor ur	Nobánsvirág	Nőemancipáció
Szombat	A navarrai leány A piros cipő	Király-idillek	A doktor ur	Hektor kisasszony	Nőemancipáció
d. n. Vasárnap este		Aranymember	Loute	Niobe	A postásfiú és a huga
		A denovér	Király-idillek	A doktor ur	Hektor kisasszony

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

Diszmu- és játékaru Mikulás-ajándéktárgyak:

Beszélfő-baba	42 kr.
Pólyás-baba	42 kr.
Öltözött francia bábó	85 kr.
Hintáló	frt 1.40
Tyoll-játék	85 kr.
Ugró-kutya	42 kr.
Söröskeci	42 kr.
Gyömböcske-szekrény	85 kr.
Nagy esztendő 45 kövel	95 kr.
Gyermek-dominó	85 kr.
Festékdoboz, nagy	85 kr.
Teljes katonai felszerelés	42 kr.
Porcellán-játék, kávészakal	85 kr.
Ólomkatonák dobozban	42 kr.
Könyvberendezés fából	42 kr.
Babakocsi, 4 kerekű	frt 1.10
Számológép	42 kr.
Mikulás	42 kr.

Szerszám-szekrény teljes berendezéssel	85 kr.
Képeskönyv elszakíthatatlan	42 kr.
Sakk-figurák	42 kr.
Sakk-tábla	42 kr.
Gyermek-kerékpár, nagy	frt 4.90
Lombtűrés-készlet	42 kr.
Gyümölcs-főzőgáté, nikkeltől, üveg-tálal és vázával	95 kr.
Kina-ozist gyertyatartó	frt 1.40
Csemegé-készlet	42 kr.
Cukortartó, valódi kina-ozistból	frt 1.50
Leváltárca, elegáns selyem kéziműzessel és fényképtartóval	95 kr.
Fényképetartó, nikkeltelt öntött-féműből	90 kr.
Kenyérkosár	frt 1.80
Teljes dohány-készlet nikkeltől	85 kr.
7 darabbeli álló teljes asztali író-készlet öntött fényes nikkeltől	frt 4.40

Faldisz kézfestéssel	42 kr.
Dohányzó-asztal fából, teljes felszereléssel	frt 1.50
Szivarzipka valódi tajtékából	85 kr.
Szivarjárca elegáns kézi selyem-himzéssel	95 kr.
Dohánytárca elegáns kézi selyem-himzéssel	95 kr.
Album finom selyem-pelucheből	85 kr.
Peluche-album svájci zenélő-szerkezettel	frt 4.20
Női láncos kékításká	95 kr.
Levélpapír, finom minőségű, 40 db ugyanannyi borítékkal együtt	42 kr.
Villamos zseblámpa. Ujdonság!	frt 2.25
Képeslevezőlap-album 100 lapnak	42 kr.
Képeslevezőlap-album 300 lapnak	75 kr.
Varrószekrény, elegáns berendezéssel, selyem-peluchéből	85 kr.

A fentebbi cikkekre vonatkozó **LEVÉLBELI** vagy **POSTAUTALVÁNYI** megrendelések helyben nagy kelendőségek miatt nem intézhetők el.

Nagy mintagyűjtemény
Nagy képes árjegyzék

Ószi divat szövetekből, flanel- és barchet-kelmékből az összes árucikkekről

ingyen és bérmentve.

Ricy (Chewing Gum)

„Ricy” valódi amerikai rögögmüli.
„Ricy” oly különlegesség, melyet csak rágnak, de nem nyelnek le.
„Ricy” tisztítja a szájat és a fogakat, elfűtött minden szájból és rendkívül hidegen hat.
„Ricy” régóta folyton megkönyvült a nyálképződést és ez által elősegíti az emésztést.
„Ricy” nélkülözhetetlen a korrekpároknak és turistáknak, ugyancsak egy jó pótló a dohány élvezetnek.
„Ricy” a következő nyelven van forgalomban: „Zodornasta”, „Tatti-Frutti”, „Medveonkor”, „Rosa”, „Jolya”, „Naranas”, „Kola” és „Nokár”.
Kapható minden gyógyszertárban, drogus-, fűszer- és csemegésüzletben. — Vezetékvonalilag Magyarországra részlete: Török József gyógyszerár, Bpest, Király-u., Koochmeister Friedrich utca, Budapest, Arany János-utca, Kista és Bäumer, Budapest, Kerepesi-ut. Brachy Kálmán, Budapest, Múzeum-körút 23. Angyal és Antal gyógyszár, Bpest, Dózsa-tér. 10.

Védjétek lábaitokat

Láb kényelmesebb talpak viselésénél. Láb asbest-talpak viselésénél.

Tyűkzomrok, bűtykök, nedvesség, hideg ellen. Minden bajok, különösen a kellemetlen izadás és talpágyás ellen, a Dr. Hégyes-féle szab. asbest-talpak viselését ajánljuk. Párónként 60 fillér, 1 korona, 2 korona. Prospektus és elismert írók katonai hatóságoktól és a legmagasabb körökben ígnyek. Jól beemésztett raklat, mindegyik asbest-talpakban. Székelydél utánév mellett. Hamisítások ellen óvakodjunk. Képzett: **BÉCS, I., Dominikanerstrasse 21.**

Szőlő-lugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlő-faj alkalmas (hárman közül a legelőnyösebb a gombos, mert nagyobb termésre is képes, termést nem hoz, ezért nem értékesítik sokan eredményt eddig. Hol juttatnak alkalmas fajtákat ültetők, azok bőven elárthatók az egész szőlőterület idején a legelőnyösebb munkatársi és más érdekeltekkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes, a minőségű, melynek fajtái mellett a legelőnyösebb gombosfajtát főlegváltó ne volna; ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legelőnyösebb díszre is alkalmas az egyelőre használható részekből. Ez a legelőnyösebb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretelére vonatkozó számos fényképes katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldjük meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvény-telep, Nagy-Kágya, Székelyföld.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE
ERTEKPAPIROKRA
(visszatérhető tét-
zés szerinti kisebb
részekben is) bár-
mily összeget igen
olcsón ad

Kőváry Ármin
bank- és váltó-talál-
mány-ügynök. Helyben
IV. k. Ferenciek-tér 9
utca. (M. A. K. P. Palota)

THE ENGLISH CLOTHING COMPANY.

Bőr kabát „NAPPA”
legjobb, leg-
puhább, elszakíthatatlan egyedüli jó gyártmány, kizárólag kapható

KOCH Testvéreknél

Budapest legnagyobb férfi-fiu-és gyermekruha áruházában

Károly-körút 26. földszint, I. és II. em.

Bőr kabát szövetbéliséssel 24 frt és feljebb
Bőr kabát szőrmébéliséssel 30 — és —

Mindenemű férfi télikabátok 15 frt. és feljebb óriási választékban.

Saját érdekben kérjen árjegyzéket melyet bérmentve küldünk.

Heim féle MEIDINGER KÁLYHÁK
A feltaláló DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL kizárólagos jogokkal gyártva.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.

„Hestia” kályhák

HEIM féle folytonegő-szabályozó-szellőző kályhák TÖBBSZÖR 63.000 HÁSZNÁLATI ÉRTÉK

Utánzóktól MEIDINGER-OFEN utalással az ill. óva intünk H. HEIM álló védjegyre

Folytonegő, karajlók KÖZPONTI FŰTÉSEK MINDEN RENDSZERBEN.

MINDEN TÍPUSÚ ANGYALKÁ FŰTÉSRENDSZER TÍPUSÉRA. EGY KANDALÓ TÖBBSZÖR NEHÉVSÉGET FÜGGETLENUL BEGUTHET.

Szellőztetési berendezések. MINDENEMŰ SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK. NÖVENYHÁZI FŰTÉSEK.

Legjobb referenciák — Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, THONETUDVAR
EREDMÉNYEK KAPVATÓK BECS, OBER-DÖBLING, CSAKI IS GYÁRUNKBAN, BÉCS, LOKNIMARKT Z. WAGY FIOKJAINKBAN. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

DÓCZI MÓR cipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

Sokszor jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jórénvű cégnél.

Férfi:
Posztó, cugos, bőrről 3.80, oroszakkal 3.90
Derby, bőrből angol bakonos . . . 3.50
Borjúbőr v. rózsa, fűző 3.20, cugos . . . 4.—
Elegáns francia sovó-cipők . . . 4.50
Amerikai box-bőrcipők . . . 3.80
Lakk vagy box szarj cipők . . . 4.50
Szalonn-vagy orosz-cipők . . . 4.—

Női:
Posztó, cugos, bőrről 3.—, oroszakkal 3.40
Zergo, fűző vagy cugos 3.—, gombos 3.50
Amerikai box, fűző, gombos v. cugos . . . 4.—
Szalonn v. orosz-cipők fűző v. cugos . . . 3.40
Lakk, kivágott 1.50, korosztályos . . . 2.—
Gyermekcipő 1.—, Fin- vagy lánycipő 2.—

Csizmák, teljesen vízmentesek
Haltinából, kőről bőrről, dupla talppal . . . 3.—
Vadász-csizma, haltinából, bőrről kőről . . . 6.—
Bagari-bőrű, erős háromsoros talppal . . . 7.—
Gyermek-csizmák bőr- v. lakkcsizmák 20-30 — 2 frt. 31-36 — 2 frt. 40.

Elsőrendű gummi-csizmák: Férfi 1.50, női 1.30, gyermek 1.—
Vidéki vendéglők, posztos és lakk-
cipők, 20. levezőlapok 10 fillérről bérmentve küldünk.

Képes nagy árjegyzék, csomagolási és szállítási ignyek. Vidéki rendelések postai és tele-
gramm-utalással, csomagolási és szállítási ignyek. Nem megfelelő árú kiegészítő kiegészítő

Nincs többé sérv!
10.000 korona jutalom

Nagy karácsonyi vásár!

Hétfő, december 1-től szombat, december 6-ig

feltűnő olcsó occasio eladásra kerülnek

a legjobb és legújabb, raktáron levő 1-ső rendű (nem selejtes) áruk, a következő hallatlan olcsó leszállított árakon:

Angol kelme, tiszta gyapju, 120 cm. széles	méterje 85 kr.
Francia selyem-batiszt, jól mosható	méterje 26 kr.
Tenis-flanell, széles, jó minőség	méterje 15 kr.

Verseny nélkül!!

LESSNER GUSZTÁV

női divatruházában

Budapest, V., Bécsi-utca 8.

Budapest, V., Bécsi-utca 8.

A múlt idényről visszamaradt nyári kelmék félárban adatnak el.

A selmechányai cipőgyár

legjobbnak elismert **téli cipői**
 bevásárlására ajánlja Budapesti raktárait:

Főüzlet: **VII., Károly-körút 19.**
 Király-utca sarkán.
 Fióközletek: **IV., Kecskeméti-utca 8. VII., Kerepesi-ut 32. VIII., József-körút 77.**

Férfi-cipők:	ÁRAK:	Női-cipők:
Jó és olcsó fajta cugos	frt 3.50	Jó és olcsó fajta cugos
Jó és olcsó fajta fűzős	4.-	Jó és olcsó fajta fűzős
A legjobb fajta dupla talpu téli béléssel, fűzős v. cugos	5.-	A legjobb fajta fűzős vagy gombos, téli béléssel
Vízmentes orosz lakk, téli béléssel, dupla talpu cugos vagy hegyászó	5.50	Vízmentes orosz lakk, fűzős vagy gombos téli béléssel
Posztóbóttetes orosz lakk vízmentes	5.50	Posztó orosz lakk, dupla talpu
Lakk, fűzős, elegáns	5.50	Lakk, fűzős vagy gombos
Amerikai boxbőr cugos v. fűzős téli béléssel	5.50	Amerikai boxbőr, fűzős v. gombos, téli béléssel
Valódi chevreaux, minden kivitelben	6.-	Chevreaux, minden kivitelben

Óriási nagy választék gyermek-cipőkben a legolcsóbb árak mellett.
 Vidéki megrendelések a főüzlet útján pontosan eszközöltetnek.
 Meg nem felelő áruk készpénzzel kicseréltetnek.

GAMI!

és halhólyag-különlegességek,
 általában. Róka 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és 2, 4, 5, 6 frt tucatja, Capotes americana 2, 3, 4, 5 frt tucatja, páriai szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Penesarium oclivatum frt 1.50—2.50-ig orvosi rendelésre, Diana-óv haribaj-készlet 2 frt 50, 3 frt 50 krajcár darabja.

Magyar Orvosi Műszertárban
 Budapest, Kerepesi-út 28. sz. — Árjegyek ingyen, zárt borítékban.
 A Fertőutyi bevásárlásnál 20% engedély.

90%-áig
 a napi árfolyamértékeknek
pénzelőlegek

szereplőkre és értékpapírokra.
 Munkák elvégzését orvosi jegyek kivételével orvosi magyarázat közzétételével vagy a napi árfolyam megjelölésével is visszaválthatók.

FLEISSIG SÁNDOR
 BANKÉSZ
 Budapest, Erzsébet-út 2. sz.

Diplôme d'honneur avec insigne et médaille d'or

Anna Csillag

Kittüntetve: Diszoklevéllel Diszkerezzettel. és Párisban aranyéremmel.

Exposition Internationale d'Hygiène 1902.

En Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használatát után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növesének előmozdítására a fejbőr erősítésére elismertetett, elősegíti annak az erőteljes téli szakálnövést és már rövid idei használat után úgy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz és megmenti őket az idő előtti öszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.
 Postai szétküldés naponta az ár előre való beküldése vagy utánvét mellett az egész világba a gyárból, hová min en megfizés küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Graben 14. sz.
 Berlin, Friedrichstr. 56.

Kérjünk MAGYAR gyártmányu játékokat!

Első magyar fa- és machée-játékszergyár, **WERTHER HUGO** Bártta.
 Magyarország egyedüli játékgyára gőserőre berendezve.

Készít különleges kivitelű játékszert.
 Kapható minden jobb játékereskedésben. Árjegyek ingyen és bérmentve.

MESE

A veres tehén.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király meg egy királyné, azoknak volt egy gyönyörű, de gyönyörű kis lányuk s úgy szerették, hogy azt se tudták, mit csinálnak vele.

A királyné nőtt, nődögölt, lett tizenöt esztendő, egyszerre csak megbetegedett a királyné s nemsokára meg is halt.

Hej, volt sirás, jajgatás, de mekkora. Sirt a király egy álló esztendőig, de akkor a miniszterei azt mondták, hogy most már eleget sirt, házasodjék meg újra. Meg is házasodott és elvett egy másik királynét, akinek szintén volt egy lánya, de ez a lánya bizony csunya volt mint az éjszaka.

Mikor oda került az új királyné a házhoz, rosszra fordult a kis árva sora. Irigyelte tőle a mostohája, hogy olyan szép, az ő lánya meg olyan csunya és szeretete volna a világból kipusztítani. Nemsokára elment a király a háborúba és a szegény leányt mindjárt kitette a cselédek közé. A maga leányát selyemben, bársonyban járatta, ezt a szegény árva pedig a legrongyosabb ruhában. A maga lánya elcsett, inatott, amit szemé szája kívánt, ez pedig csak fekete, korpás kenyeret kapott enni.

Egyszer este a kis árvalány bement a ténhástállóba s ott keserves sirással eddegette a rossz kenyeret. Amint eddeget, egyszerre csak megszólal mellette egy veres tehén:

— Dohd el lányom azt a fekete kenyeret, majd megeszi a kis kutya, te pedig csavard le a balszavamat, majd meglátod, mi lesz aztán.

Megfogadta a királyné a veres tehén szavát s lecsavarta a szarvát. Hát a mire lecsavarta mi esett ki a szarvból? Akár hiszitek, akár nem, úgy láttam, mint most, de ott voltam, ahol beszéltek, abból bizony egy kis asztal ugrott ki, az az asztal pedig tele s tele volt mindenféle finomabbnál finomabb étellel, itallal, hogy még a király asztalán se volt különb.

— No most édes lányom, csak egyél, igyál, aztán, ha jóllaktál, tedd a szarvamat megint a helyére.

Jól is lakott a kis királyné s most már mindennap lement az istállóba. Eddig olyan sovány volt, hogy a szél majd eldöntötte, most pedig megfőtt, olyan piros lett az arca, hogy csupa öröm volt ránézni.

Szeget ütött ez a királyné fejébe és azt mondta a lányának:

— Lesd meg, édes lányom, mitől bizik, mitől szépül úgy ez a kis béka, pedig máskor csak úgy zörgött-zörgött a csont rajta.

A királyné lánya leste, leste, addig leste, míg egyszer aztán meglátta, hogy az árva a ténhéntől kapja azt a sok finom ételt, italt.

Hej mérgeledött a királyné, mikor ezt meg-

tudta. Hát hiába tette a cselédek közé? Azonban jött haza a király a háborúból. Csak éppen ezt várta a királyné. Betegnek tette magát és nagyokat nyögött, s mikor a király kérdezte, mi a baja, azt felelte:

— Jaj, nagy az én bajom, meg is halok, ha a veres tehén meg nem ölik és a szívéből nem ophetem.

Sajnálta a király a vörös tehénét, mert ennél jobb tehén nem volt az istállóban, de hiába sajnálta, a feleségét mégis csak jobban szeretete, és megígérte neki, hogy másnap megöleti.

Az árva királyné meghallotta, hogy vége lesz az ő kedves tehénének. Leszaladt az istállóba s nagy keserves sirással ráborult a veres tehénre.

— Mi bajod van édes lányom? — kérdezte a tehén.

— Jaj meg akarnak téged ölni!

Hát 'szen az bajnak baj, de nem olyan nagy baj. Hanem ha engemet megölnék, téged is kipusztít a világból a gonosz mostohád. Most már se neked, se nekem nincs itt maradásunk, ha azt akarod, hogy még boldog légy, kapaszkodj föl a hátamra, aztán majd elviszlek jó helyre. Most este van, senki sem lát meg bennünket.

Fölkapaszkodott a szegény királyné a veres tehén hátára, ez pedig neki lödött, átugrotta a kastély falát, aztán szaladt világra.

Másnap reggel lemennék az istállóba, hogy majd kivetik a tehénét és levágják, hát nincs sehol. Keresik a királykisasszonyt, azt se találják. Fölverik az egész kastélyt, az egész várost, az egész határt, sehol semmi nyoma.

A veres tehén pedig vitte a királynét, vitte messzi, messzi, utóljára odaérték egy réz-erdő elé. Itt azt mondta a tehén:

— Édes lányom, ha keresztül megyünk ezen az erdőn, ne nyulj semmihez, még csak egy kis rézlevél se tépj le, mert különben nagy bajba kerülök.

Megfogadta a királyné, hogy nem nyul semmihez se, aztán benyargaltak a réz-erdőbe. Csak hogy ez az erdő olyan sűrű volt, hogy akár-hogy mozdolított, forgolódott a lány, mindig érték az ágak s amit a kezével elhárított, valahogy egy rézlevél mégis csak leszakított.

Abban a szempillantásban megcsendült a réz-erdő, vérben forgó szemmel odaugrott egy rémitő nagy rézfarkas s azt mondta:

— Hogy mertetek a réz-erdőbe jönni? No, te hitvány veres tehén, most meghalsz.

De biz a veres tehén nem szót egy szót se, hanem nekirontott a farkasnak és úgy felöklelte, hogy menten szörnyet halt.

Aztán nyargaltak tovább. Nyargálnak, nyargálnak messzi, messzi, utóljára odaérték egy ezüst erdő elé. Itt azt kérdezte a tehén:

— Megvan a rézlevél, édes lányom?

— Meg.

— No ha megvan, el is tedd. De most

aztán vigyázz a szavamra. Ha benyargalunk az ezüst erdőbe, itt se nyulj semmihez se, még csak egy kis ezüst levelet se tépj le, mert különben még nagyobb bajba kerülök.

Itt is megfogadta a lány, hogy nem nyul semmihez se, aztán benyargaltak. Csak hogy ez az ezüst erdő még sűrűbb volt s hogyan, hogy nem, valahogyan mégis csak leszakított egy ezüst levelet.

Hej, mekkorát csendült erre az ezüst erdő! S alig hogy megcsendült nagy morgással jött egy rettenetes ezüst szőrű medve s azt mondta:

— No te hitvány veres tehén most meghalsz, a mért az ezüst erdőbe mertél jönni!

Az ám, csak hogy a veres tehén se ijedt ám meg a maga árnyékától. Nekiugrott a medvének és úgy megöklelte, hogy menten kimult a világból.

Aztán nyargaltak tovább. Nyargálnak, nyargálnak messzi, messzi, utóljára odaértek egy arany-erdő elé. Itt azt kérdezte a veres tehén:

— Megvan az ezüst levél, édes lányom?

— Meg.

— No ha megvan, el is tedd. Most majd benyargalunk az arany-erdőbe, tudom, hogy itt is letépsz majd egy aranylevelet, de azt is tudom, hogy akkor meg kell halnom. Ha látom, hogy meg kell halnom, majd eldobom a bal szarvamat, te kapd föl, aztán szaladj el vele. Tedd bele a réz, az ezüst, meg az aranylevelet s ha valamire szükséged lesz, csak nyulj bele. Itt nem messze van egy királyi kastély, ott szegődj el, nemsokára jóra fordul a sorod.

Avval mentek be az arany erdőbe. A királyné vigyázott, hogy valahogyan le ne tépjen egy levelet, de akárhogy vigyázott, egy arany levél valahogyan mégis a kezében maradt.

Abban a szempillantásban akkorát csendült az erdő, mintha ezer meg ezer csemetyűt húztak volna meg s alig hogy megcsendült, rémitő ordítással ott termett egy arany-erdő oroszlán és azt ordította:

— No te, hitvány vörös tehén most meghalsz, amért az arany erdőbe mertél jönni!

Avval elkezdtek viskodni, viskodtak késő estig, de hiába, nem birt a tehén az erős állattal. Midőn látta, hogy nem most mindjárt vége, lecsavarta a balszavát, odadobta a királynénak és azt mondta:

— De most már fuss ám, amint csak bírsz!

Főlkapta a királyné a szarvát s mire főlkapta, már vége is volt a veres tehénnek, szétépte az arany-erdő oroszlán.

Szegény királyné nagy sirással szaladt tovább, szaladt egész éjjel s mire megvirradt, ott volt a királyi kastély előtt. Bement és szolgálatot kért. Azt mondták, hogy most nincs szolgálatra szükség, de mivel nagyon szépen tudott kérni, mégis megfogadták a konyhára és fát megvizet kellett neki hordani.

Hát aztán így éldögélt egy darabig. Egyszer

REGÉNY

A sötét titok.

— Bűnügyi regény. —

(10)

Artur egy pillanatra valóságos megigézte a barna lengyel nő megjelenése, akinek arcán és mozdulatain az édes, sajtyszerű megragadó báj ömlött el, amely éppen fiatal asszonyoknál gyakori. Mint végtelenül lágy hullámokban lebegett ez a hajlékony alak, amidőn nyári tolejtjét sikkesen küssé felhuzva, fölhaladt a lépcsőn...

A barna arcszín, a nagy, sötét, csillogó szemekkel és a dus sötét hajjal egy idegen, csaknem délvidéki szépség bélyegét viselte magán. Ehhez járult a Vanda arcán már megszokott bánatos kifejezés, amelyet még mosolygása sem tudott egészen eltüntetni. Oly sajátos fáradt mosolygás volt az, hogy mindenki, aki e nőt először látta, meglepődést keltett a fiatal, viruló szépségű asszony iránt...

A bíró, aki félreállott, fokozódó elégtelenséggel figyelte, hogy mennyire el van ragadtatva az „uj gyakornok” Konieki Vandától. Összeráncolta homlokát és idegesen fészkelődött, ahogy szokása volt, amikor valami felett magában bosszankodott.

Artur észrevette ezt és azonnal eszébe jutott, mily lelkesedéssel és rajongással beszélt Stein Ozvald az uton az elüljáró leányáról, aki már sok kemény megpróbáltatáson ment keresztül. Hát úgy vagyunk... okoskodott magában, — a jó bíró fülig szerelmes ebbe a szép asszonyba és attól fél most, hogy te őt talán kiűtheted a nyeregből...

Miután néhány percig csevegtek, fent a vorandán kávéra terítették. Konieki és Stein egy jogi eseten vitatkoztak, amely két szomszédos

birtokost pörbe szólított és Artur, a két fiatal nő közt ült, mint ügyes társalgó, szórakoztatni igyekezett a nőket. De Vanda csak megosszont figyelmével hallgatta szavait. Inkább azokra a szakszerű fejtegetésekre figyelt, amelyeket épp az imént a bíró, atyja érvei ellen megereztett. Az előbb éles szemmel kikémlelte azt a gyanakvó magatartást Stein Ozvaldnak egyébként oly jószágos arcán, s azzal akarta kárpótolni a derék embert, hogy tüntetően érdeklődést tanúsított személye és szavai iránt. Az azonban úgy elmélyedt tárgyába, hogy a neki szánt kitüntetést nem is vette észre...

Artur barna szomszédnőjének udvariatisággal határos figyelmetlensége által éppenséggel nem érezte magát taláiba. Sőt a titkos öröm mosolya vonult arcára. Nem gondolt másra, mint hogy ebből a két ellentétes természetű és származású emberből, nyilván meglevő kölesönös rokonszenv mellett nemsokára boldog pár lesz és senkinek sem kívánta tisztább szívvel ezt a gazdag és szép asszonyt, mint a becsületes bírónak, a szegény paraszt fiúnak.

Borisz azonban, aki sok fészkelődés és nyugtalanokodás után megint felugrott az asztalról és egy darabig az ozsonnázó társalgót figyelte, néjének udvariatiságán elítélőben gondolkodott, mint maga a „gyakornok.” Amikor látta, hogy Artur megint hiába akarja bevonni a társalgásba Vandát, halkán odacsuszott hozzá és fülébe suttogta:

— Ne fáradjon, kedves hadnagy ur. Amint ön látja, nővérem ma szörnyű mód rajong a bíróért. Stein ugyanis az ő paraszti modorával nem állott valami tulságos tiszteletben a fiu előtt. Ellenben Artur nagyvilági fellépése és mint egykori katonatiszt egy csapásra meghódította a fiu szívét. E rohamos rokonszenv érzésének volt bizonyára tulajdonítható az is, hogy Borisz még egyszer odament a hadnagyhoz és megint a fülébe suttogott:

— Azonfelül okosabban teszi, hadnagy ur, ha kizárólag jobboldali szomszédnőjával, Wegener Frida kisérséggel foglalkozik. Az nemsokára

legszebb, de a legszeretetremlőbb leány az egész társaságban.

Azzal megragadta a gyerekeket a Wegener kisérséggel aranyfűrtű homlokát, küssé lehajtotta fejét és egy csattanó csókot nyomott duzzadó ajkaira.

Fridát nagy zakarba hozta, nem annyira a csók, amelyet a pajkos fiu lopott tőle, mint inkább azok a szavak, amelyeket az idegen vendég fülébe suttogott. Most már érezte ő is, mint csüngenek arcán annak tiszta, fénylő szemel. Ez zavart láthatóan fokozta.

De a zavar nagyon jól állt arcához.

Lesütötte ragyogó szeméit és szép arcát forró pir borította el. A telt és mégis oly lágy és finom száj körül a gyermeki szégyenkezés jelei mutatkoztak, amelylyel az érlelyes, klasszikusan ovális áll elutasító, büszke jellege oly bájteli el-lentében állt.

Frida jobb keze gyöngéden öklöbe szorítva, élében fektült, mialatt balkeze zavartan és izgaltottan ide-oda forgatta a kávékanalat. Növekvő érdeklődéssel nézegette Artur a fiatal leány parázsba mártott arcát. Nem volt-e az álmódott ide-áljának legremekebb megvalósulása, egy még fiatal bimbó, amelyet csak szerelmének meleg lehellete ébreszthetne a legszebb virággá.

Es habár ő, Borisz tanácsát követve, egészen jobboldali bájos szomszédnőjének szentelte magát, mégis hosszabb ideig tartott a kis incidens után, míg megint megindíthatta a társalgást vele. Csak amikor egyszerű és keseretlen nyelven el kezdett beszélni Elizászról, ahol mint katonatiszt szolgált, amikor költői megfigyeléssel leírta a hatalmas Vogeeket és a Rajna-folyamot, a fiatal leány elfogódása is eltűnt és ő is olyan lénynek mutatkozott, amely szemmel és szívvél is tudja élvezni a teremtés nagyságát és aki hazáját mindenképp felett imádjá.

Mily kedvesen tudott ez a szép pici száj csevegni, mily bensőleg és tele lélekkel csillogott a fény mély nézésű kék szeméből, amikor az éjszaka német síkságot, a sötét erdőt és csöndes

a királyfi nagy bált csapott. Meghitt minden királyleányt, minden herceget, bárót, meg grófkisasszonyt a mikor állt a nagy mulatság, mind oda ment a sok eseléd, hogy majd nézik s a királylány kérte a szakácsot, hadd állhasson ő is oda az ajtóba nézni.

— Mit? azt mondta a szakács, te szutyokfészek, te is akarnád nézni! De csak maradj itt a konyhában.

No ott maradt a királylány, de mikor mind elmentek, belenyult a veres tohón szarvába s kihuzta a réz levelet. Hát amint kihuzta, mi lett a rézlevelel? Olyan gyönyörű réz ruha, hogy annak párja széles e világban nem volt. Hamar felöltözött, odament, ahol a mulatság volt, mind azt engedtek neki s mikor belépett a szobába elhallgatott a muzsika, megálltak a táncosok, mind csak őt nézték, mert ilyen szépet bizony világegyetükben még soha se láttak.

A királyfi is mindjárt ott hagyta a táncosnéját, egész éjjel a réz ruhás királylánnyal táncolt s úgy megszerette, hogy jobban már nem is lehet.

Mulattak, mulattak, egyszerre csak kezdett pitymallani. Ekkor a királyleány kitépte magát a királyfi kezéből és kiszaladt. Mind utána néztek, hogy merre megy, de a királyleány azt mondta:

— Kód előttem, kód utánam!

S senki se látta, hová tűnt el.

A konyhában hamar levetette a réz ruháját, megint réz levél belőle, maga pedig megint fát meg vizet hordott, mire a többi eseléd hazajött.

— Jaj, azt mondja a szakács, de szépet látunk mink!

— No, ha láttatok, éréjtek is be vele, azt felelte a királylány.

Egy hét múlva megint volt bál a királyfival; akkor meg ezüst ruhában ment el a szolgáló királykisasszony. Most még jobban bámulták, a királyfi még jobban megszerette s egész éjjel vele táncolt, de mire virradozott, megint csak úgy eltűnt, mint a multkoriban.

Szegény királyfi, azt se tudta, hová legyen a nagy bánatában. Gondolkodott, hogyan fogja ott azt a szép leányt s amikor megint bál volt nála s a királykisasszony arany ruhában eljött táncolni, szurokkal kenette be az ajtó eljött meg a lépesőjét, hogy az a lány ne tudjon elszaladni.

Táncoltak, táncoltak egész éjjel, a többi vendég még táncolni is elfelejtett, mind a királyfit meg az arany ruhás leányt nézték. Hanem mikor pitymallott, a királykisasszony bizony megint kitépte magát a királyfi kezéből s szaladt kifelé. A királyfi utána:

— Fogjátok meg! Fogjátok meg!

Csakhogy senki se tudta megfogni, hiába volt szurok az ajtó előtt meg a lépesőn, mert a királylány azt mondta:

— Kód előttem, kód utánam!

S erre egy eltűnt, hogy egy lélek se látta,

hová. Hanem amint körülnézett a királyfi, mi ütközött a szemébe? A lépesőn egy kis arany cipő. Ez odaragadt a szurokba, mikor a királykisasszony eltűnt.

Másnap kihirdette a királyfi, hogy akinek a lábára illik az aranycipő, az lesz a felesége. No iszen odajött erre, aki csak lány volt az országban, mind fölpróbálta a cipőt, de egynek se illott a lábára. Utóljára azt kérdezte a királyfi:

— Nincs több lány az országomban?

— Grácia fejemenk, főlséges királyfi, azt mondta a szakács, de bizony volna még egy, az a piszkos, szutykos szolgáló a konyhában. Csakhogy azt hiába is hivatta föl, annak a lábára ugy se illik.

— De már csak hijuk föl azt is, ha már mindenkinek fölpróbáltuk.

Följött a királylány piszkos ruhában, piszkos kendővel a fején s mindenki nevetett, mikor meglátta. No, ez ugyan fölpróbálhatja!

De föl is próbálta ám s úgy illett a lábára a cipő, mintha csak ráöntötték volna. Bezzeg nem nevetett most senki, hanem úgy csodálkoztak, hogy még a szájuk is távra maradt a nagy csodálkozástól.

— Ejnye, azt mondja a királyfi, csak nem te voltál itt táncolni három éjjel?

— De bizony én voltam, azt felelte a királylány.

Avval ledobta magáról a piszkos kendőt, piszkos ruhát s ott állt a fényes arany ruhában. A királyfi mindjárt megismerte, hogy ez az a lány, akit megszeretett, megölelte, megcsókolta és azt mondta:

— Te az enyém, én a tied, ásó-kapa se választ el bennünket egymástól!

Aztán megvolt a hetedhét országra szóló nagy lakodalmom. Elhívták a királylány apját is és tőviről helyire mindent megirtak neki, mi történt.

Hej, de megharagudott a király, mikor a levelet elolvasta. Mindjárt kisépróztette a gonosz asszonyt, leányostul együtt az országból s elment a maga lánya lakodalmára. Ott nagyon megörültek egymásnak és sokáig boldogan éltek. — Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK

Csak ha . . .

Csak ha messze vagyok tőled
Vágydom utánad,
A harag oly gyorsan száll el,
Amily lassan támad.

Ilyenkor a szemed, ajkad
Elborítám csókka,
Édes neved lelkem mélyén
Mint a visszhang szóla.

Sellin ránézett a csodaszép leányra és a szenvedésnek az a vonása, amely arcán kifejeződött, szívbe kapott. Szívesen mondta volna ő is neki a részvét néhány szavát. De az a tudat, hogy ezeket a szavakat ugy kell mondania, mint annak, aki a gyilkoságtól teljesen távol áll, megbénította nyelvét. Ugy érezte, mintha komédiája megbeszéltenél a benne fellobbant rokonszenvet Frida iránt. Igen, ha odaléphetne hozzá, hogy megmondja neki: Itt állok, nem Sanders Artur, hanem Sellin Artur. Le akarom álcázni és kiszolgáltatni az igazságszolgáltatásnak azt a gazembert, aki semmirekellő kézzel meg merte zavarni az ön házának szent békéjét? Meg akarom bosszulni rajta azokat a kínzó órákat, a melyeket önnek szerzett. De így . . . ? Így jobb volt, hogy hallgatott. De azt nem akadályozta meg, hogy szemei a részvét beszédes kifejezésével sokáig pihenjenek Frida arcán.

Vajon megértette-e tekintetét? Elég az, hogy hálsán nézett rá; s a házigazda kérdésre így válaszolt:

— A mi jó öreg Raiphunk . . . ez a hü ember, aki úgy hozzánk tartozott, mintha családunk tagja lett volna . . . Még most is fájdalmasan gondolok az esetre . . . És szememben a fájdalom könyei gyöngyöztek.

Ekkor már előállt lent a lépesők előtt az elegáns vadászhintó, amely a három urat Rosenthalba viszi. Erzékeny bucsu következett a nők felé . . . A bíróségi a felügyelő a hintó hátsó ülésében helyezkedtek el, az alezredes fiatal ügyességgel a bakra ugrott. Elvette a kis groomtól a gyeplőt és régi kedvelt szokás szerint maga hajtotta a lovakat.

Wegener Frida álmadozva nézett a verandáról a robogó kocsi után . . . míg nem Vanda hirtelen mellette termelt, átolelte és a fülebe sugta a hirtelen elpirult leányt:

— Csinos, elegáns ember. Rendkívül rokonszenves. Szép egy pár válna belőletek!

(Folytatása következik.)

Elfeledném, amit tetél,
S hogy nem szeresz többé . . .
Hogy köztünk, fájó emlék,
Űr tátong örökké.

Messe vagyok . . . de a vágyam
Sólyomszárnyra kelve,
Elviszi a csókom hozzád
S rányomja szívedre.

Dénes Tibor.

† **Az omladozó szűksék.** Kairóból nemrégiben az a hír érkezett, hogy a sivatag királynője a szűksék pusztulófélben van. Akkor megeafolták ezt a hírt, de ugylátszik mégis igaz, mert a *Daily News* most meg erősíti azt a hírt és a következőket írja a szűksék pusztulásáról. Egy tudós, aki tíz esztendővel ezelőtt járt első ízben *Gizeh*-ben, amelytől tíz kilométernyire emeli fejelmek fejtét a forró levegőbe a Szűksék és most megint odautazott, valóságos elkéséredéssel panaszozja pusztulását. A legnagyobb oka e romlásnak Egyiptom klímájának megváltozása. Az egyiptomi emlékek csodálatos épenmaradásának a magyarázata a tudósok szerint az örökös szárazság volt. És ott hajdanában emberöltőkön át nem esett, a vidéket vízzel a Nilus rendes évi kiáradása látta el. Ma már más-ként van. Temérék fát íltettek az utóbbi esztendőben és az eső ennélfogva egyáltalában nem ritkaság többé. A halott földet ez elevevntette, de az áldás átka és pusztulása a híres piramisoknak és főként a Szűkséknek. A sok eső szétmállasztja a kőregeket és az éles homok, amit a vadul rohanó szél hord rá, tovább folytatja a pusztítás munkáját. A százhetvenkét láb hosszú és ötvenhat láb magas Szűksék kezdi veszíteni formáját. Oroszlánháta valóságos omladék már, arcát ragyásra marta a pusztulás. Az orrából már alig maradt valami. A természetnek és az időnek a rombolás e sajnálatraméltó munkájában nagy buzgósággal segítene a turisták, olyan darab kőveket hurcolnak el belőle, hogy aüg birják.

† **Mi történik a festményekkel.** A *Stúdio* című angol művészeti folyóirat érdekes cikket közöl arról, hogy mi történik a képekkel? Egyedül Európában esztendőnkint legalább is félmillió képét festenek. Ezeknek egyrésze megrendelésre készül, más részét eladják; de valamennyin még sem lehet tudni. A megmaradt főúleg legalább is egy harmadrésze az egész produktumnak. Hová lesz hát ez a rengeteg kép? A *Stúdio* így felel erre a kérdésre: Egy részéből — egyszerűen más kép lesz. A festő ugyanis, hogy — ha már az alkotás a nyakán maradt — legalább a vásznat és a keretet megmentse, lekaparja a festéket és új képet fest a vásznonra: hátha ez szerencsésebb lesz. Megteszik ugyanazt kiválóbb és nevesebb festők is, akiknek a képeire mindig akad vevő; azért, hogy — ne csináljanak önmaguknak konkurenciát. Ne rontsák az alkotásuk értékét azzal, hogy nagyon sokat produkálnak: a kínálat ne lehessen nagyobb a keresletnél. Egy csomó kép elpusztul a sok hurcolásban, mikor egyik kiállításról a másikra viszik. Végezetül pedig egy óriási tömeg — képzusorások és türelmetlen hitelezők kezébe kerül, szégyenletesen és méltatlanul olesó áron, valósággal, mint — makulatura. Így esik meg, hogy szegény emberek birtokában sokszor igazán értékes művészi alkotásokra bukkannak. Ezeknél a nyomorúság csinálta a vásárt és a gazdájuk maga se tudja, micsoda kincs lógott szegényes szobája falán.

† **A nevetésről.** *Sully* angol tudós könyvet adott ki a nevetésről. A könyv megjegyzései tulajdonképpen Angliára vonatkoznak, de egyenemely vonatkozásban a mi kulturéletünkre is ráillenek. Ugy látszik — írja *Sully* — hogy a nép vidámságának csökkenése csak egy tünete valamely nagyobb változásnak, amely abban áll, hogy lassan-lassan kivész egészen a szellem játéki kedve. *Sully* prolepszor megfigyelése szerint az emberek ma nem nevetnek már oly hangosan s oly sokat, mint régebben; az előkelő világban gyorsan eltűnik az ajkról a mosoly, csak a középosztály érti még a jóízű nevetést. Véleménye szerint ennek az oka az emberek mohó előre való törekvésében van; abban a türelmetlenségben, amelylyel az emberek mind magasabba igyekeznek a gazdagodás lajtorjáján s az ezzel járó elégedetlenségben, amely megöli a szív egyszerű vidámsága iránt való fogékonyágot. Valami fáradság, kényszerű mosoly ül ma az emberek ajkán, mintha nem éreznék rá a nevetésre. Társaságban is gyakran megcsik, hogy az emberek csak igen takarékos mosolylyal honorálnak egy-egy ötletet s ezt a mosolyt is hamarosan ellojták. A szegénynek egy pilanatra sem tudnak menekülni a társadalmi követelmények kaoszából. *Sully* tehát meleg védelmébe veszi a becületlen nevetést. Aki ma szivéből kacag, jó kedvre deríti a világot. A jókedvű ember jó ember és semmi sem kelli fel úgy a szimpátiát, mint a kö-

tavakat és első sorban a nagy tengert védelmezte a déli tartományok és országok szépségeivel szemben. Arturnak nagyon nehezére esett megöriznie inkognitóját és elhallgatnia, hogy ő tulajdonképpen szintén odavál, ahová a leány és szűkebb hazáját ő épp úgy szereti mint amaz . . .

Társalgásukat, amely végül nagyon kedélyessé vált, egy szolgál zavarta meg, aki az asztalhoz lépett és Konieki urnak valamit sugott a fülebe.

A háziur Stein felé fordult:

— Egy esendőrvan, beszélni óhajt önnel, bíró ur.

A megszóllított, rendes szokása szerint, nagy zajjal felugrott:

— Helyes . . . Schmidt! Nekem tudniillik még ma Rosenthalba kell mennem . . . On tudja, ebben a dologban. — Frida felé nézett, aki szomoruan bölintott, — nagyon örülnék, Konieki ur, ha ön elkísérne.

Konieki beleegyezett és aztán Arturt kérdezte meg — természetesen csak a látszat kedvéért, mert magától értetődött, hogy ez is velük tart:

— Talán ön is hozzánk csatlakoznék, hadnagy ur?

Sellin nem válaszolt azonnal. Előbb erőszak-kal ki kellett magát tépnie abból az édes álomból, amelyben szűke szomszédjének igéző társasága ringatta, előbb eszébe kellett jutnia, hogy nem azért jött Staroicnba, hogy ott a boldogságot és az élet örömeit élvezze, hanem, hogy egy szörnyű büntény tettesét kinyomozza. Aztán hirtelen beletalálva magát szerepébe, így szólt:

— Minden bizonyos . . . nagyon szívesen . . . Rosenthal? . . . Hallottam beszélni róla Dombrovenban . . . Nyilván ez dr. Wegener birtoka, akinek szolgáját oly titokzatos módon meggyilkolták.

— Ugy van . . . válaszolt Konieki, aki most szintén fölkel — és a mi Frida kisasszonyunk a leánya dr. Wegener urnak . . . Erre odament Fridához és megcsinogatta arcát. — Szomorú és izgatónapok voltak azok, amelyek az én szegény gyermekem átált.

és nevelés. Mert közelebb hozza egymáshoz a sziveket.

† **A legfontosabb mérleg.** Az angol bankban rövid idő előtt rendkívül pontos mérleget alkalmaztak. Készítője azt állítja, hogy ez a maga nemében a legfinomabb műszer. A kísérletek, amelyekben a mérleggel tettek, igazolni látszanak ezt az állítást. Ha az egyik csészére egy levélbéllyeget tesznek, a mérleg mutatója csaknem tizenöt centiméterrel megy odább. Sőt egy tintacepp sulya, a papírlapra cseppentve is befolyásolja a mérleget. Egy hajszálolt vagy egy homokszemlőt már észrevehetően súlyed a mérleg egyik ága. Emellett ez a mérleg készszáz kilogramm aranyat vagy ezüstöt bír el, a nélküli, hogy egytized milligramm hiba is előfordulna. A mérleg ára tizenhatezer korona.

† **Mi lesz az aranyból?** Hogy hová lesz az arany, erre nézve a Szanpeterburgszkija Vjedomoszi azt írja, hogy egy amerikai tudós kiszámította statisztikai adatok alapján, hogy az aranykészlet egy jelentékeny részét a fogak plombírozására használják fel. Így csak Amerikában nyolcszáz kilogramm aranyat használtak fel hasonló célra, amelynek értéke két és millió frank.

† **Hálátlanság.**
— **Hogyan? Panaszokod az apádra?...** Hisz kifizette minden adósságodat!
— **Fájdalom, kifizette!**
— **Hogyan?!**... Fájdalom!?!...
— **Perze, hogy fájdalom.** Annyi, mintha tönkretett volna.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, november 29.

Gabonaárulat. (Reich Jenő és Társa jelölése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás a felolyt hét folyamán már teljesen télies volt, a hőmérséklet tartósan alacsony maradt, az éjjele különösen erősen fagyosak és az egész országra kiterjedő havazások is fordultak elő, melyek a vetéseknek a kívánt téli takarót is megadták. A hajózás szünetel és az utban lévő, éppúgy mint a helyben állott hajórakományok sietve vitetik fel a kikötőkbe. Kiemelendő, hogy ily korai tél már hosszú évek sora óta elő nem fordult.

A külföldi piacokon csak mérsékelt árhullámzások voltak, a forgalom korlátozott és az irányzat nagyjából ártartott. A tengerentúli tőzsdéken a múlt heti izgatott hangulat alább hagyott és nyugodtabb feltölgésnek adott helyet. A forgalom ugyan elég élénk, de a hangulat inkább csendes. Kezdetben erős hozatalok és a látható készletek gyarapodása folytán az árak mérsékeltelen csökkentek, később, azonban ismét kellemesebb irányzat érvényesült. Az argentinai termést illetőleg nagyon kedvező híreket jelentenek. Angliában a hangulat kezdetben gyenge kínálat mellett szilárd volt, utóbb azonban csendesebbre fordult és a vevők tartózkodtak maradtak. A francia piacok továbbra is nyugodtak voltak és az árak csökkentek, míg Németországban a jegyzések kezdetben változatlanok voltak és a hét vége felé megszilárdultak. A többi kontinentális piacokon a forgalom mérsékelt maradt ugyan, de az árak inkább tartottak voltak.

Nálunk a forgalom az összes oldalakban csak mérsékelt maradt, az árak azonban szilárdan tartottak, sőt buzabán emelkedtek is.

— Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Duna rohamosan emelkedett árak mellett indult. A bírtelem beállott hideg fagyos idő és a Duna s mellékfolyói beállott jégzajlás következtében a helyben álló, valamint az utban lévő hajórakományok sietve téli kikötőbe vonzóztatottak és a hajóhozatalok lehetősége egyelőre legalább megsűnt. Így vagonárú talákozott jó érdeklődéssel, annál inkább, mert a malom vételekedve kedvező volt. Az árak így az első üzleti napon ca. 10—15 fillérral emelkedhettek. Az irányzat azonban hamarosan csendesebbre fordult. Enyhébb időt vártak és minthogy a határidőpáris is ellanyhult, a malomok tartózkodóbbak lettek és az árak némileg olcsóbbak voltak. Futólag újabb vásárlási kedv nyilvánult, az irányzat szilárdabbra fordult és a legmagasabb jegyzések érvényesülhettek, míg a hét végével ismét csendesebbre fordult az irányzat. Az összerakalmat 120.000 métermázsára tesszük. A heti hozatal 170.000 métermázsát tesz ki, amelyből 7600 métermázsát ment tovább.

Rosa továbbra is csak mérsékeltlen van kínálva, a kereslet kezdetben élénkebb volt, utóbb azonban gyengült és a hét végével az irányzat inkább csendes maradt. A vételek főleg a togyaszti veit részt, elszállításai céljára a forgalom csekély maradt. Párisi viszonylatban az árak alig változtak, míg a

helyben jegyzett árak 10—15 fillérral emelkedtek. Minőség szerint 6,55—6,62 $\frac{1}{2}$ koronát fizetnek budapesti paritásra, míg helyben 6,80—6,85 koronáig jegyzünk 3 óra. Nyíri származékok csak szóróvonyosan kerülnek forgalomba, névleg 6,15 koronát jegyeznek Debreczen és 6,20 koronát Nyíregyháza paritásában.

Arpa (takarmány- és hántalási célokra) tartósan szilárd irányzatú és főleg gyárosoknál, kevésbé hízalóknál 10 fillérral magasabb áron volt elhelyezhető. Minőség szerint 5,90—5,95 koronáig fizetnek helyben. Malata- és sórárpákban a forgalom korlátozott maradt. Megfelelő minőségű áru hiányzik, de vevők is csak szóróvonyosan akadnak. Megfelelő minőségű áru állomásokon átveve teljes multheti árat ér el.

Zab állandóan csak gyengén van kínálva, a kereslet azonban szintén csak mérsékelt maradt. Az árak mindazonáltal jól tartottak és az elkeit körülbelül 2500 mm.-ért szin és tisztaszag szerint 6,40—6,70 korona volt elérhető helyben.

Tengeri (0 áru) csak mérsékeltlen van forgalomban, de szilárd irányzatú és kicsiba rakva 6,75—6,80 K.-ig fizetnek helyben. Új tengeriben az üzlet továbbra is gyenge és az irányzat is eszenes. A múlt héthez viszonyítva a jegyzések 5 fillérral olcsóbbak és decemberi szállására 4,95—5.— K.-t, január 5,15—5,20 K.-t jegyzünk budapesti paritásra.

Olajmagok: Káposztarepce (készára) csak csekély mennyiségben kerül a piacra és 10.—10,25 K. között jegyez helybeli paritásra. Határidő káposztarepce 1908. augusztusra hideg időjárásra 12,10 K.-ig költetett, a bekövetkezett havazásokra azonban visszaesett és 11,90—11,95 K.-ig jegyez. Lennag 12,50—13.— K., vadrepce 5.—5,75 koronát, gomborkáért 9,50—10.— koronát fizetnek.

Hüvelyesek: Babban az irányzat kellemes, a forgalom azonban mérsékelt. Trienrőzött próbáb Fél-egyháza 11,60 K., gömbölyű Baja-Mohács-Zombor 10,60 K., Vácson 9,60, barna bab Kalocsán 6,75, Nagy-Károly 6,60 korona. Erdélyi bab keresett és állomásokon átveve 9.—9,25 K. jegyez. Kendermag 9,75 K., búkköny 7,25 K. budapesti paritásra.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank ma rendkívül közgyűlést tartott, amelyen nagy szűkösséggel a társaság főszámláját határozták el. A közgyűlés meglehetősen mozgalmas volt és a következőképpen folyt le:

Báró Rosner Ervin kilenc órákor megnyitván az ülést, konstatálta, hogy összesen 54.993 részvényt deponáltak; a közgyűlésen jelen van 185 részvényes, akik 45.389 részvényt képviselnek 1928 szavazattal, a közgyűlés tehát határozatképes. A napirend előtt felszólalt Natzler részvényes és azt vitatta, hogy a közgyűlés helytelenül hívattán össze, halasztsák el. Többek hozzájárulása és annak kimutatása után, hogy az összehívás alapszabályszerű, átírték a napirendre. Dr. Hojosi György jogtanácsos terjesztette elő az igazgatóság javaslatát, amely a felszámolást indítványozza. Az igazgatóság az utolsó rendes közgyűlés óta, amikor részletes jelentést tett, arra szorította tevékenységét, hogy az aktívát lojolvá tegye és sikerült is a válto- és értékpapírtáca, valamint a társasági érdekeltségek elői összegeket lojósítani, hogy a hitelezők követeléseit 4,2 millió koronával csökkentek és ezidőközben még mintegy 12-2 millió koronára rúgnak. Miután a hitelezőket fedezetekkel biztosították, a főszámlát nyugodt lebonyolítása is biztosítja van. Dr. Rosenberg Lajos vesprémi ügyvéd szólat föl elsőnek és a jelentést bírálta. A jelentés nem ad fölvilágosítást arról, hogy kik a társaság hitelezői és az Etoile Roumaineinek való viszonyról; hitelezője vagy tulajdonosa-e a petróleum-bányának. Ő különben nem lát okot a főszámlára az intézet nem passzív. haum aktív, mert nagy tőke van az Etoile Roumaine-nél elhelyezve. melyért az igazgatóság és felügyelőbizottság egyetemlegesen felelős. Indítványozza, hogy indítsanak kártérítési pört az igazgatóság és felügyelőbizottság ellen. Steiner Mór részvényes loghelyesebbnek találta a csőd megnyitását, mert akkor ez oho indítanak meg a fenytő vizsgálatot. Lásos Gyula részvényes heves kifakadással kezdi az igazgatóság ellen, amiért az elnök rendutasítja. Lipanaszolja ezután, hogy elvesztette egész vagyonát és ezért kárpótulást kér, és végül szintén a meillet van, hogy a csőd nyitását kérjük. György Gyula kijelenti, hogy nincs ok az igazgatóság becsületlen szándékában és becsületlen eljárásában kétekedni és ha a főszámlát kéri, a törvény értelmében jár el. Csődnnyitáslról szó sem lehet, mert a törvény világosan megszabja, mikor van főszámlásnak, mikor csődnnek helye. Az előterjesztés szűkössévan nem látja benne, hogy miért szükséges a felszámolás. Ezért azt indítványozza, halasztsák el ma a közgyűlést és sürögösen nyívanak össze egy másikat, mely elő részletes jelentést terjesztenek. Natzler részvényes a legutóbbi rendes közgyűlés egy epizódjáról, illetőleg Bauer Mór alelnök egy akkori nyilatkozatára reflektál, melyet az anyagioldi telkek ügyében tett; különben szintén a csődnnyitást meillet van. Steiner részvényes a főszámlára kimondás mellett van, mert a csődeljárás nagyon hosszadalmas volna. Dr. Graner Ernő ellenz minden halasztást és határozottan a főszámlát meillet van, mert ha a csődnnyitás szükséges mutatkoznék, a főszámlát bizottságnak is kötelessége lesz azt kérni. Steiner József részvényes a főszámlás mellett van, de azt kívánja, hogy a főszámlát bizottságra válasszák be gróf Tisza Istvánt is. Ez kompatibilis a képviselőszéggel és gróf Tisza garanciaa volna a fő főszámlásoknak. Ezután már türelmetlenül kezdték a részvényesek és egyre hangosabb lett a főkiáltás: Szavazunk! Dr. Hojosi György az igazgatóság nevében röviden főszólal, kimutatja Natzler főszámlásának alaptalanságát és anyagioldi telkek ügyében. Elmondja, hogy az intézet

helyzete mintegy másfél esztendővel ezelőtt kezdett rosszabbodni és az az igazgatóság a legkorrektebb dolognak tartotta a nyilvánosság elé menekülni. Betérteszti az igazgatóság részletes indítványát a főszámláról és azt hiszi, hogy először is erre szavaznának, mert ha ezt elfogadják, a többi indítvány magától elesik. Báró Rosner Ervin röviden szintén reflektál a fölhangozott vádakra. A főszámlást azért nem kéri előbb, mert várta, hogy hátha mégis sikerül fönttartani az intézetet, de mivel a viszonyok, fájdalom, úgy alakultak, hogy lehetetlen az intézet fönttartása, kénytelenek most kérni a főszámlást. Azt a kérdést is intézték az igazgatósághoz, hogy a bank hitelezője vagy tulajdonosa-e a romániai petróleumvállalatnak. Kijelenté, hogy a bank hitelezője a vállalatnak és egyuttal főlövassa a szakértők nyilatkozatait, mely szerint az Etoile Roumaine petróleumterülete a lehető legzadagabb és mivel sikerült az adminisztratív költségeket is leszállítani, a vállalat jóvőre jövedelmének igérkezik. Végül fölleszi a kérdést, hogy elfogadják-e a közgyűlés az igazgatóságnak javaslatát amely kimondja az intézet főszámlását, igen vagy nem. A közgyűlés Crás többséggel kimondta a főszámlást, mire főszámlálólul megválasztották dr. Adler Vilmos lovag, Enyedy Béni dr. Hojosi György és Szécsi Pál, a felügyelőbizottságra pedig Kubinyi Géza, Szirmai Rikárd és Weiner Sándor (a bécsi Bankverein részéről, mint rendes tagok, Reisz Zsigmond és Hercz József póttagok.

Az intézet a következő hivatalos kommunikét adta ki a közgyűlésről:

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság ma délelőtt kilenc órákor tartotta meg közgyűlést báró Rosner Ervin elnöklete alatt, amelyen a társaság felszámolása elhatározott. A részvényeltevők közül részint személyesen, részint meghatalmazott által képviselve jelen volt 183 részvényes 80.330 részvény képviselőben. Elnök a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Gáspár Béla kir. közjegyzőt bizta meg; hitelesítőül Arnstein Henrik és Fleisohl Sándor urakat, számvizsgálóként dr. Janits Imre, Popper István és Török Kornél urakat kérte fel. Átterve a napirendre felolvasottat az igazgatóság jelentése, amely behatóan indokolja a társaság felszámolásának elhatározása iránti indítványát, mire a közgyűlés több részvényes hozzájárulása után a megjelölt részvényesek nagy többségével a részvénybírtok kis töredéke ellenében az igazgatósági jelentés tudomásulvétele mellett a társaság felszámolását elhatározta. A napirend 2., 3. és 4-ik pontjának elintézését a közgyűlés által a felszámoló jogkörre megállapítottat és a megjelölt szárazsok alapján megválasztottak a felszámolóbizottság tagjaivá: lovag dr. Adler Vilmos, Enyedy Béni, dr. Hojosi György és Szécsi Pál; a felügyelőbizottságra pedig: Kubinyi Géza, dr. Szirmai Rikárd és Weiner Sándor mint rendes tagok, Reisz Zsigmond és Hercz József mint póttagok.

Szárazak. A kontingens nyersszesz ára Duda-
pesten 37,50 korona pénzben, 33,50 korona áruban.
Bécsben a kontingentál készára 37,20 korona pénzben, 37,60 korona áruban.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közgyűléshid intőzősége.) November 29-én. Főhajtás: Zsirterés, ugymint Öreg I. rendű 350 kilogramm — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husstérés ugymint nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 20 darab. Előző napi maradvány 628 darab, összesen 646 darab. Eladottat 300 db. Maradvány 686 db. A vásár irányzata csöndes. Az árak hanyatlóak. — Következő árak jegyzeteket: Zsirterés: Öreg I. r. 350 kgr-on felül 89— fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 83—84 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 89— fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 80—87 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 70—84 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husstérés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden jevonás nélkül kilogrammonként, élosulyban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, november 29.

Lanyha irányzat mellett 14.000 métermázsba buza került a forgalomba 5 fillérral alacsonyabb áron.

Más gabonaméteukben csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladottat:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 8 K. 42 $\frac{1}{2}$ l., 160 mm. 82 k. 8 K. 40 l., 100 mm. 81 k. 8 K. 30 l., 200 mm. 81 k. 8 K. 37 $\frac{1}{2}$ l., 200 mm. 81 k. 8 K. 37 $\frac{1}{2}$ l., 1000 mm. 80 k. 8 K. 37 $\frac{1}{2}$ l., 150 mm. 80 k. 8 K. 40 l., 150 mm. 80 k. 8 K. 40 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 120 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., sárga, 100 mm. 79 k. 8 K. 35 l., 500 mm. 75 k. 8 K. 12 $\frac{1}{2}$ l., 100 mm. 78 k. 8 K. 20 l.

Féjermegyet: 600 mm. 79 k. 8 K. 20 l., 150 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 250 mm. 78 k. 8 K. — l., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 l., sárga.

Bihari: 180 mm. 80 k. 3 K. 20 f.
Pestmegyei: 800 mm. 80 k. 8 K. — l., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 10

500 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79-2 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79-2 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., sárga, 100 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 78-6 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 46 f.

Bánási: 1500 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78-5 k. 8 K. 07 1/2 f.

Raktáru: 2200 mm. 79 k. 8 K. 20 f.

Stúd három hónapra.

Rosz: 100 mm. 6 K. 62 1/2 f., paritásra.

Arpa: 170 mm. 5 k. —, 1, 100 mm. 5 K. 75 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 65 f., 200 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 57 1/2 f., 100 mm. 6 K. 55 f., 100 mm. 6 K. 60 f.

Tengeri: 300 mm. 6 K. 95 f., ab Kőbánya.

Közpénzhez mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde s-ökási szerint közpénzben 60 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

S u z a	Kilós	Kilogramm ár		Kilós	Kilogramm ár	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Füzüvidéki	77	0, —	0, —	81	8, 20	8, 20
"	77	0, —	0, —	81	8, 15	8, 15
"	78	7, 85	8, 05	—	—	—
"	79	7, 60	8, 1	—	—	—
Fehérmagyar	78	7, 60	8, 1	80	7, 95	8, 15
"	77	7, 85	7, 90	81	8, 10	8, 20
"	75	7, 85	8, 02	—	—	—
"	74	7, 85	8, 10	—	—	—
"	73	7, 85	8, 10	—	—	—
"	72	7, 85	8, 10	—	—	—
"	71	7, 85	8, 10	—	—	—
"	70	7, 85	8, 10	—	—	—
"	69	7, 85	8, 10	—	—	—
"	68	7, 85	8, 10	—	—	—
"	67	7, 85	8, 10	—	—	—
"	66	7, 85	8, 10	—	—	—
"	65	7, 85	8, 10	—	—	—
"	64	7, 85	8, 10	—	—	—
"	63	7, 85	8, 10	—	—	—
"	62	7, 85	8, 10	—	—	—
"	61	7, 85	8, 10	—	—	—
"	60	7, 85	8, 10	—	—	—
"	59	7, 85	8, 10	—	—	—
"	58	7, 85	8, 10	—	—	—
"	57	7, 85	8, 10	—	—	—
"	56	7, 85	8, 10	—	—	—
"	55	7, 85	8, 10	—	—	—
"	54	7, 85	8, 10	—	—	—
"	53	7, 85	8, 10	—	—	—
"	52	7, 85	8, 10	—	—	—
"	51	7, 85	8, 10	—	—	—
"	50	7, 85	8, 10	—	—	—
"	49	7, 85	8, 10	—	—	—
"	48	7, 85	8, 10	—	—	—
"	47	7, 85	8, 10	—	—	—
"	46	7, 85	8, 10	—	—	—
"	45	7, 85	8, 10	—	—	—
"	44	7, 85	8, 10	—	—	—
"	43	7, 85	8, 10	—	—	—
"	42	7, 85	8, 10	—	—	—
"	41	7, 85	8, 10	—	—	—
"	40	7, 85	8, 10	—	—	—
"	39	7, 85	8, 10	—	—	—
"	38	7, 85	8, 10	—	—	—
"	37	7, 85	8, 10	—	—	—
"	36	7, 85	8, 10	—	—	—
"	35	7, 85	8, 10	—	—	—
"	34	7, 85	8, 10	—	—	—
"	33	7, 85	8, 10	—	—	—
"	32	7, 85	8, 10	—	—	—
"	31	7, 85	8, 10	—	—	—
"	30	7, 85	8, 10	—	—	—
"	29	7, 85	8, 10	—	—	—
"	28	7, 85	8, 10	—	—	—
"	27	7, 85	8, 10	—	—	—
"	26	7, 85	8, 10	—	—	—
"	25	7, 85	8, 10	—	—	—
"	24	7, 85	8, 10	—	—	—
"	23	7, 85	8, 10	—	—	—
"	22	7, 85	8, 10	—	—	—
"	21	7, 85	8, 10	—	—	—
"	20	7, 85	8, 10	—	—	—
"	19	7, 85	8, 10	—	—	—
"	18	7, 85	8, 10	—	—	—
"	17	7, 85	8, 10	—	—	—
"	16	7, 85	8, 10	—	—	—
"	15	7, 85	8, 10	—	—	—
"	14	7, 85	8, 10	—	—	—
"	13	7, 85	8, 10	—	—	—
"	12	7, 85	8, 10	—	—	—
"	11	7, 85	8, 10	—	—	—
"	10	7, 85	8, 10	—	—	—
"	9	7, 85	8, 10	—	—	—
"	8	7, 85	8, 10	—	—	—
"	7	7, 85	8, 10	—	—	—
"	6	7, 85	8, 10	—	—	—
"	5	7, 85	8, 10	—	—	—
"	4	7, 85	8, 10	—	—	—
"	3	7, 85	8, 10	—	—	—
"	2	7, 85	8, 10	—	—	—
"	1	7, 85	8, 10	—	—	—

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm ár	
		K-tól	K-ig
Rozs	70-70	6, 60	6, 70
"	—	6, 40	6, 50
Arpa	60-60	5, 70	5, 80
"	—	5, 50	5, 60
Zab	54-54	5, —	5, —
"	—	4, 80	4, 90
Tengeri	36-36	6, 40	6, 50
"	—	6, —	6, —
Repe	10	10, 00	10, 00
"	—	9, 80	9, 80
Kólis	—	5, 80	6, —

A határidőszület folyamán a következő kőlések történetek:

Októberi buza 1902.	—
Áprilisi buza 1902.	7.64-7.66-7.68
Októberi rozs 1902.	—
Áprilisi rozs 1902.	6.65-6.66-6.67
Októberi zab 1902.	—
Áprilisi zab 1902.	6.37
Májusi tengeri 1902.	5.75-5.76-5.77-5.78
Augusztusi repe 1902.	—

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902.	7.65-7.66
Októberi rozs 1902.	—
Áprilisi rozs 1902.	6.66-6.67
Októberi zab 1902.	—
Áprilisi zab 1902.	6.37-6.38
Májusi tengeri 1902.	5.76-5.77
Augusztusi repe 1902.	—

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza októberre 1902.	—
Októberi buza 1902.	7.64-7.65
Októberi rozs 1902.	—
Áprilisi rozs 1902.	6.65-6.66
Októberi zab 1902.	—
Áprilisi zab 1902.	6.37-6.38
Májusi tengeri 1902.	5.76-5.76
Augusztusi repe 1902.	—

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén nyugodt irányzat mellett az üzlet korlátozott volt. Az árfolyamok alig változtak.

A déli tőzsdén magasabb külföldi jegyzések alapján az árak emelkedő tendenciát követtek, Déli vasut részvények Berlin részére kerestettek.

Előtőzsde. Elforduló kőlések: Osztrák hitelrészvény 666.—666.75. Magyar hitelrészvény 703.—704.—. Államvasuti részvény 637.—638. Koronajáradék 97.87—97.90 korona.

Déli tőzsde. A következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.20—120.70 százelek. Koronajáradék 97.90 százelek. Bankjegyesületi részvény 80.—. Magyar hitelbank részvény 704.—704.60. Jelzálogbank részvény 467.—. Leszámlitól bank-részvény 440.—. Osztrák hitelrészvény 667.—668.25. Saigótarjáni közszabvány részvény 517.—. Adria hajózási részvény 425.—430.—. Közúti Vaspálya részvény 617.—619.—. Városi villamos vasut részvény 318.—329.—. Déli vasut részvény 63.—64.—. Államvasut részvény 657.50—658.80 korona.

A 4 óra zárások maradt:

Osztrák hitelrészvény 667.60. Magyar hitelrészvény 704.25. Leszámlitólbank részvény 440.50. Rimanurányi vasműrészvény 469.—. Osztrák-Magyar Államvasuti részvény 638.—. Közúti vasut részvény —.—. Városi Villamos-vasut részvény —.—. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megjelölően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 53.—60.—. korona, vörös aprószemű 55.—59.—. korona, vörös erdőlyi —. korona, vörös bánási —. korona, középszemű 61.—63.—. korona, nagysemű 65.—68.—. korona. Disznószár: budapesti 65.—66.50. korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —. korona, városi 4 darabos 52.—52.50. korona, 3 darabos 54.—54.50. korona, üstölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.25—13.75. korona, 120 darabos —. korona, 100 darabos 14.50—15.—. korona, 85 darabos 13.50—19.—. korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.—12.50. korona, 100 darabos 13.75—14.—. korona, 85 darabos 13.—13.25. korona, Szilvai: slávoniai 17.75—18.—. korona, szerbiai 15.75—16.—. korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén kedvező volt az irányzat.

A déli tőzsdén tartott a kedvező irányzat. Záratok szilárd volt az irányzat.

Bécs, november 29. (Magyar értékek zárata.) 4 2/3%-os aranyjáradék 120.20. Lisz és szegedi kőlécs-sorsjegy 156 50. Magyar vasuti kőlécs ezüstben —. Magyar keleti vasuti államkőlécs —. Magyar leszámlitól- és pénzváltóbank 438.50. Rimanurányi vasműrészvény 467.—. Magyar koronajáradék 97.90. 4 2/3%-os Magyar földtörvény. Kötvény 97 80. Magyar hitelbank részvény 702.—. Magyar nyeregemény kőlécs-sorsjegy 200.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 375 50. Magyar keresek bank —. Magyar cukoripar 1340.

Bécs, november 29. (Osztrák értékek zárata.) 4 2/3%-os papírjáradék 101.25. 4 2/3%-os osztr. aranyjáradék 120.55. 1880-os sorsjegy 151.15. Osztrák hitelrészvény 435.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 447 50. Osztrák-magyar bank 1548. Déli vasut 63.50. Dunagőzhajózási részvény 837.—. Dobányrészvény 327.—. Császan és királyi arany 11.55. Német bankkötél 117.10. 4 2/3%-os ezüst járadék 100.90. Osztrák koronajáradék 97.90. 1894-ik sorsjegy —. Osztrák hiteltörvény részvény 667.75. Unionbank 528.—. Osztrák Länderbank 385 75. Osztrák-magyar államvasut 687.25. Elhavolygi vasut 449.25. Alpesi bányarészvény 380.—. 20 frank arany 19.68.—. Londoni váltó 238.40. Bécsi Tramway Lít B. —. Bécsi Tramway Lít A. —. Lípót kohó 310.—. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 29. (Tőzsdés tudósítás.) Arra a jelentésre, hogy a vesztfáli szindikátus tárgyalása az az év végével lejárt szűzoldasi szerződés megnyitása tárgyában kedvezően folyna, a földes megváltókat bányavértékek szilárdok voltak, erre az irányzat általában megzavarodott, de szombat lévén, a forgalom szűk keretben mozgott. Járadékok és bankok szilárdabban. Vasutak közül déli vasuti részvények helyi fedezésekre szilárdabban. Kanadaik Newyorkra magasabban. Később általában esőndes volt a forgalom. Magánkamat-láb 34.4/10.

Berlin, november 29. (Zárati.) 4 2/3%-os papírjáradék —. 4 2/3%-os osztrák aranyjáradék 122.80. Elhavolygi vasut —. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák-magyar államvasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.20. Magyar vasuti beruházási kőlécs —. Alpesi bányarészvény —. Discontio-Commanit 188.—. Általános villamossági Köösön 173.50. Geisenkirchem 173 60. Laura-kohó 200.25. 4 2/3%-os ezüstjáradék —. 4 2/3%-os magyar arany járadék 101.40. Osztrák hitelrészvény 210.75. Déli vasut 17.—. Karolyi Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216 65. 4 2/3%-os új orosz kőlécs 97.—. Török dobányrészvény —. Olasz járadék 103.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trauz —. Harpen 166 10. Az irányzat szilárd.

Berlin, november 29. (Zárati.) 4 2/3%-os magyar aranyjáradék 101.40. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 210.25. Osztrák-magyar államvasut 147.75. Déli vasut 15.60. Eszaki vasut 216 55. Elhavolygi vasut —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtchrad —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Páris, november 29. (Zárati.) Osztrák-magyar Államvasut —. 4 2/3%-os osztrák aranyjáradék —. Osztrák Länderbank —. 3 2/3%-os francia járadék 99 22. Ottomanbank 584.—. 3 2/3%-os francia járadék 98.37. Apesi bányarészvény —. Déli vasut 90.—. 4 2/3%-os magyar aranyjáradék 103.50. Párisi bankrészvény 1075. Olasz járadék 103.10. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézi részvény 12.60. Török dobányrészvény 361.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, november 29. (Zárati.) 4 2/3%-os papírjáradék 101.60. 4 2/3%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák-magyar bank 112.90. Déli vasut 16.70. Elhavolygi vasut —. Londoni váltóár 20.44. Bécsi bankjegyesület 113.33. Villamos részvény —. 3 2/3%-os magyar aranykőlécs 87.50. 4 2/3%-os ezüstjáradék 101.30. 4 2/3%-os magyar aranyjáradék 101.45. Osztrák hitelrészvény 211.—. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Eszaki vasut 113.—. Bécsi váltóár 850.13. Párisi váltóár 813.33. Uno bank —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, november 29. (Zárati.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 101.20. 1880. sorsjegy 151 60. Déli vasut 16.65. 4 2/3%-os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 210.70. Osztrák-magyar államvasut 147.75. Olasz járadék 103.—. 4 2/3%-os magyar aranyjáradék 101.10. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

November 29. A serieszájati irányzata: csőndes.

A) Hízott sertések ár a L a B gyár előrendű:
 Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 107—109 fillérig. Oreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 108—110 fillérig. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 107—109 fillérig. Fialat könnyű (páronként 200 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. fillérig. — H a g a r s e r t e i: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. fillérig. — H i l. R o m á n i a i: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 200 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. H a g a r s e r t e i (Stachl);

Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V s e r b i a i: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 108—108 fillérig. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 100—102 fillérig.

S e r i e l é t z a m 1902. nov. 27. napján volt készlet 33.624 darab. — 1902. nov. 28. napján készlet 320 darab. — 1902. nov. 28. napján elszállított 1271 darab, 1902. november 29. napjára maradt készletben 32.673 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 29. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Figus Vilmos tanitót a lajosfalvi, Németh Ferenc tanitót a bagladi állami elemi népiskolához, Szécseny tanitót, Ménély Lajost, a Nemzeti M. umhoz szolgálatra bennelint közpiskolai tanárt számfelüli igazgató-részt, Gohl Odánn és dr. Esztér László I. osztályi segédőrököt örökké, Kovács László és Hübner Emil II. osztályi segédőrököt pedig I. osztályi segédőrököt, végül Aigner Lajos múzeumgyűjtőt, Striár Ferenc tanitót a debreczeni római-katolikus főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, tornatanítóvá nevezte ki. — A pozsonyi írtótlábla elnöke Rákóczy Béla pozsonyi törvényeski díjtalan joggyakorokot ezen írtótlábla területére díjaz joggyakorokká nevezte ki. — A nagyrádi írtótlábla elnöke a vezetés alatt álló írtótlábla területére, Bod Kálmán végzett joghallgató

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.
Delután 1/3 órákor mérsékelt helyárrakkal:

A sárga csikó.

Népszínmű 3 felvonásban. Csepreghy Ferencről.

Személyek:

Rakaj A.	Szerdahelyi	Haraszti	Mátrai
Ersike	Küry	Gazi	Delli
Csorbá	Szabó A.	Bagó	Ujvári
Agnes.	Siposné	Hogedüs	Várdai
Laci, fiuk	Vidor	Bögös	Kopácsi
Gelecséri	Németh	Klarinetös	Parányi
Peti	Raskó	Kecskésné	Izsóné

Este:

Az anyós.

Enekes bohózat 5 felvonásban. Irta Ferrier Paul. Ford. Komor Gy. Zenéjét összeállította Barna Izsó.

Személyek:

Montirai	Szirmai	Camaret	Németh
Georgette	Ledófszky	Victoire	Siposné
Boisramenóné	Láng Etel	Adèle	Dóri M.
Plavacourt	Szerdahelyi	Putra Szabó	Kiss M.
Ponpardin	Kovács M.	Bernad	Solymosi
Vernaison	Pázmán	August	Nyárai

Kézide 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.
Delután 3 órákor mérsékelt helyárrakkal:

A sötét kamra.

Enekes bohózat 3 felvonásban. Magyar színrő alkalmas Heltai Jenő.

Személyek:

Adolph	Boross	Mangetonné	Szklainé
Sinonc	Szestey	Celeste	Béres M.
Tom	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuela	Marosi	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Mátrai	A vőlegény	Iványi
Bridoine	Gárin	Menyasszony	Hidvéginé

Este:

Pálmay Ilka asszony vendégfellépéssel.

Nőemancipáció.

Enekes bohózat 3 felvonásban. Irta Szigeti József. Zenéjét szerzte Serly Lajos.

Személyek:

Bátori Mihály	Szilágyi	Keilinger	Sziklai
Gerő János	Mátrai	Verebes	Delli
Flóra	Pálmay	Csonka	Giréth
Zarandiné	Lubrinicz	Dungeleji	Sziklainé
Árpád	Ráthonyi	Lidi	Tomcsányi
hacsr Tamás	Famagó	Boriska	Kornai

Kézide 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. november hó 30-án.
Delután 4 órákor mérsékelt helyárrakkal.

Angol élet.

Irta Ráth István.

Este:

A háború.

Irta Rath Imre.

Kézide 7 1/2 órákor.

Király-utca 71. RÉMI-MULATÓ.

Rémi Tivadar, igazgató. Halmivölvi M., művezető

Ma vasárnap két nagy előadás.
Delután 4 órákor félhelyárrakkal, mindkét előadásban a kitűnő novemberi műsor

Miss Marguerite és Hadji Mochamed.

Holnap hétfőn, dec. 1-én új szenzációs műsor!

Fenomenális! Mulattató!

Mlle Nina de Dersy

Páris csillaga

Aurora-csoport

a világ legjobb műkerékparásai

ALMASIO TRIO

akrobátikus balléjelenet

Miss Marguerite

8 hatalmas oroszlelő, az oroszok etetője a n. közönség szeme előtt

Black & Adra

zene excentrikusok

Grethe Valero

szobrász, korcsolyázó szépfej

VAVAV valamint új előadomány művészei felépítéssel. VAVAV Nappali pénztár egész napon át nyitva.

Jegyek elővételben 70 kr-ért a következő dohánypótlásokban kaphatók; Andrássy-ut. 28, Erzsébet-körút 51, Király-u. 72. és szomszédos nagyszínház, Kerekes-ut. a Nemzeti Színház bérház-épületében, Gellért-tér Haza-palota, József-körút 2.

Vigadó kávéház és Kioszk.

A főváros legjobb szellőztetett s így legjobb levegőjű helyiségei. A Kioszk új rendszerű fűtő-készülékkel van egyenletesen fűtve, léghuzammentes. Kitűnő italok. Hideg buffet.

Előzékeny és pontos kiszolgálás. Bel- és külföldi lapok. A vigadóépületben levő kávéház ujjonnan átalakítva.

Az urtársaság találkozó helye.

A helyiségek reggeli 5 órától nyitva.

Ne vegyen senki hangszert,

REMÉNYI MIHÁLY

a m. kir. zenekadémiás és cs. és kir. katonai zenekarok szolgáltatója legjobb képes hangszereket át nem adó, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre!

VI. kerület, Király-utca 44. szám. Kivétel nagyban és kicsinyben.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület (COPYING OFFICE)

gyorsírás és gépi írás szakiskolájának irásunka-osztálya utánoy áron készíti bármely íróegységben mindenemű irásunkat és sokszorosítását.

Magyar és német gyorsírásban és az őszes használatban levő írógépeket: Remington-Standard, (Rem), Papezho, Underwood, etc. New Century Calligraph, Smith-Premier, Crandall, Frister et Sossemann, Dittli Hammond, Empire alapos oktatás. Bővebb felvilágosítást ad: Kaiser Gizella című Budapest, Kazinczy-u. 3. l. em.

Gázizzótestek

DURABLE rendes nagyság . . . 70 fill.
DURABLE közepny . . . 55 .
DURABLE legkisebb . . . 44 .
EXPORT rendes nagyság . . . 45 .

Magyar gyártmány, megrendelhető a „DURABLE”

MAGYAR GÁZIZZÓFÉNY SZÖVETKEZET-nél, Budapest, VII., Kazinczy-utca 53. Sürgőseim: Durable Budapest. Telefon 10-76.

BUTOROK

egy keszpezer, mint Reszlettízítésre

leggyorsabból a legfinomabb kivitelig legjutányosabban

Charenton és Fuchs

testvérekni,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

SZABADALMAT

Védjegyet, mástra- és mod-ell-talimat megsteren, Szabadalmakat értékesít és finanszíroz bel- és külföldön a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat,

Pástor (törvényesen bejegyzett cég) BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. Telefon 24-20. Félvilágosítás díjtalan.

Legjobb acélzenekészítő, 5 év előállással, legzebb hanggal, részletekkel és kaphatók. Sajtó gyártmány hangszerek, n. m.: cimbalomok, hegedők, harmonikák, fuvolák, oltószórák, bégők sőt kitűnő magyar harok. Számos kitaláltság és elismerés a jó munkáért. Nagy Róbert árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök meg.

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége részére 1903. esztől 1905. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztositási kívánványt ezenel nyilvános pályázatot hirdető m. p.

I. Kávcis. II. Mész. III. Töglék. IV. Fagyú. V. Vesszősopruk szállítására.

A kiterjedt tárgyát képező egyes cikkeket feltüntetett jegyzékben, melyek egyszerűsített ajánlati mintákul szolgálának, valamint a szállítóokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrárnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók ahol bővebb felvilágosítások is adának.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános, I. osztályú anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendő és azok borítéká ezen küccimel istandó el:

„Ajánlat 20635/902 számhoz”

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett álltának ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1902. november hóban.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak

üzletvezetősége Szombathely 20635/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

ALAPÍTOTT 1850.

SEMLER J.

posztókereskedése, cs. és magy. kir. udv. szállító BUDAPEST,

Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán

Ajánlja női Costumekre legjobbak elismert női posztóit „Drap de Voile” feketében és remek divatszabókban, valamint az évad legnagyobb újdonságát „Zibeline Moskov” prémiszőrű szövésben, továbbá a legújabb férfi öltöny és „Eredeti Montagne” téli kabát szövetei legnagyobb választék valódi angol „Himalája Pálcákban”. Mindezt kiválóan ingyen és bérmentve.

WOLF JAKAB férfi-szabó

elsőrendű kész férfi- és fiuruha áruháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Kereskedelmi Bank mellett.)

Ajánlom a téli idény beálltával a t. vásárló közönség b. figyelmébe, az alant felsorolt, kitűnő minőségű divat különleges-segemet:

Téli kabát
fekete, kék- és sötéte színben 25 kor-tól 150 koronáig.

Sacco öltöny
minden színben 24 kor-tól 70 kor-ig.

Valódi dán-bőr kabát
minden nagyságban 30 kor-tól 140 kor-ig.

Városi bunda
külföldi szőrmebéllel 70 koronától 500 kor-ig.

Gazdasági kabátok
külföldi szőrmebéllel 36 kor-tól 120 kor-ig.

Alapított 1875. Külön osztály mérték szerinti megrendeléseknek. Telefon 118

Legolcsóbb szabott árak.

Karácsonyi vásár.

Ugy minél az előbbi években, az ideán is csakis elő-
rendű árukat jutnak árúházában melyen le-
szállított árakon standard, u. m.

Zibeline,
Homespan,
fekete divatelmék,
francia Vell de laine,
francia batizst,
francia szatén,
francia Levantine,
angol Zephire,
oérna batizst,
jól mosható barohet.

Mintákat vidékre ingyen, bérmentve küldök.

Brammer Ödön

Budapest, BÉCSI-UTCA 4. szám.
(A Magy. Orsz. Kősp. Takarékpénztár palotájában.)

Legfigyelmesebb kiszolgálás.

A világhírű Schöberl-ágy.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szol-
gál és egy kézműdolattal a legteljesebb ruga nyos
matracos ágyra változtatható át a legnagyobb és
legnagyobb személyek számára is, ennél fogva minden
jobb családnál kedvelt és nélkülözhetetlen. 23 év óta
szabad lélekzést előmozdítja. A Schöberl-ágy ára a
kivitel szerint 26, 36 frt és feljebb. Szétküldés a
világ minden részébe Schöberl Róbert udvari
szállító, cs. és kir. szab. gyára által Budapestben,
Harris-bazár. Árjegyzék kívánatra.

OLCSÓ

és mégis legjobb minőség valódi angol és
belsőid szövetekből készített

férfi-, fiu- és gyermekruhákat

ajánlok nagy választékban szabott árakon.

1 téllkabát	frt 13.
Városi bunda	35.
Utazóunda	25.
Ulszter	10.
Gazdasági kabát prémbeállással vagy anélkül	6.
Gyermekek- és fiu-öltönyök legolcsóbb árakon.	

KELLER B. LIPÓT

Budapest, Károly-körút 10.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAPLAN PAPLAN PAPLAN

1 szobahálható vasgőz 8 db kivethető matracra	10.-	1 acél sodrony ágybetét	6.-
1 rongy paplan	1.-	1 tengerifü matrac	4.50
1 prima	2.80	1 lösző	12.-
1 eszmérv paplan	8.40	1 abaki köpeny függöny	8.-
1 szőcs	2.50	1 tunis	1.50
1 szőcs csuhány	4.80	1 gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.80	2 ágy, 1 asszaltított bútor	5.50
1 fedőruha anyag, papl. 18.50		2 " " " gyapjú	2.50
1 vékony paplan lepedő	3.-	1 nagy szobasodrony	6.00
1 ágy	1.80	1 " " " " " " " " " " " "	6.80
1 fűzőtű ágytakaró pótkő	2.50	1 ágyelőkészítőkészlet	0.85
1 szőcs	2.50	1 nagy szobasodrony	1.50
10 löpökő	1.60	1 mtr. jó futószőnyeg	40.-
1 téll kabát	4.50	1 " " " " " " " " " " " "	75.-
1 szép téll szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vas-
bútor stb. nagy raktár.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-
rendelések pontosan eszközölköttek, nem tetsző Áruk kicserélhet-
nek, vagy a pénz visszautadják.

Zenélő ingaórák

Josef Spiering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

KWIZDA féle Korneburgi marha táppor

Ezt az elvált, szarvasmarhák és juhok részére. 30 év óta a
legjobb istállóban használtatva van évi egy — hiány a rostos
emésztésénél, a tej javítására és a tehén tejelőképességének fo-
kuszára, csontjelerkésztésére. — 1/2 dohoz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 do-
hoz 70 fillér. Csak a lenni védjeggyel valódi. Kapható minden
gyógyüzletben és nyágyüzletben. Főraktár: KWIZDA
Ferencz János, cs. és kir. oszt.-magyar, román királyi és
bolgár lejedelmi udvari asztáler, területi gyógyszerész, Korne-
burg, Bécs mellett.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Király-utca 12.
& Andrássy-ut 26.

Karácsonyi ajándékoknak alkalmas cikkek

SZINETÁR ÉS VELENCEI

női divatkelme-, vászon- és
feherneműek-áruházában
Koronaherceg-utca 11. szám,
— a főpostával szemben. —

December 30-ig eladásra kerülnek:
karácsonyi leszállított árakon

Rumburgi utánzat 1 vég, 23 méter, ágyneműhöz	6.20 frt
Irlandi utánzat 1 vég, 23 méter, női ingekhez	6.80 "
Velencei fonál 1 vég, 23 méter, ágyneműhöz	7.50 "
Verseny sifon 1 vég, 23 méter	5.50 "
Velencei különlegesség (mosott sifon) 15 méter vég	4.95 "
Szepességi lepedő vászon 1 vég, 14 mtr. 6 lepedőre	6.75 "

Női ingek szegély vagy
és himzés díszeszel 1 frittól
felejt

Női nadrágok
Flanel, cloth, posztó és selyem-
szoknyák mélyen
leszállított
áron

Selyem-plüch szoknyák
darabja 1.78 frt

Kötények
Női-, uri- és gyermek
Zsebkendők mesés választék-
ban tucatanként 90 krtól
felejt

Ágykészletek
velencei fonálból, szegély díszeszel 8.50 frt

Paplanok szegélymentű
clothból, 1-5-
rendű minőség 6.—
karácsonyi árban darabja

Az itt felsorolt minden egyes cikknek jó minő-
ségéért, a cég jó hírneve kereskedik.

Vidékre

minták bérmentve küldetnek és megrendelések
a legfontosabban eszközölköttek.

A cég felhívja a nagyérdemű közönség
szives érdeklődését az üzletnek látványos
számba menő üzletében elrendezett
Koronaherceg-utca és Zsibárus-
utcai

kirakataira!

A Halápi-féle
csusz-és koszvénykenőcs
Kapható: "Apostol" gyógyszerárban
Budapest, József körút 64. szám

LONDON KARÁCSONYA

férfi-, fiu- és gyermekruhákban

Angol Királynál Budapesten

KLEIN és SCHWARZCZ férfiszabók, IV., Károly-körút 16.

A karácsonyi ünnepek alkalmával kivételes karácsonyi árak.

II Karácsonyi áraink II

Hálókötös	6 frittól feljebb
Téllkabát	14 " "
Vadászkabát	8 " "
Gazdászkatát szőrmebélléssel	16 " "
Kamara-öltöny	12 " "
Ferencz József-öltöny	22 " "

Specialitás fiu- és gyermekruhákban:

Tomy-öltöny rövid nadrággal	8 frittól feljebb
Angol su téllkabát díszgallérral	10 " "
Selyembársony-öltöny	8 " "

Világrekord!

Egy rövid téllkabát
Egy nadrág
Egy hálókötös } összesen 18 frt.

Nagy karácsonyi vásár szőrmearukban.

Legszebb könyvtárt berendezek,
havi 2-3 korona részletfizetésre:
Szepiadalom, szakmivék bel- és külföldi, dísz-
művek is, karácsonyi és újévi ajándékokra. Cim-
Kelemen Gyula, Budapest VII., Dob-utca
91. sz. II. em. 15. levelezőlap eleget. (Videkre!'
vadászbélyeg mellékelendő.)

**Gyümölcs-, főzelék
és husconservákat,**
aszalt gyümölcsöt ajánl a legjobb minőségben az
"Első Kecskeméti Conservagyár"
Kecskeméten.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Az „ATHEPNAEUM” irodalmi
és nyomdai részvénnytársulat
Kiadásában megjelent:
**Köszöntő-
könyv.**
Írták:
Laskai Henrik és Reboz Andor.
Ára kötet minden borítékmal
1 korona 40 fillér.
Tartalmában vöröses kéntövekkel
gyermeknek részére, mindenféle
alkalmakra, szülőkhöz nagy-
szülökhöz, mindenféle ruhák-
hoz, karácsony, úszernak,
csatlakozó stb.
Kapható a kiadó-társulatnál
Budapest, VII., Kerepesi-út
64. szám, és minden könyv-
kereskedésben.

FISCHER SIMON és TÁRSAI

Magyarország legnagyobb selyemáruházában, Budapest, Bècsi-utca 7. sz. és Deák Ferencz-utca 12. sz.

OCCASIO eladásra kerülnek selyem, bársony, plüss, függöny- és csipkekelmék.

Mindennemű maradékok bámulatos olcsó árakban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Katona-puskaműveket által kiprobatolt REVOLVEREK és FEGYVEREK kaphatók

Tiller Mór és Társa
cs. és kir. udv. szállítóknál
BUDAPEST, IV., Váci-u. 37

Lefauchaux-revolver
7 m/m. 9 m/m. 12 m/m.
2. — 3. — 4. — ffr

Ang. buldog revolver
7 m/m. 9 m/m. 12 m/m.
3. — 4. — 5. — ffr

Revolver börténke:
2 kor. 3 kor. 4 kor.

WERNDL-fegyverek
legjobb állapotban: hossza gya-
lorsági fegyver 2 ffr 50 kr.,
rövid gyalogsági fegyver 4 ffr.,
lovassági karabély 7 ffr., lovas-
ági karabély, egész uj 11 ffr.,
Töltények darabja 5 kr., fegy-
verszíj darabja 50 kr., szurony
darabja 85 kr.

KOHN HEILMANN és FIAI
legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház
az „Angol szabó“-hoz
Budapest, IV. Károly körút 12.

Legjobb bevásárlási forrás, minden tiszta gyapjuból, a mi nem felisk és nem fakul. Minden darabon olcsó, szabott árak. Meg nem felelő árúért a pénzt visszaadjuk.

Dus választék csakis valódi szőrmével bélelt városi bundákban 40 ffr. Utazó-bunda 35 ffr. Vadászkabát 15 ffr. Télikabát 18 ffr. Téli-Ulster v. Raglan 16 ffr. Téliöltöny 16 ffr. Bőr kabát 35 ffr. Gyermekruha 4 ffr. és feljebb.

Minden darabon ezen idevnyes védjegyet látható.

!!! FELHÍVÁS !!!

BUTOR-

raktáron készletben levő összes asztalos- és kárpitozott butorokat átköltözés miatt minden elfogadható áron eladom!

Dósa Kálmán

Budapest, Erzsébet-tér 18., sas-utca sarok.

Segítsetek!!

Ki rajtam segít, magán segít!

Hogy munkásaimnak, a kik gyáramban alkalmazva vannak, állandó munkát biztosíthassak, kénytelen vagyok sok ezer pár sajátkezimtenyű öszimatot és cipőmet saját előállítás árban eladni, hogy vevőkörömet minél jobban kiterjeszhessem.

Hallna-ozsima, térdig érő, köröskörli bagaribőrrel 2.—
Bagaria-ozsima egy dróbbal, vízállóan, 3-szoros talpjal 7.—
Vix jobbúbr, fényes tisztítani való, kemény v. puha szárral 9.—
Oroszlák csizma kemény vagy puha szárral — 9.—
Füzeszima 15—20 évesnek 4.50, 10—15 évesnek 2.20, — 2.—
Női hallna-ozsima, köröskörli bőrről és flanelbéléssel 4.50
Az összes csizma báránypőr-béléssel 1.50 ffrtal, cipő 60 krral több.

Uraknak posztó, köröskörli bagaria-bőrrel, igen vastag víz-átállatás talppal — 3.20
Uraknak posztó, köröskörli oroszálkál, igen vastag víz-átállatás talppal, csugos v. füzes — 3.50
Bagaria-bőr borított cipő, vízállóan, dupla talppal — 3.—
Vix borjú, fényes, tisztítani való borítva vagy anélkül — 3.50
Szállóknál csugos v. füzes öltözési v. fűzővaló 3.—, orosz
Chevreux csug. vagy fűzővaló gavalloknak — 4.—
Fagyott lábunknak szárvasból — 3.50
Alacsony posztó, csizma, flit- és bőrtalppal pincóknak — 2.50
Is igen ajánlatos — — — — — 2.20
Valódi pétérvári gummi galosni uraknak 1.50, nőeknek 1.40
Kemény talppal 20 krral drágább.

Nőeknek: Posztó, csugos-bőrrel v. fűzővaló 3.—, orosz
lakk-borítás — — — — — 3.30
Box csugos vagy füzes — — — — — 3.50
Chevreux csugos, fűzővaló vagy gumival — — — — — 3.60
Posztó zergebőr borítású, báránypőr-béléssel — — — — — 2.20
Posztó (schlingos) — — — — — 2.20

Arjgyeztek több 100 ábrával ingyen.

Agulár Dávid Erzsébet-körút 6. sz.
Vidéki megrendelések lelkisimorotelen lesznek teljesítve. Nem teletőzött vászvoszek, kiserőlekek vagy visszazadom a pénzt.

Én foltozni

most már csak a sokszorosan kitűntetett és a legtöbb leányiskolában bevezetett valamint a legtöbb nőgyógyászati ajánlatot

Aut. foltozó- és szabóegység
„Rapid“

foltozók, most ezzel a készülékkel csak órákon játék a hástartásban előforduló bármely foltozó munkát hártyáknak, vászonmunkák stb. legyen az akár nagyon, akár kevésbé hibás, nemcsak gyorsan, hanem nem csúszásán szék egyenletesen mintegy újra szőve elkészíteni. Minden foltozóermek képes ezzel az egyszerű önálló készülékkel (nem varrogó rést) azonnal hibátlanul dolgozni. Egy készletük ára csak 4 korus.

cég által, Bècs, VII. ker., Mariahilferstrasse 26.

Aktiebolagot de Lavals Angturbin Stockholm-ban a 7342. számú „Tömítő berendezés ruganyos tengelyek számára“ című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa
szabadalmi ügyvivő iroda Budapest, (Royal szálloda B.)

BUTOROK

divánok, matracok, függőágyak, ingóágyak, legjutányosabb árban

részletfizetésre is kaphatók

Náthán Ignác,
Budapest, VII. Erzsébet-körút 23.

Legalkalmasabb alkalmi ajándék. Gramofonok, lemezek.

METEOR
RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legtekintetesebbek, kaphatók:

Deutsches Gábornál
Bpest, Erzsébet-tér 7.
Kétfelől lejegyzék kérem. Kérem a listát feltételek.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bőr- és nemibetegségek orvosa 20 éve működik a téren, elhatározta, hogy a **Népszerű Utmutató** a nemibetegségek és azok kezelési módjairól című közel 200 oldalra terjedő munkája 30 kft kiadásának mellet megjelentetésére a még készletben levő példányokat teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségek (önfirtás, eljött magányos, húgyvesztés, húgyvesztés, elgyengült férfierő, bujafokéj (syphilis), fehérvérzés stb.) elválasztását és legújabb orvosi gyógyászati. Tehát írjon érte mindenképp írást előbb, hogy ezen kezes munkát (volt ára 2 ffr 50 kr.) díjtalanul megkaphassa. Postó felében 20 fillér bélyeg kifizendő. Szokásos sari borítékban. Cím:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz., hol egyszerűen a telorolt betegségek ellen a munkát szerzője naponta rendel d. e. 10—4-ig és 7—8-ig este. Levelekre azonnal válaszol a gyógyszerészi gondoskodók.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psychomotor által. Onforlozást és annak utóbajait: ideg- és hátgerincbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapest, Kigyó-utca 5.
Clotild-palota (I. emelet).
Atjáró ház. — Lift használat.
Levelekre válaszol, gyógyszereszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Maltose- (Malton) - bork

SVATEK & Co.
PRAG, Smichow Nr. 351.

Természetes forrás és délvideki bor élesztővel a legjobb árpamalattól elő állított kitűnő készítmények, mint általában bork nagyon ajánlatos betegeknek és vérszegényeknek, különösen nőeknek és gyermekeknek és lábbetegségeknek.

Maltosferrochin. Kélemes és nagyon finom ízű.
Maltos-china-malaga vassal.
Maltochin.
Maltos-malaga-china. 1 üveg 3.— K. — 1/2 üveg 1.50 K.
China Sherry.

Malto Condurango.
Egy üveg 4 K. — 1/2 üveg 2.20 K.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál.
Főrtátr Magyarországon: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár Budapest, VII., Király-utca 12.

Függetlenné teszi ön

magát a nyomdástól bettynomképzéssel megváltó által. Azzal mindenki azonnal nyomtat: Név- vagy címlapokat, felhívásokat, kártyákon, hivatalos idezeteket, hirdetőket, gyűlési meghívásokat stb. Több betűvel van ellátva mint a többi üdelt forgalomba hozott bettynomó készletek és az ára minden hozzávalóval: 65 betűvel 70 ar. 253 betűvel 2.40 kr 90 " 85 " 354 " 3.— 127 " 120 " 468 " 3.60 " 140 " 150 " 840 " 5.— 20 " 2.— " 809 " 5.—

J. LEWINSON gyárak Bècsben, I. Adlersgasse 15. (Telephon 12179). és Összesben, Oronszágban Kajtarnja 12. Árjgyeztek ingyen.

NE VÁSÁROLJANAK

örökélet és néha hamisított rumot. Az összesek az egészre Károsk. „Battle Axe Jamaica Rum“ ismeretes mint

BATTLE AXE JAMAICA RUM
The Nectar of Jamaica

Minden üveg a cég felügyelete alatt eredetileg töltve.

A. A. Baker & Co., London E. C.
Ezen védjegyet az összes kultúrallam törv. védett.
DE OSAK elsőrangú cégéknél kapható.